

UNIVERZITA PALACKÉHO v OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA HISTORIE

Bc. Radim Šustek

Historie ledního hokeje ve Zlíně 1928 - 2004

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.

OLOMOUC

2016

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM

Autor: Bc. Radim Šustek

Studijní obor: Učitelství zeměpisu pro SŠ - Historie

Název práce: Historie ledního hokeje ve Zlíně 1928 - 2004

Title of thesis: History of ice hockey in Zlin 1928 - 2004

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.

Abstrakt: Hlavním cílem diplomové práce je zpracovat a analyzovat historii ledního hokeje ve Zlíně v letech 1928 – 2004. Práce zachycuje tento lední sport od vzniku prvního klubu pod patronátem firmy Baťa až po získání prvního mistrovského titulu na prahu milénia. Úvodní strany jsou věnovány historii a rozvoji hokeje obecně, od kanadských prvních kroků, až po rozvoj hokejového sporu v samostatné ČSR. Jednotlivé kapitoly pak zachycují stěžejní období rozvoje klubu a hráčů. Hlavní využitou metodou byla analýza pramenů uložených v soukromém fondu archivu klubu na zimním stadionu Luďka Čajky ve Zlíně. Jako další prameny posloužilo studium dobové literatury, především regionálního typu. Doplnkově bylo též pracováno s výročními brožurami klubu a literaturou zabývající se jak zlínským sportem resp. hokejem, tak historií hokeje na celonárodní úrovni.

Klíčová slova: Zlínský hokejový klub, Zlín, Gottwaldov, hokej, statistiky, sport, hokej v historicko - politickém kontextu

Abstract: The main aim of the thesis is to process and analyze the history of ice hockey in Zlin in 1928 – 2004. The work captures this sport from the first club under the auspices of Bata company to gain first championship title on the threshold of the millennium. Introductory pages are dedicated to the history of ice hockey in general, from the canadian first steps to developing this kind of sport in the independent Czechoslovakia. Individual chapters convey a crucial periods of development of the club and the players. As the main method for the work was used analysis of the materials stored in the club archives. As the other sources to study served contemporary press, predominantly regional type. Additionally were used club annual brochures and literature about sport in Zlin in general and literature about czech hockey.

Keywords: Zlin hockey club, Zlin, Gottwaldov, hockey, statistics, sport, hockey in the historical - political context

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 10. prosince 2016

.....

Bc. Radim Šustek

Poděkování

Rád bych na tomto místě vyjádřil své poděkování Prof. PhDr. Janě Burešové Csc. za cenné rady poskytnuté v průběhu psaní diplomové práce. Dále vedení klubu PSG Zlín za poskytnutí archivních materiálů a zejména tiskovému mluvčímu klubu Bc. Romanu Ordeltovi za ochotu, spolupráci a cenné připomínky. V neposlední řadě bych chtěl též poděkovat sportovnímu redaktorovi Danielu Ostrčilíkovi za jeho pomoc při hledání informací a také bývalému hráči a funkcionáři Bohumilu Koželovi za jeho bezprostřední zážitky z prožitých hokejových let.

Obsah

Úvod.....	8
1. Kořeny ledního hokeje	12
2. První zápas a utváření pravidel	15
3. Kanadský hokej se dostává do Evropy	18
4. Vznik a popularizace ledního hokeje u nás.....	19
4.1 První mezistátní utkání s českou účastí.....	23
4.2 Češi mistry Evropy	26
4.3 Světová válka a hokej nejdou dohromady.....	28
4.4 Poválečná léta.....	29
5. Historie ledního hokeje ve Zlíně.....	32
5.1 První krůčky, sezony 1929 - 1933.....	32
5.2 Doba zrání, válečná léta, sezony 1935 - 1945	34
5.3 Přežívání na přírodním ledě, sezony 1945 - 1957	35
5.4 Obětovaní šampióni.....	37
5.5 Přelomová sezona 1957/58 – Výstavba zimního stadionu.....	39
5.6 Postup mezi elitu, sezony 1957 – 1960	41
5.7 Šedesátá léta v první lize	43
5.8 Malý exkurz do událostí na mezinárodní scéně	50
5.9 Život hráče v šedesátých letech podle Bohumila Kožely.....	53
5.10 Sedmdesátá léta jako v životě, nahoru a dolů.....	56
5.11 Osmdesátá léta natrvalo v první lize	75
5.12 Sametová revoluce v podání hokejistů.....	90
5.13 Zvláštní sezona 1989/1990	92
5.14 Federální hokejová liga	95
5.15 V samostatné české lize.....	100
5.16 Zlín získává vysněný titul.....	104

6. Statistické shrnutí	107
7. Osobnosti zlínského hokeje	110
Závěr	115
Summary	118
Seznam použité literatury a pramenů	121
Seznam zkratek	125
Přílohy	127

„Málo zimních saison hraje se v Praze „hockey“. Jest to sportovní hra, založená v intencích fotbalových. Travnaté hřiště ustoupilo hladké lední hladině, fotbalový míč zamění se za dřevěnou kouli a ta uvádí se do pohybu pálkou, zvanou „hockeykou“. Hraje se jako při footballu na dvě branky, které jsou však při této hře značně užší. Pravidla hry jsou si velmi podobná. Rychlejší tempo a větší labilnost u hráčů jsou asi nejcharakterističtější znaky „hockey“. Ač jest „hockey“ teprve sportovním poupětem, utěšeně rozkvétá a za málo saison bude u nás hrou nejvíce pěstovanou.“¹

¹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 5.

Úvod

Hokej, přehled tvrdosti, elegance, rychlosti a obratnosti. Jeden z nejpůvodnějších sportů na světě, který přitahuje muže, ale i ženy různého věku. Jeho kouzlo spočívá především v rychlosti. Jedná se totiž o jeden z nejrychlejších sportů vůbec. Hráči dosahují na bruslích velkých rychlostí a vystřelený puk přesahuje i hranici 200 km/h. Vše se odehrává dynamicky a v pohybu, navíc hokej se neustále zrychluje a na hráče jsou tak kladeny čím dál vyšší nároky. Díky moderním technologiím, např. kamerám Go pro, připevněným na helmách hráčů, či rozhodčích máme dnes možnost vidět hokej z reálného pohledu hráče a uvědomit si, že rozhodnutí které hráči činí, vypadají z pohledu diváka na tribuně mnohem snadněji, než doopravdy jsou.

Tak jak je hokej krásným sportem, je zajímavá i jeho historie. Od prvních kanadských krůčků až po dnešní moderní hokej. Mění se typy hráčů, mění se styl, pravidla, výstroj, kluby, finanční možnosti, zázemí a tak dále. Všechny tyto aspekty nám z historického úhlu pohledu přinášejí krásný pohled na vývoj tohoto sportu. Bohužel však zejména díky rozdílným pravidlům se někdy špatně porovnávají hvězdní hráči historie a současnosti. Nedostižný Wayne Gretzky, legenda ledního hokeje, už asi nedostižným zůstane, protože v jeho éře se zkrátka hrál jiný hokej než dnes.

Do sportu, a to zejména na mezinárodní úrovni často proniká politika a hráči mají možnost utkat se s nenáviděným rivalem, či okupující zemí právě na sportovním kolbišti. Takovéto největší příklady nacházíme u států východního bloku, které byly v područí Sovětského svazu. Například památný zápas vodního póla Maďarska proti SSSR v roce 1956, který se nazýval „Melbournská krvavá lázeň“ a probíhal chvíli po potlačené maďarské revoluci. Čechoslovákům se naskytla podobná šance, když se utkali na hokejovém mistrovství světa ve Stockholmu v roce 1969 s výběrem Sovětského svazu, a to rovnou dvakrát. Hned dvakrát naše mužstvo zvítězilo a hokejisté i lidé doma to brali aspoň jako symbolickou odvetu za srpnovou okupaci našich zemí roku 1968. Symbolickým gestem též bylo přelepení rudé hvězdy nad českým lvem, hokej se v tento okamžik stal víc než jen sportem.

Co se týče historie hokeje obecně, literatury týkající se tématu najdeme hodně, a to od cizojazyčné až po českou. Historie českého hokeje je taktéž zpracovaná a můžeme z ní čerpat informace o začátcích hokeje u nás, a to přes velká vítězství a porážky až po současnost. Tomuto tématu se věnuje zejména bývalý hokejista a funkcionář Karel Gut, který spolupracoval na několika publikacích, věnujících se historii českého hokeje. Byl například spoluautorem knih *100 let českého hokeje*, *Knih o československém hokeji*, nebo *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Dalším autorem je Miloslav Jenšík se svým podrobným dílem *Kronika českého hokeje*. Z historicko – politického úhlu pohledu se na tento sport díval Jiří Macků ve svých publikacích, *Zapřené generace*, *obětovaní šampioni a Kauza Zábrodský, na oltáři komunismu*.

Co už je však zpracováno méně, je historie klubová. Některé kluby své historické publikace mají, jiné ne. Jako dlouholetý fanoušek zlínského hokejového klubu rozsáhlejší publikaci o historii zlínského hokeje postrádám. Výjimkou je kniha *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol: historie ledního hokeje ve Zlíně* od Romana Ordelta, která vyšla při příležitosti zisku prvního mistrovského titulu v roce 2004. Tato publikace je sice zajímavě zpracovaná, ale je určena svým jednodušším pojetím spíše širší veřejnosti. Literární základnu doplní tituly vážící se k historii zlínského sportu obecně, jakou jsou *Sláva zlínského sportu* od Yvony Činčové, nebo *100 let tělovýchovy a sportu ve Zlíně* od Jindřicha Janků. Vzhledem k výborné práci se zlínskou hokejovou mládeží lze využít i *Almanach k 50. Výročí založení sportovních tříd* na ZŠ Emila Zátopka. Při podrobnějším průzkumu tohoto fenoménu objevujeme jméno sportovního redaktora zlínského deníku Daniela Ostrčilíka, který se historii zlínského hokeje, zejména po sportovní ale částečně i historické stránce věnuje v některých svých článcích. Po domluvě s tiskovým mluvčím současného klubu PSG Zlín mi bylo umožněno bádát v archivu a kronikách hokejového klubu, který se nachází v zázemí stadionu Luďka Čajky. Archiv je však nezpracovaný, tudíž je zde možnost nálezů nových a zajímavých informací, ale taktéž tato skutečnost samozřejmě ztěžuje badatelskou práci.

Archivní materiály jsou zachovalé, ovšem nesetříděné. Kostru badatelské práce tvoří kroniky jednotlivých sezon, které jsou zpracované od sezony 1959/60, dále výroční zprávy, zápisy z jednání a brožury k výročí klubu, které doplní některé chybějící materiály. Tyto brožury poskytují zajímavé informace nejen z předchozích

sezona, ale též rozebírají sezonu, ve které byla daná brožura vydaná z aktuálního pohledu. Konkrétně se jedná o dvě díla s rozpětím 25 let. Prvním z nich je *35 let ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně* z roku 1963, tou druhou je *60 let zlínského hokeje* z roku 1990. Tyto důležité informační zdroje jsou velice těžko dosažitelné, starší brožura je vedena ve vzácném fondu Krajské knihovny Františka Bartoše, ta novější mi byla zapůjčena z osobního archivu Bohumila Kožely.

Další pramennou základnou tvoří dobová periodika jak celorepubliková, tak regionální, z těch jmenujme například *Baťovy noviny*, *Tep* nebo *Naši Pravdu*. V novinových článcích se často vyskytovaly rozhovory a řešily se zde významné události sezony, jako byly například přestupy hráčů, zranění, či účasti v reprezentaci.

Pro autenticitu a jiný rozměr práce je užito metody orální historie, konkrétně rozhovorů s bývalými hráči, nebo činovníky klubu. Osobní rozhovor povedu s bývalým hráčem a pozdějším dlouholetým funkcionářem a patriotem zlínského hokeje Bohumilem Koželou. Další rozhovory lze čerpat zejména z článků Daniela Ostrčilíka nebo knihy Romana Ordelta.

Cílem práce je tedy shrnout historii zlínského/gottwaldovského hokejového klubu, od jeho prvních krůčků, až po získání mistrovského titulu. Práce si dává za úkol přehledně vystihnout nejpodstatnější aspekty historie klubu v chronologickém přehledu, ve kterém nebudou chybět významné osobnosti, zázemí klubu, statistiky, mezinárodní spolupráce, hospodaření klubu nebo zájem fanoušků. Speciální kapitola bude věnována výstavbě zimního stadionu. Jelikož je práce historického rázu, nelze opomenout též společensko-politický kontext i mezinárodní zastoupení československého a českého hokeje. Vzhledem k provázanosti a nutnosti vysvětlení některých základních pojmů jsou úvodní strany práce věnovány historii hokeje obecně, následované historií tohoto ledního sportu v českém prostředí až do konce dvacátých let dvacátého století, kdy se objevuje na scéně tým z Baťova města.

Jak už bylo zmíněno, práce je rozčleněna na kapitoly, dělené chronologicky, jelikož dle dostupné literatury a též mého názoru je tento typ sportovně-historické práce nejpřehlednější v daném formátu. Veškeré inovace a zajímavosti týkající se klubu budou tedy zmíněny v dané sezoně, ke které se bezprostředně váží. Kapitoly jsou rozčleněny podle nejdůležitějších období klubu, doplněné celorepublikovým, mezinárodním, politickým i jiným kontextem. Hlavní text práce vymezující historii

ledního hokeje ve Zlíně je teď koncipován sezonu po sezoně. Problematickými jsou začátky hokeje ve Zlíně, kdy je pramenů nejméně a vzhledem k absenci umělé ledové plochy sezona závisela na rozmarech počasí a tak se často ani neuskutečnila. Naopak po roce 1993 a rozdělení tehdejší federativní ligy na samostatnou českou a slovenskou ligu je informační základny mnoho a tak toto období až po získání mistrovského titulu není rozebíráno sezonu po sezoně. Zmíněnému získání titulu v roce 2004 však je vzhledem k jeho důležitosti věnována samostatná kapitola.

Kořeny ledního hokeje

Slovo hokej je pravděpodobně odvozeno od francouzského „hoquet“ (pastýřská hůl) s odkazem na tvar hokejky. V začátcích tohoto sportu je používána též přezdívka „shinny“, která odkazuje na jednoho z možných původců hokeje a to hru shinty. Není úplně přesně jasné, kde a kdy lední hokej vzniknul, ale je nepochybně spojen s takzvanými stick and ball games, což znamená hra s míčkem a holemi.²

Za zdroje či inspiraci vzniku ledního hokeje lze považovat:

Hurling – Stará irská hra na hřišti 125 x 75 metrů, branky široké 6,40 m a vysoké 4,80 m, jsou podobné ragbyovým. Ve výšce 2,40 m jsou propojeny břevnem, což tvoří, jakoby písmeno H. Hraje se bez brankařů s 15 hráči v mužstvu a s holemi dlouhými 91 cm na dolním konci poněkud zahnutými a postupně se rozšiřujícími až do deseti centimetrů. Používá se míček gumový nebo korkový, obšitý kůží. Míček se postrkuje pomocí hole a bez dotyku rukou, pokud je umístěn pod břevno, branka platí za tři body, pokud nad za bod jeden. Hrací doba je 2x 45 minut. Hokeji se však podobá pouze hrou holí, nevyniká přílišnou kombinací, míček se spíše odpaluje. Hurling se v Irsku hraje dodnes.³

Bagataway – Původní hra indiánského kmene Irokézů z 15. století, jiné prameny uvádějí kmen Chippewayů, žijící v oblasti Huronského jezera. Tato hra byla součástí náboženských rituálů. Účastnilo se ji 70 až 100 indiánů na nevymezeném hřišti na každé straně se snahou dopravit míček házením a chytáním holemi s kruhovými síťkami na konci k medicinmanovi, zastávajícím funkci brankaře. Toto zvláštním náčiní připomínalo francouzským kolonistům biskupskou hůl (la crosse), což dalo později vzniknout jménu jiného kanadského sportu – lakrosu.⁴

Lakros – v originále lacrosse, vznikla z původní indiánské hry bagataway viz výše. V moderní podobě ji hrají dvě družstva o 10 hráčích na hřišti s rozměry 100 x 55 metrů, na němž jsou dvě branky čtvercového tvaru (1,83m). Hraje se s holí, jejíž konec tvoří jakousi hlavu vypletenou řemínky o maximální šířce 30cm. Míček je

² MARSH, James: *Ice hockey*. In: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/ice-hockey/> [cit. 12.9.2016].

³ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 12.

⁴ Tamtéž, s. 12.

gumový o hmotnosti 142-170 g a může být chytán, nošen či házen. Úkolem hráče je dopravit míček do soupeřovy brány.⁵

Pravidla hry, způsob držení hole. Hra v prostoru kombinace i tvrdost lakrosu nám dávají jasné signály, že tato hra do značné míry lední hokej ovlivnila. Na rozdíl od hokeje se však moderní lakros hraje na travnatém hřišti.

Shinney (Shinty) – Branková sportovní hra s holí a míčkem. Velmi podobná irskému hurlingu a pozemnímu hokeji. Původ této hry můžeme hledat ve Skotské vysočině v 17. století, kde proti sobě stály skotské klany. Pravidla hra pravděpodobně dostala podle drsné gaelické hry *sinteag*, kterou hrálo na jezeře i 200 hráčů. Hrálo se rovněž s holemi a gumovým míčkem o něco menším než v pozemním hokeji a s brankami o šířce 2,42 m. Vzhledem k absenci břevna platil gól zhruba do výše ramen.⁶

Bandy hokej – Bandy hokej je předchůdcem ledního hokeje v Evropě. Na rozdíl od ledního hokeje se však hraje s míčkem a na hřišti o rozměrech 65 x 110m, což je podobná velikost jako u fotbalu. Hrací doba je též podobná fotbalu, hraje se na dva poločasy o 45 minutách. Rozdílné jsou též brány, ty určené k bandy hokeji jsou větší, o rozměrech 3,5 x 2,1 x 2 m (d x š x v). Moderní forma bandy hokeje se vyvinula v Anglii v 18. století, ale na počátku 20. století jej vytlačil stále více populárnější lední hokej. Bandy hokej je dodnes populární hlavně ve Skandinávii a Rusku.⁷

Všechny výše zmíněné sporty svoji podstatou, kolektivností, tvrdostí a svým způsobem i mužným pojetím (v dnešní době však existují i ženské týmy např. lakrosařek, nebo bandy hokejistek)⁸ dávají předpoklad, že právě tyto inspirovaly lední hokej. Kdo přesně však hokej jako takový vynalezl, není přesně známo a kolem vzniku nejrychlejší kolektivní hry na světě je několik legend.

Jedna z takových legend vypráví, jak velitel kanadských střelců povalujících se v kruté kanadské zimě roku 1855 v Kingstonu vydal rozkaz zametat dvůr pevnosti, který byl v té době pokryt ledem, od odpadků. Vojáci si prý vybrali plochý

⁵ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 13.

⁶ *Shinty*. In: <https://www.britannica.com/sports/shinty> [cit. 14. 9. 2016].

⁷ *Co je bandy*. In: <http://www.czechbandy.cz/about> [cit. 14. 9. 2016].

⁸ *Ženský lakros*. In: <http://www.lacrosse.cz/zensky-lakros> [cit. 14. 9. 2016].

předmět, o který začali košťaty bojovat, tak podle legendy vznikl v Kanadě lední hokej. Příběh má však jeden háček, v roce 1855 nebyli kanadští královští střelci v Kingstonu, nýbrž v Sevastopolu, protože bojovali v Krymské válce. Zjistit to lze velice snadno v britském armádním muzeu v Londýně.⁹

Vraťme se ale zpět k reálným kořenům tohoto sportu. Už z názvu lední hokej je patrné, že z počátku byl tento sport odkázán stoprocentně na přírodní podmínky. Proto byla mrazivá Kanada a zejména její východní část omývána studeným Labradorským proudem ideálním prostředím pro vznik kolektivní hry na ledové ploše. Zde se s největší pravděpodobností mísily sportovní prvky přivezené kolonialisty z Evropy, jako hurling a shinty kombinované s indiánskými hrami, konkrétně předchůdcem lakrosu bagataway. Každopádně určit přesný čas a místo vzniku hokeje je téměř nemožné. Kanadská odborná literatura věnující se vzniku a historii ledního hokeje je poměrně obsáhlá ale na vzniku kanadského národního sportu se nedokáže stoprocentně shodnout.¹⁰

⁹ SÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 12.

¹⁰ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 12 – 13.

První zápas a utváření pravidel

První spolehlivé datum, které se váže k hokejovému zápasu, můžeme tedy brát až 3. březen 1875, kdy se v Montrealu odehrál první známý hokejový zápas. J. G. A. Creighton, student McGillovy University zde poprvé ustanovil oficiální pravidla a přišel s převratnou novinkou, místo míčku se hrálo s předchůdcem dnešního puku – plochým kouskem dřeva. S touto novinkou se hráči poměrně rychle sžili, jelikož měli nad tímto dřevěným kotoučem lepší kontrolu než nad míčkem a omezilo se tím i riziko zranění přihlížejících diváků. Zápas se odehrál dokonce pod střechou, konkrétně v hale Victoria Skating Ring, která byla normálně určené k bruslení veřejnosti.¹¹

Montrealský deník Gazette přinesl 3. března 1875 tuto zprávu:

„Dnes večer bude sehrán v hale Victoria Skating Ring zápas v ledním hokeji. Někteří hráči patří mezi velmi zkušené v této hře, takže lze očekávat napínavou podívanou. Proti obavám, že by do publika mohl létat a případně diváka zranit míč, pořadatel slíbil, že nebude hráno míčkem, nýbrž plochým kouskem dřeva, který může sotva ledovou plochu opustit.“¹²

Z článku tedy vyplývají zejména dvě podstatné věci. Ta první byla již zmíněna a to změna míčku na dřevěný kotouč z důvodu lepší kontroly hracího předmětu a z důvodu ochrany diváků. Druhým zajímavým faktem je zmínění zkušených hráčů. Zápas v Montrealu je prvním zaznamenaným, ale z článku je jasné patrné, že někteří hráči mají tzv. „natrénováno“, to znamená, že hokej se v této době už v Kanadě musel hrávat pravidelně.

Rozměry hřiště byly 204 stop (64 m) x 113 stop (24 m), čili velmi podobné rozměrům jaké mají kluziště v dnešní National Hockey League (NHL). Branky, široké 243 cm byly shodné s lakrosovými a mužstva nastoupila s 9 hráči: brankařem, dvěma obránci, dvěma záložníky a čtyřmi útočníky. Pokud porovnáme tehdejší počet

¹¹ MARSH, James: *Ice hockey*. In: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/ice-hockey/> [cit. 12. 9. 2016].

¹² *Victoria Rink*. Montreal Gazette. č. 21, 3. 3. 1875, s. 3.

hráčů s dnešním (v moderním hokeji nastupuje celkem 12 hráčů, 5 v poli a brankář) muselo být na hřišti velice těsno a hra byla pravděpodobně velice nepřehledná.¹³

Utkání vzbudilo senzaci a nový sport se šířil téměř raketovým tempem. Už za rok bylo jen v Montrealu pět klubů a o účast v nich byl obrovský zájem. Dostat se však mezi vyvolené nebylo snadné, mimo jiné proto, že střídání tenkrát neexistovalo a hráčů bylo zapotřebí mnohem méně než dnes. Zpřesňovala se i pravidla. Hřiště bylo rozděleno červenou čarou a týmy nastupovaly v jednotném úboru, jak kvůli rozpoznání, tak kvůli upevnění týmového ducha. Začaly se též rozvíjet chrániče a to zejména u těch kterých se zranění pukem v hokeji týkalo nejvíce - brankařů.¹⁴

Největší zásluhy na vytváření pravidel má podle historiků student práv a umění na McGillově univerzitě v Montrealu W. F. Robertson. Sám údajně hokej nikdy nehrál, ale řadu let se soustavně věnoval jeho propagaci. Při prázdninových cestách po Evropě se seznámil s pozemním (bandy) hokejem, z něhož vycházel při upřesňování pravidel hokeje ledního. V roce 1879 poprvé zveřejnil pravidla, která se stala základem a roku 1886 byla vyhlášena za oficiální. Stejný muž je též otcem gumového puku. První zápasy se totiž hrály s kotoučem dřevěným, ten ale často praskal a do brány se tak někdy po prudkých střelách dostávala jen část kotouče a vznikaly spory mezi hráči. Robertsonův plán byl až geniálně jednoduchý, z gumového míčku seřízl horní a dolní část, čímž odstranil jeho nepříjemnou skákavost a zároveň vyrobil destičku, která nepraskala. Brzy se puk začal vyrábět z tvrzeného kaučuku a dostal rozměry, které platí dodnes: jeden palec (2,54 cm) na výšku, tři palce (7,62 cm) na šířku a váha 5,0 – 5,5 uncí (156-170 gramů).

Další sporný moment odstranil kolem roku 1900 Francis Nelson, později významný funkcionář Ontario Hockey Association. Nejstarší branky totiž byly pouze rámem a tak hádky, jestli puk proletěl skrz nebo ne nebraly konce. Nelson do branek zavěsil rybářské sítě a tím ukončil věčné dohady a dal tak vzniknout moderním brankám, dalším plusem bylo také to, že diváci za bránou se už nemuseli bát, že po gólu dostanou ránu pukem.

Systém, ve kterém hráči nastupovali, se taktéž průběhem času měnil. Výše zmíněných 9 hráčů v týmu bylo zhruba po deseti letech nahrazeno hráči sedmi.

¹³ McKINLEY, Michael. *Hockey: a People's History*. Toronto, 2006, s. 7.

¹⁴ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 12.

Důvody pro tento krok se taktéž různí podle pramenů. Jedna verze praví, že o snížení počtu hokejistů v poli požádal majitel haly Carnival Club Montreal, který nechtěl, aby byl led po zápasech tolik zničený a užili si ho i krasobruslaři, rolby v té době totiž samozřejmě neexistovaly. Druhá verze operuje s faktem, že snížení počtu hráčů v poli navrhli sami hokejisté, protože to dopomohlo k ztraktivnější a zpestření hry. Tento přelom nastal v roce 1885 a od té doby nastupoval brankář, dva obránci, záložník a tři útočníci.¹⁵

Rušná kanadská hra se v devadesátých letech 19. století rozšířila také do USA. S ledním hokejem kanadského typu se Američané seznámili v zimě 1894/1895, kdy zaujal skupinu amerických studentů na studijním zájezdu po kanadských univerzitách. Ihned po návratu domů začaly na amerických školách vznikat hokejové kroužky. Jejich rozvoji značně napomohlo turné, které zorganizoval montrealský student John Hopkins. V roce 1895 se zasloužil o uspořádání prvního střetnutí hlavních středisek kanadského hokeje, Montrealu a Quebecu. Krátce na to sjednal zájezd montrealských týmů McGillovy univerzity a Shamrocku do Baltimoru, Washingtonu a New Yorku. Kanadská hra se zalíbila a o jejím zakotvení v USA bylo rozhodnuto. V roce 1896 vznikla vrcholná americká hokejová federace, American Hockey League.¹⁶

V roce 1917 vzniká nejslavnější hokejová liga světa NHL – National Hockey League. Ta vzniká sloučením některých jejích předchůdců, kteří dlouho bojovali o post nejlepší hokejové ligy. Před vznikem slavné ligy v Severní Americe fungovaly například ECAHA – Eastern Canada amateur Hockey Association, CHA – Canada Hockey Association, nebo NHA - National Hockey Association. NHL též převzala pohár pro vítěze ligy, který byl udělován už od roku 1892 a nese název Stanleyův, podle třetího guvernéra Kanady Lorda Stanleyho. Stanleyův pohár se vítěznému týmu NHL uděluje dodnes. V této době už se hokej též hraje s dnes již tradičními šesti hráči na každé straně.¹⁷

¹⁵ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 13.

¹⁶ ŠÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 12 – 13.

¹⁷ WONG, John Chi-Kit. *The Development of Professional Hockey and the Making of the National Hockey League*. Maryland, 2001, s. 41 – 45.

Kanadský hokej se dostává do Evropy

Vraťme se nyní zpět do Evropy, která vlastně určitou měrou v minulosti k vytvoření ledního hokeje přispěla. Kanada ať si to uvědomovala, či nikoliv totiž začala starému kontinentu splácet sportovní dluh. Tak jako v minulosti zanesli evropští emigranti na severoamerický kontinent hry, které k vývoji hokeje přispěli, tak se na přelomu 19. a 20. století začali Kanadáné vracet do Evropy. Někdy končila služba vojákům, jindy šli mladí chlapci studovat do evropské vlasti svých rodičů – Britové do Londýna či Edinburghu, Frankokanadáné zase do Paříže, či Lyonu. Brusle a hokejky si samozřejmě brali s sebou, aby ukázali evropským hráčům bandyhokeje, jak se hokej hraje u nich za mořem.

V Evropě byl lední hokej zaveden v roce 1894 kanadským profesionálním hráčem Geo Maegherem. Paříž měla tu čest představit první evropské mužstvo s názvem Hockey Club de Paris. Tohoto příkladu následoval Londýn, kde během jednoho roku vzniklo pět mužstev. Hrál se i ve Skotsku a mužstvo Edinburghu nastoupilo v Paříži k sérii šesti zápasů. Roku 1897 též vznikl jeden z londýnských klubů Hockey Club London, který častými zájezdy do Švýcarska zpopularizoval lední hokej v této zemi.

V roce 1894 proběhl první mezistátní zápas, a to v Bruselu mezi mužstvy Francie a Belgie. Hrál se už i v Berlíně a řadě alpských vysokohorských středisek ve Francii a ve Švýcarsku. Kontinentem cestovali Oxford Canadiens, tým složený z mladých Kanadánů, studujících na věhlasné anglické univerzitě, který měl zanedlouho navštívit i Prahu. Ta se však, stejně jako celé Čechy stále držela osvědčeného bandy.¹⁸

¹⁸ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 13.

Vznik a popularizace ledního hokeje u nás

Obdivovatelů nového kanadského hokeje bylo v českých končinách na začátku 20. století nepochybně více ale zásadním průkopníkem a obdivovatelem největším byl neúnavný průkopník sportu v Království českém Josef Rössler-Ořovský. Přídomek Ořovský ukazuje na silné vlastenecké cítění, kterým se mladý Josef často pyšnil. Kromě vlasteneckého cítění však Ořovského definovala i láska ke sportu. Na bruslích vytvořil v devatenácti letech národní rekord na 600 metrů, byl také vynikající veslař, lyžař, tenista a fotbalista, zkrátka všestranný sportovec.

Ale zpět k jeho úloze průkopníka ledního hokeje u nás. V roce 1892 pobýval Rössler z otcovy vůle na zkušené v jedné pařížské farmaceutické továrně, zde chodíval bruslit do ledového paláce Severní pól a poprvé zde viděl kanadský styl hokeje. Po návrat domů byl na zamrzlé Vltavě s novými instrumenty středem pozornosti. i přes všechno jeho snažení však pár let trvalo, než u nás nová hra zapustila kořeny.¹⁹

První zmínka o hokeji v tisku v českých zemích se datuje do roku 1894. Touto zmínkou byl článek *Míč ledový čili hockey*, otištěný v dvojčísle 11 - 12 periodika *Sportovní obzor*.²⁰ Tento časopis byl vydávaný od roku 1893 Maxmiliánem Švagrovským, který byl jedním z průkopníků sportovní žurnalistiky u nás. V redakci nechyběl ani nestor českého sportu Josef Rössler.²¹

Článek začínal těmito větami:

„Krásná tato hra není nic nového v Praze, hrát se již před lety zde, a sice jak na řece, tak na kluzišti (na pevnině) u Vojenské plovárny. Nyní chopil se ji Bruslařský Závodní Klub, který i match vypsál. Dle došlých zpráv bude se též pěstovat tato krásná, zdravá hra na mnoha místech.“²²

Památným pro český hokej se stává rok 1901, kdy byl sehrán první oficiální zápas dvou českých týmů. Tento dostává přívlastek „tříkrálový“, jelikož se hrál 6. ledna na kluzišti uprostřed dráhy cyklistického stadionu v Praze. Diváky tohoto klání zvala Národní politika takto: „Dnes ještě prvý hockeyový match na závodišti

¹⁹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 10 – 11.

²⁰ Tamtéž, s. 11.

²¹ PACINA, Václav. *Sport v království Českém*. Praha, 1986, s. 144.

²² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 11.

v Bubnech mezi SK Slavia a BZK.²³ Sport hockeyový již delší dobu pěstěn jest Bruslařským závodním klubem, dosud však pro nedostatek vhodného místa a soutěže k zápasu podobnému v Praze nedošlo. Nyní footballisté ve Slavii chopili se nového toho sportu s chutí a ihned spolupůsobením známých bratří Potůčků, kteří kluziště vhodně upravili, hockey cvičí a dnes v zápase s BZK se utkají.²⁴

Zápas ovládli hokejisté Slavie 11:4, když převážila jejich fotbalová sebranost. Pravidla v té době byla ještě hodně improvizovaná. Hrál se na hřišti s rozměry 70 x 35 metrů se sedmi hráči na každé straně. Slávisté už v té době měli svůj charakteristický červenobílý dres, mužstvo BZK. dres černý. Jak je v článku uvedeno, za Bruslařský klub hráli i bratří Potůčkové, kteří byli po Josefu Ořovském dalšími velkými průkopníky tohoto sportu v zemích Koruny české.²⁵

Ještě v lednu téhož roku sehrály pražské hokejové oddíly turnaj o mistrovství Čech. Startovala dvě družstva Slavie a dva soubory BZK. Prvním mistrem Čech se stala Slavia „A“ po finálovém vítězství nad BZK. „A“ 17:2. V únoru roku 1901 se hokejisté Slavie poprvé v naší hokejové historii vydali na zájezd za hranice Čech, místem prvního zahraničního zápasu se stala rakouská Vídeň. V tomto památném zápase porazili tamější Training Eisklub rozdílem 17:3.²⁶

Slavia je tedy z dosud aktivních hokejových klubů klubem nejstarším, ač začínala oproti BZK. s hráči méně zkušenými a zaměřujícími se spíše na fotbal. V této době ovšem bylo běžné zabývat se více sporty a aktivní sportovci využívali léto především k fotbalu a zimu k hokeji.

V roce 1904 se na scéně objevují hokejisté Sparty a tímto datem také začíná dlouhodobá sportovní rivalita obou pražských klubů, jejich vzájemné zápasy mají od této doby nálepku derby, nebo souboj pražských „S“. Rivalita Sparty a Slavie se projevila i ve volbě předsedy Českého hokejového svazu.²⁷

Vznik Českého hokejového svazu je kapitolou poměrně zajímavou, nejdříve je však nutné zmínit vznik Mezinárodní federace ledního hokeje. Ta byla založena roku 1908 jejím pozdějším prvním prezidentem Francouzem Louisem Magnusem

²³ Bruslařský závodní klub

²⁴ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 12.

²⁵ Tamtéž, s. 12 – 13.

²⁶ ŠÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 16.

²⁷ Tamtéž, s. 17 – 19.

a dostala francouzský název Ligue International de Hockey sur Glace – zkráceně LIHG. Magnus svolal na dny 15. – 16. května 1908 do Paříže zástupce šesti zemí, aby mezinárodní hokejové ústředí zřídili. Přijeli pánové Mellor a Dufuour ze Švýcarska, Clercq a Malaret z Belgie a Angličan s netypickým jménem Mavrogrogato. Spolu s Magnusem se jednání zúčastnili i jeho krajané Planque a van der Hoeven.

O tomto setkání se nějakým způsobem dozvěděl nadšený propagátor sportu v Čechách Emil Procházka. Nelenil a rozhodl se, že Čechy nemohou zůstat pozadu. Proto už 28. října rozeslal pozvánku zástupcům všech oficiálních českých klubů, kterých v té době bylo 12 na setkání do kavárny u Karla IV., kde mělo dojít k domluvě a přípravám na ustanovení Českého svazu hockeyového, zde se přítomní domluvili na termínu valné hromady a to do restaurace Platýz na 11. listopadu.²⁸

Ze setkání v restauraci Platýz vzešly stanovy, které sepsal Emil Procházka a promptně je odeslal ke schválení na české místodržitelství. O pouhých osm dní později byly stanovy opatřeny úředním razítkem a dne 19. listopadu 1908 byl tedy Český Svaz Hockeyový úředně uznán.²⁹

Pro ukázkou přikládám některé body, které tehdejší stanovy obsahovaly:

- Barva spolková ještě bílo – červená. Representační mužstvo svazové musí vždy v této barvě vystupovati.
- Členem řádným může se státi každý amatérský klub s jednacím řečí českou v království Českém aneb mimo ně usedlý
- Saisony rozdělují se následovně: pro hockey na zemi od ledna do 30 června, od 1. července do 31. prosince na ledě potud, pokud doba ledu jest.³⁰

Barva spolková se kryla s barvami slávistickými, jakou to mělo výhodu, se později ukázalo při prvním vystoupení reprezentace, kdy při absenci dresů naše mužstvo nastoupilo ve slávistických dresech s charakteristickou červenou hvězdou.

²⁸ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 13 – 14.

²⁹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 20.

³⁰ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 14.

Dalším viditelným prvkem je jednací jazyk, kterým byla pouze čeština, čímž byly z účasti diskvalifikovány téměř tři miliony Němců, tehdy žijících na našem území. Nutno však podotknout, že tehdejší sport existoval téměř výhradně na národnostním principu a Němečtí hráči by pravděpodobně ani o účast v českém národním týmu nestáli.

Hokejem na zemi myslel Procházka pozemní hokej a ledním hokejem jak ten s míčkem, tak i ten kanadský, který velice rychle převládl.³¹

Co se však neobešlo bez nesnází, byla volba prvního předsedy svazu. Projevilo se zde několik faktorů ale převážně už zmíněná rivalita pražských „S“. Na platýzské schůzi byli zástupci těchto klubů: SK Slavia, SK Smíchov, Český spolek pro zimní sporty, AC Sparta, Akademický SK, SK Čechie Karlín, AFK Union Žižkov, SSK Meteor Vinohrady, SSK Olympia, SK Novoměstský, SK Vlašim a SK Mladá Boleslav. Hlavní adepti na předsednictví byli, největší iniciátor a slávista Emil Procházka a jeho protikandidát, spartan dr. Petřík. Došlo celkem ke dvojímu hlasování, kdy byl těsnou většinou zvolen spartan Petřík. Ovšem volby byly zpochybněny, a tak došlo celkem ještě ke dvěma hlasováními. Dne 30. prosince 1908 byla ustanovena valná hromada, kde nakonec dr. Petřík a celý výbor na funkce rezignovali. Národní politika referovala o jednání takto:

„Do třetice všeho dobrého, praví prostonárodní říkadlo, nestačí to však nikterak pro nově tvořící se korporaci Český svaz hockeyový, neboť po třech ustavujících valných hromadách, shledáno že jest nanejvýš nutno svolati novou, čtvrtou valnou hromadu, kde se má začítí pěkně od začátku a rezignovavšího předsedu a celý výbor zvoliti znovu, ve smyslu stanov tak, aby veškeré kluby ve Svazu sdružené měly, pokud to možno, zastoupení ve výboru. Toť ujednání poslední valné hromady ze dne 30 t. m. a ujednáním tímto má konečně nastati žádoucí uklidnění mezi stranami, které je však podmíněno ještě tím, že p. dr. Petřík, ani p. Procházka na místo předsedy kandidovati nebudou.“³²

Spor byl tedy vyřešen odstoupením na kandidaturu obou hlavních favoritů a představitelů největších rivalů. Svazovým předsedou se nakonec stal Jaroslav Potůček z Bruslařského závodního klubu, místopředsedou byl zvolen Emil

³¹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 20 – 22.

³² *Do třetice všeho dobrého*. Národní politika. 2 1. 1909, s. 9.

Procházka, sekretářem Meisner z Mladé Boleslavi a jednatelem Herites z Novoměstského SK. Tímto byly tedy pře konečně ukončeny a svaz dostal svého předsedu.

Proč ale Procházka, potažmo celý svaz na ustanovení hokejového svazu tak spěchal? Odpověď je na místě. Zatímco čeští politici po desetiletí marně usilovali o získání větší autonomie českých zemí v rámci monarchie, sportovci byli mnohem dál. Na mezinárodní scéně vystupovali jako Češi, nikoliv jako reprezentanti Rakouska – Uherska. Monarchie však tyto separatistické choutky nesla nelibě a tak třeba zrušila členství Čech ve fotbalové asociaci FIFA. Procházka měl strach, aby podobný osud nepostihl i hokejisty, proto se snažil o co nejrychlejší vyřízení. Odpůrci, kteří poukazovali na fakt, že Čechy nejsou samostatný stát a nemohou tak být právoplatným členem LIHG neměli tak úplně pravdu. Ještě v letech 1933 – 1936 byla členem Mezinárodní hokejové federace kanadská provincie New Foundland, přestože samotná Kanada do LIHG vstoupila již roku 1920. Ale ani ona nebyla v té době samostatným státem, ale britským dominiem. Druhý důvod spěchu místopředsedy Procházky byl čistě sportovní, v sekretariátu svazu totiž ležela pozvánka na mezinárodní hokejový turnaj ve francouzském Chamonix, který se měl konat počátkem roku 1909 a Emil Procházka měl vizi, že se tam poprvé představí nikoliv klub, ale rovnou česká reprezentace.³³

První mezistátní utkání s českou účastí

Na turnaji ve francouzském Chamonix odehrála první zápasy česká hokejová reprezentace, vzniklá teprve před několika dny. Prvořadou starostí bylo sehnat vůbec peníze, času však bylo zoufale málo. Turnaj v bandyhokeji za účasti pražských týmů na finanční podporu výjezdu české reprezentace bohužel nevyšel kvůli oblevě a tak si výpravu hradili sportovci převážně ze svoji kapsy s tím, že ti majetnější přispěli na cestu chudším spoluhráčům.³⁴

Jak už bylo napsáno výše, reprezentační dresy ještě nebyly na světě a tak se náramně hodily dresy Slavie, které měly svazem předepsané červenobílé barvy. Až ve vlaku hokejisté poprvé uviděli pravý, nefalšovaný kanadský puk. Kdesi za Ženevou se ve vlaku seznámili s gólmanem belgické reprezentace, který svému

³³ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 14 – 17.

³⁴ Tamtéž, s. 16.

protějšku Josefu Grussovi půjčil brankařskou rozšířenou hůl a brankařské kožené chrániče nohou a trupu. Češi tak až ve vlaku a v dějišti turnaje vstřebávali novinky, na které se měli velice rychle adaptovat. Na trénink před prvním zápasem měli jen hodinu, a když je uviděli jejich pozdější francouzští protihráči, jak se lopotí s pukem, šli jim velkoryse ukázat jak na to.

Takto to později komentoval útočník Palouš:

„Ukázali nám, jak se deska šoupe po ledě, my jsme do ní zprvu bušili jako do bandyového míče, ovšem bez viditelného úspěchu. Pak nám naši budoucí soupeři a nynější učitelé předvedli dribling. Vpravdě úžas v nás vzbudilo, když se jali toušem³⁵ střílet.“³⁶

Naše mužstvo, které bylo později označované jako mušketýři s hokejkou (tuto přezdívku vymyslel později ve svých vzpomínkách Jan Palouš, odkazujíc s největší pravděpodobností na francouzské prostředí a semknutost týmu) hrálo v tomto složení – Josef Gruss, Jan Fleischmann, Bolča Hammer, Ctibor Malý, Jan Palouš, Jaroslav Jarkovský a Ota Vindyš. Češi v Chamonix sice prohráli všechno, s Francií 1:8, se Švýcarskem 2:8, s Anglií 0:11 a s Belgií 1:4, ale sehráli své první mezistátní zápasy a konečně se seznámili s řádným pukem, který potom mohli ukázat doma a hlavně nasbírali zkušenosti a sportovně - diplomatické kontakty. Budoucí lékař Gruss na kongresu LIHG, který při turnaji v Chamonix probíhal, upevnil postavení Čech v této organizaci. Z jeho mnohých nových kontaktů vyčnívalo zejména přátelství s tehdejší šéfem organizace Magnusem, z kterého plynulo to, že se Gruss stal dopisovatelem listu Les Sports d' Hiver a domů si odvážel nejnovější verzi pravidel kanadského hokeje, kterou co nejrychleji přeložil a vydal v časopise Sport a hry.³⁷

Pravidla byla též pro české mušketéry překvapením, jak později popsal Josef Gruss, novinkou byla hra za bránou a malé, 20 centimetrové mantinely. Co však všechny z české výpravy doslova šokovalo, bylo provádění buly. „Napřed se muselo třikrát seknout holí do ledu a třikrát do soupeřovy hole a teprve potom se směl

³⁵ Slovem touš se dříve označovaly kulaté předměty, v tomto případě slovo označuje puk

³⁶ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 15.

³⁷ SÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 21 – 25.

rozehrát puk“, popisuje první český brankář dle jeho slov s nadsázkou prapodivný divošský rituál.³⁸

I když česká výprava vše prohrála, udělala si jméno na mezinárodní scéně. Ostatní mužstva dobře viděla, že Češi se s novinkami teprve seznamují a po seznámení s oficiálními pravidly a řádných trénincích je v nich potenciál kvalitního mužstva. Tehdejší šéf federace Magnus to ostatně zhodnotil na stránkách listu *Les Sports d' Hiver* následovně: „České mužstvo překvapilo nás rychlostí svých útočníků, výbornými přihrávkami, bojovností i dobrou kombinací. Jakmile toto mužstvo bude lépe ovládat kanadskou hůl a naučí se lépe střílet, bude mezi nejlepšími...“³⁹

Hned po příjezdu hokejových mušketýrů zavládl v Čechách mnohem větší zájem o kanadský hokej. První neděli po návratu z Chamonix se uskutečnilo exhibiční utkání mezi reprezentanty a těmi, kteří se z mnohých důvodů turnaje nemohli zúčastnit. Nezúčastnění a přítomní diváci byli celí zvědaví na nová pravidla a na puk. Byl to vlastně takový veřejný trénink a školení v jednom. Mušketýři z Chamonix porazili ostatní, z nichž někteří byli dokonce jejich hokejoví učitelé 3:1. Zhruba měsíc po příjezdu se též uskutečnilo první mistrovství Čech v kanadském hokeji, rozvoj kanadského hokeje u nás byl v plném proudu

Velkou slávou a propagací kanadského hokeje u nás se stal zápas proslulých Oxford Canadiens v Praze. Ti byli na turné po Evropě a své soupeře doslova ničili, Anglii vyřídili 8:5, v Bruselu zvítězili 20:2, v Berlíně 10:1, v Lipsku 7:2 a v Drážďanech 15:2, v Čechách tak zavládlo nadšení, ale zároveň i obavy, aby podobný debakl nepotkal i nás.⁴⁰

Zápasy nakonec byly svedeny dva, jeden proti Slavii a druhý proti reprezentantům. Slavie prohrála 0:12, mnohem sledovanější zápas byl však ten druhý. Soupeř byl podle tehdejších účastníků Palouše a Laufera vynikající, Češi se však bili srdnatě a nakonec zápas skončil velice přívětivě a to 0:4 z českého pohledu. Češi znovu ukázali svůj potenciál.⁴¹

³⁸ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 16.

³⁹ Tamtéž, s. 17.

⁴⁰ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 27.

⁴¹ Tamtéž, s. 28.

Češi mistry Evropy

V roce 1911 v Berlíně se Češi postarali o senzaci, když vyhráli v pořadí druhého mistrovství Evropy. Před turnajem začala v Čechách obleva a tak měl svaz obavy, jestli mužstvo kvůli nedostatku tréninku vůbec vyslat. Čeští reprezentanti však celou situaci vyřešili improvizací, na rozbředlém sněhu smíchaném s bahnem se hrál fotbal a nacvičovala se dokonce i střelba.⁴²

V klubovně na Vendelínce byla postavena na konci dlouhé šatny branka, na druhém konci bylo jedno prkno podlahy uhlazeno a z něj jeden po druhém hokejisté stříleli na bránu. Aby byly tréninky zábavnější a s prvky soutěže, upořádali hokejisté přebor. Každý hráč vystřelil z hladkého prkna deset ran na Hamáčkovu branku, pět bekhemdem, pět forhendem. Nejúspěšnějšími střelci byli Jirkovský a Šroubek, ten byl v týmu nováčkem, ale záhy se ukázalo, jak dobrá volba vzít ho do týmu byla.⁴³

Tak jako tomu bylo při cestě do Chamonix, postrádala naše hokejová výprava i před cestou na náš první hokejový šampionát Evropy finanční zajištění. Opět se sbíralo do kasiček a movitější přispívali na ty méně movité. Nakonec finance vydaly na jízdné III. třídou rychlíkem, podstatné však bylo, že se výprava konala. Svazová reprezentace byla sestavena takto: Hamáček (Slavia), Palouš (ČSS), J. Fleischmann (Slavia), Vindyš (Slavia), Jarkovský a Jirkovský (Slavia), náhradníky byli Šroubek a M. Fleischmann (oba Slavia). Jádrem týmu bylo tedy stále složené převážně z hráčů pražské Slavie.

Turnaje, který se konal na umělém kluzišti v Ledovém paláci na Lutherstrasse se zúčastnila družstva Německa, Belgie, Švýcarska a Čech. Všichni soupeři měli v této době samozřejmě neporovnatelně lepší podmínky na trénování než družstvo Čech⁴⁴, proto se s námi v té době ani moc nepočítalo. Aréna Eispalastu (obr. č. 1) měla hlediště ve tvaru podkovy vyplněné lóžemi a galeriemi, čelní stěna oslňovala bruslicí leskem velkých zrcadlových ploch. Jednalo se vsude o překrásnou stavbu.⁴⁵

⁴² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 27 – 29.

⁴³ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 19.

⁴⁴ Němci měli dokonce tři umělá kluzišť, Belgičané a Švýcaři využívali přírodního ledu ve vysoko položených lázeňských střediscích

⁴⁵ SÁBL, Václav. *Knih o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 29 – 31.

Po drtivém vítězství nad Švýcarsy 13:0 přichází ten stejný den zápas s domácími Němci v deset hodin večer. Hudba zahrála rakouskou hymnu, „Zachovej nám, Hospodine“. Skladba „Kde domov můj“ nezazněla kvůli politické korektnosti pořádajících Němců. Domácí černobílý tým nasadí k náporu hned ze začátku, se snahou unaveného soupeře zaskočit. Zaskočení však nakonec byli sami Němci, když hned v první minutě inkasovali branku od Jirkovského. Těsně před poločasem vyrovnává nejlepší domácí hráč Lang. Po přestávce však opanuje hru už pouze jedno mužstvo a Češi po brankách Jarkovského a dovršeného hattricku Jirkovského (Nakonec mu však poslední gól nebyl uznán, ale trefit se stihl ještě nováček Šroubek) vítězí nad strnulými Němci 4:1. Kapela, v níž jsou i našinci, teď zahraje alespoň „Proč bychom se netěšili“, vítězové mají jeden volný den a po něm následuje poslední zápas s Belgičany. Ten Češi zvládají 3:0 a stávají se tak poprvé mistry Evropy. Tedy dva roky po premiéře v Chamonix, která dopadla minimálně výsledkově neslavně, opanují Češi starý kontinent.⁴⁶ Přímo v dějišti šampionátu se jim dostane spíše zdvořilostní potlesk. Doma se však stane to, co mohli hokejisté v budoucnu zažít ještě mnohokrát – spontánní přivítání. Po vystoupení z vagonu v Praze procházeli hokejisté špalírem přihlížejících. Burácelo jim vstříc volání a potlesk, vzduchem létaly čepice, klobouky a zkrátka vše co bylo po ruce. Jako poslední z vlaku vystoupil Jarkovský, nejvyšší ze všech hráčů se stříbrným pohárem vysoko nad hlavou. Dav náhle ztichl a konečně zazněla píseň „Kde domov můj“.⁴⁷

Dalším pozitivem byl kongres LIHG v Berlíně, který vypracoval seznam národností, nikoliv států, které mohou být přijaty do této organizace. Figurovaly na něm Čechy, stejně jako Finsko, připojené personální unií k Rusku a všechny britské kolonie. Alespoň v tomto ohledu měli čeští hokejisté konečně klid.

Navíc roku 1912 Praha hostí další evropský šampionát. Účast je tentokrát poměrně mizivá. Belgičané a Švýcaři si tento šampionát po loňských debaklech odpustí, Britové a Francouzi ví, že bez kanadských hráčů by neobstáli a tak se turnaje zúčastní domácí mužstvo, Němci a Rakušané poskládaní z pražského klubu DEHG, který byl však směsicí pražských Němců. i přes nepřízeň počasí Češi domácí turnaj vyhráli po vyhoceném finále s Němci. Ti však protestovali už při zápase, zejména pro špatné podmínky ledu, které byly podle pamětníků opravdu nehokejové.

⁴⁶ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 28 – 29.

⁴⁷ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 21.

Po protestech u zeleného stolu, nejdříve na neregulární povrch, poté na start rakouského mužstva, které startovalo podle regulí neoprávněně je celé toto mistrovství anulováno a Češi tak přicházejí o svůj domácí triumf.⁴⁸

V roce 1913 se mistrovství Evropy uskutečnilo v Mnichově. Zde naši hokejisté opět srdečně bojovali, ale nakonec skončili druzí za vítěznou Belgií. Oba týmy měly sice pět bodů, ale rozhodlo lepší skóre, které v té době ještě hrálo významnou roli, protože vyřazovací boje přijdou na řadu teprve později.

Do začátku První světové války se Čechům povedl ještě jeden úspěch a znovu na šampionátu v Berlíně. Příprava na mistrovství byla opět v duchu improvizace, jelikož tuzemské podmínky našemu výběru příliš nepomáhaly. Zastoupení zemí bylo znovu menší, turnaj byl odehrán mezi týmy Čech, Belgie a Německa. Z důvodu absencí některých hráčů, kteří tvořili stavební kameny týmu, byl náš národní tým doplněn poprvé i o hráče Sparty jmenovitě o Reisenzahna, Hojera a Kád'u. Zejména posledně jmenovaný se ukázal jako výborná volba. V prvním vystoupení v krásné hale Eispalastu v němž byla naším soupeřem Belgie, jsme už po prvním poločase vedli 4:0, Belgičanům se nakonec podařilo vstřelit čestnou branku, ale nakonec prohráli vysoko 1:9, náhradník Kád'a vstřelil tři góly. Protože původně přihlášení Švýcaři nakonec nedorazili, hrálo se druhý den přátelské utkání mezi týmy Čech a Berliner SC, složený především z cizinců. Utkání skončilo 2:2 a o jeden z gólů se postaral znovu Kád'a. Vrcholem bylo opět střetnutí mezi Českým týmem a Němci. Vítězstvím 2:0 se Češi postarali o třetí vítězství z pěti pořádaných turnajů (Z toho se prvního nezúčastnili a domácí šampionát byl nakonec z výše zmíněných důvodů anulován). Odměnou jim též bylo zahrání pozdější Československé hymny Kde domov můj přímo v dějišti šampionátu.⁴⁹

Světová válka a hokej nejdou dohromady

V létě roku 1914 vypukla První světová válka, což samo o sobě není zrovna ideální doba k rozvoji hokeje, navíc v ní bohužel o život přicházeli i hokejisté.

⁴⁸ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 30 – 31.

⁴⁹ SÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 34 – 37.

Z války se ze známých tváří domů nevrátili Václav Ullrich, František Šebek a Jaroslav Jirkovský, který zmizel v ruském zajateckém táboře.⁵⁰

Válka však ukázala ještě jedno, jak stále velký a propastný rozdíl byl mezi hokejem a fotbalem. V prvé řadě šlo samozřejmě o technické požadavky na hokej a na fotbal. K lednímu hokeji, jak už ostatně vyplývá z jeho názvu, je samozřejmě třeba led, brusle a hokejka. K fotbalu stačí pouze balon, který se po vyfouknutí dá složit i do vojenské torny, místo kopaček poslouží komisní bagančata, rozdíl v té době navíc není ani tak velký. Kopaná se též provozovala i v armádě a byla všeobecně tolerovaná, někde dokonce podporovaná k udržení fyzické kondice a morálky vojáků.

Některé hokejisty však potká štěstí v neštěstí, kdy si zahráli hokej i v době války a frontě se vyhnuli. Tak například Josef Palouš je po odvodu zařazen jako překladatel do redakce Polních novin, která vzdor názvu sídlí ve Vídni. Zde se brzy setká s dalšími dvěma „simulanty“, Karlem Hartmanem, který zveličí své dávno vyléčené zranění kolene z hokeje a Josefem Šroubkem, který obelstil řadu medicínských kapacit a najde práci ve štábní kanceláři. Všichni tři samozřejmě nemohli odolat a sešli se v hokejovém klubu Slovan Vídeň. Když však vídeňský Slovan doslova rozdrtil jiný rakouský klub Währinger SC 22:0, rozmázne tisk plnými jmény největší hrdiny zápasu a tak musí Češi načas hokeje nechat, aby neskončili v zákopech. Hartman je vskutku povolán k přezkoušení u zdravotní komise, ale jako zázrakem znovu frontě unikne. Když hráčům otrne, nastoupí znovu za Slovan a zaslouží se o výhru 8:2 nad vídeňským šampionem WEV. Hráči při tom dost riskovali, jelikož se hrálo téměř pod okny c. k. kriegsministra, kde dva z nich jako neschopní služby v poli působí. Ještě než to však může špatně dopadnout, jsou převeleni z Vídně do Prahy, kde přečkají do konce války.⁵¹

Poválečná léta

Rok 1918 tolik zásadní pro středoevropské země, byl samozřejmě zásadní i pro nás, nejen vznikem Československa ale také vznikem Československého

⁵⁰ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 38.

⁵¹ Tamtéž, s. 38 – 40.

hokejového svazu a pocitem, že teď už nás rozhodně z mezinárodní hokejové federace nikdo nevytloučí. Spojení se Slováký sice rozšiřovalo lidský potenciál, ale první Slovenský hokejista si na velký hokejový turnaj musel ještě počkat.

Bezprostředně po válce samozřejmě nebylo na hokej moc pomyšlení, jednak pro různé existenční starosti, jednak pro dlouhotrvající oblevu. První pořádný hokej se hrál až v roce 1920, kdy bylo uspořádáno první poválečné mistrovství Československého svazu hokejového. Zúčastnila se však pouze tři mužstva – dva soubory Slavie a jeden z České sportovní společnosti. Mistrem se stala Slavia „A“ po vítězství 1:0 nad ČSS.

Velkým tahákem se stal olympijský turnaj v kanadském hokeji v Antverpách, kde se naši měli poprvé utkat s regulérními zaoceánskými týmy Kanady a USA. Turnaj se hraje koncem dubna 1920 a hokejisté znovu nemají ideální podmínky na trénink, napravit se to snaží na Štrbském plesu ve slovenských Tatrách, které mají nově k dispozici, ale i tam hokeji navzdory zuří často sněhové vánice a led je věčně zasypáván. Největším pozitivem je návrat Jaroslava Jirkovského z ruského zajetí (Ten se však vrací až na podzim roku 1920, takže turnaje v Antverpách se nezúčastní).

V Antverpách naši hokejisté poprvé uviděli reálný kanadský tým, který byl ještě o několik tříd výše než kanadští studenti z Oxford Canadiens, kteří platili do té doby v Evropě za největší hvězdy. Když viděl dr. Hartmann trénink kanadského týmu, zachvátil jej obdiv i respekt. Později tuto událost líčil takto: „Připadali jsme si v našem skromném vybavení jako pápěrky proti těmto pořízkům navlečeným do kůže, plsti, řemení a vložek z aluminiového plechu. Oči jsme mohli nechat na jejich hagenkách, nožích s hliníkovými ploškami, které byly vmontovány, nikoli pouze přišroubovány do podrážek. (...) Ještě víc nás však očarovala kanadská bruslařská technika. Pohybovali se po ledě jako d'asi. Brzdili ne jako my, celou hranou brusle, ale obraty s minimálním poloměrem.“

Češi s Kanadou nakonec prohráli 0:15, s USA dokonce 0:16. Náš výběr však alespoň porazil nováčka ze Švédska 1:0 a nakonec dle konstelace pravidel skončil třetí a dostal bronzové medaile. Změn doznaly i pravidla. Hrál se tehdy se šesti hráči v poli a dvěma náhradníky. Mistrovské zápasy se už hrály jako dnes 3x20 minut, ale čas při přerušení hry se připočítává k čistému času. Zřizuje se funkce

rozhodčího u branky a funkce měřiče hry a trestů. V turnaji mistrovství Evropy se zároveň hraje o mistra světa, pokud je přítomno alespoň jedno mužstvo z Kanady nebo USA.⁵²

Následující léta jsou ve znamení konsolidace mezinárodní hokejové federace a též jasně ukazují dominanci Kanady. V poválečných 20. letech se však lední hokej začíná prudce rozvíjet, nejenom v Praze ale i ve zbytku Československa. Pravděpodobně první mimopražský klub byl v Mladé Boleslavi, kde se hrálo bandy už na konci 19. století. Mladoboleslavští však byli propagátory hokeje ledního. První moravský klub, i když zprvu také zaměřený na bandy bylo SK Velké Meziříčí, tam se začalo hrát zásluhou studentů někdy kolem roku 1907. Hokej, i ten kanadský se začal hrát též v Brně, kde v lednu 1922 pořádala exhibici Slavie. Dvacátá léta zkrátka lednímu hokeji přála, nejvíce klubů začalo však vznikat kolem let 1928 - 1929. Výjimkou nebyli ani „ševci“ z Bařova města.⁵³

⁵² SÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969, s. 38 – 43.

⁵³ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 32 – 34.

Historie ledního hokeje ve Zlíně

První krůčky, sezony 1929 - 1933

Snaha o ustanovení hokejového oddílu v tehdejší Zlíně spadá do první poloviny 20. let, nicméně velkou překážkou se stalo počasí, které v této době hokeji moc nepřálo. V prosinci roku 1925 oznámil časopis firmy Baťa, že bylo fotbalové hřiště upraveno na kluziště. Podobné snahy však bohužel končily první oblevou. Hokej se však i přes tyto nezdary dostával stále více do srdcí obyvatelů prudce se rozvíjejícího města.⁵⁴

První oficiální zástupce zlínského hokeje tak byl klub SK Baťa, který byl založen v sezóně 1928/29. Mužstvo nově složeného oddílu sehrálo svůj první zápas již v neděli 13. ledna 1929 se Sokolem Kroměříž. Po urputné bitvě však Zlín prohrál 2:7 a tehdejší tisk viděl porážku jako „vinu malé sebranosti a slabého brankáře, jenž pro nedostatečnou výstroj nemohl dostatečně zakročovati“.⁵⁵ Začátky tedy byly asi jako všude krušné, nedostatek výstroje a zkušeností vedly k dalším porážkám, nejprve s SK Přerov 2:11, poté s ČSS Olomouc. První vlaštovkou byla remíza s přerovskou Viktorií a o týden později, 11. února 1929 dokázal Zlín stejného soupeře porazit a zaznamenal tak své první vítězství ve své krátké historii, byť utkání probíhalo ve dvacetistupňovém mrazu. V pokračující euforii pak vítězí zlíňští 2:1 v Kroměříži.⁵⁶

Jak už to u hokeje v té době občas bývalo, následující sezóna byla sabotována přírodními rozmary. V sezóně 1930/31 klub SK Baťa odehrál pouze 6 utkání, 5 na domácím kluzišti a jedno utkání v Kroměříži. Bilance těchto utkání byla tři vítězství, dvě remízy a jedna porážka s celkovým skóre 11:8. Nejlepšími střelci branek byli Hobl, Hošek, Smejkal, Mareš, Perek a Wastl. Mužstvo v této sezóně bojovalo ve druhé třídě a připravovalo se na postup do nejvyšší soutěže. Zajímavostí je, že v té době vedle fotbalistů na bruslích (což jak už bylo výše zmíněno, nebyla v té době žádná zvláštnost) hrál ve zlínském týmu i syn průmyslníka Tomáše Bati, Tomáš

⁵⁴ 35 ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně. Gottwaldov, 1963, s. 5.

⁵⁵ První hokejový zápas. Baťovy listy. č. 32 14. 1. 1929, s. 4.

⁵⁶ 35 ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně. Gottwaldov, 1963, s. 5 – 6.

Baťa mladší. Ten měl s hokejem veliké zkušenosti ze svých studií ve Švýcarsku, kde ho aktivně hrával.⁵⁷

Další sezonu se podařil naplnit cíl ze sezony předcházející a mužstvu se podařil postup do I. třídy. Stalo se tak po zisku prvního místa a 8 bodů z pěti předcházejících zápasů. Druhý úspěch sezony nastal na turnaji Moravský večerník, který hostila Olomouc. Zlín se zde probojoval až do finále, kde však prohrál s tehdy výborným týmem Olmützer E a nakonec se tedy umístil druhý. V této sezoně se podařilo uskutečnit 12 utkání, z toho osm na domácím ledě a čtyři na cizích kluzištích. Velkým přelomem je založení prvního dorosteneckého mužstva a tím pádem rozšíření tohoto sportu i mezi mládeží.

V sezoně následující, tedy v letech 1932/33 nebyly podmínky k hokeji ideální. Mužstvo však potvrzovalo vzrůstající formu, kdy z 15 zápasů ve vyšší soutěži vyhrálo pětkrát, remizovalo dvakrát a osmkrát prohrálo. V jednotlivých zápasech se vystřídalo celkem deset hráčů. Nejlepším střelcem byl Smejkal se 17 vstřelenými brankami, následovali Hrbáček šest, Mareš pět, a Tomáš Baťa jeden gól. i přes vzrůstající popularitu ledního hokeje však zápisy tehdejší doby smutně konstatují, že „tomuto krásnému sportu se stále věnuje velmi mizivé procento mladých lidí“.⁵⁸

Tento komentář však kontrastuje se založením nového odboru ledního hokeje u bývalého SK Prštné⁵⁹. Hráči byli do týmu vybráni originálním způsobem. Sekretář týmu Barvíř podnikl výpravu na Zboženské rybníky, které se nacházejí v blízkosti obce Prštné. Zde hrávali mladí hoši pravidelně hokej a na nabídku hrát za nově vzniklý tým kývli. Ještě tutéž sezónu si tým z Prštného získal jméno, když porazil tým SK Malenovice 6:1 a dobrou pověst potvrdil i v tehdejší hanácké hokejové župě, když porazili tým SK Viktoria Přerov.⁶⁰

⁵⁷ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 4 – 6.

⁵⁸ *35 ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně*. Gottwaldov, 1963, s. 6.

⁵⁹ Dnes zlínská část

⁶⁰ *Zlínský hokej*. Naše pravda, č. 18, 12. 3. 1933, s. 7.

Doba zrání, válečná léta, sezony 1935 - 1945

Rok od roku vzrůstal mezi zlínskou mládeží zájem o lední hokej. Problémem byla však vždycky kluziště. Svátkem pak byl v roce 1935 na kluzišti u elektrárny start hokejového týmu LTC Praha, příjezd tohoto klubu vzbudil mezi zlínskou veřejností veliký rozruch a zájem. V roce 1936 pak byla již naplno rozehrána soutěž jednotlivých táborů mladých zlínských mužů. Z těchto družstev pak byli vybráni nejlepší hokejisté pro dorost SK Baťa a v mistrovských utkáních potom tento dorost postupně zvítězil nad SK Haná Kroměříž 5:3 SK Kroměříž 5:1 a nad Viktorií Přerov 6:1 a tím se stal vítězem okrskového dorosteneckého mistrovství. Zlín tak měl ve své mládeži pevný základ pro mužský první tým. Rok 1936 však byl hlavně náročný pro zlínské muže. Ti sehráli pět utkání (z toho kvůli nepřízní počasí dvě v jednom dni) s celkovým poměrem branek 17:2 a bilancí čtyř výher a jedné remízy. Nejlepším střelcem týmu se stal se šesti brankami Ešler. (obr. č. 2)

V roce 1937 byla příroda hokeji více nakloněna a tak mužstvo sehrálo celkem 12 zápasů, z toho sedm mistrovských. Bilance zlínských byla tři vítězství, tři remízy a jedna prohra. Sezóna to byla úspěšná, jelikož se mužstvo kvalifikovalo pro postup do bývalé Moravskoslezské hokejové divize. Nejvíce branek nastříleli Hrbáček 12, Havlíček, Ešler po šesti, Smejkal, Novák, Neumann po dvou. I přes poměrně příznivé podmínky, které v této sezóně vzhledem k hokeji panovaly, se stále častěji ozývaly hlasy po vybudování umělé lední plochy a tím i regulérnímu průběhu mistrovských soutěží a možnosti přiblížení se nejlepším moravským celkům.⁶¹

V této sezóně se též ustanovila Československá hokejová liga, která nesla název jednoduše Státní liga. Počet účastníků byl osm a hrálo se v jedné skupině jednokolově systémem každý s každým. Vítěz skupiny získal titul mistr Československa, poslední dva týmy hrály baráž o udržení. V prvním ročníku této soutěže se účastnily týmy LTC Praha, AC Sparta Praha, AC Stadion České Budějovice, HC Tatry Poprad, ČSK Vítkovice, Troppauer EV Opava, SK Slavia Praha, BK Mladá Boleslav. Prvním vítězem Státní ligy se při zisku 13 bodů a úctyhodným skóre 64:2 stal tým LTC Praha.⁶² Zmíněných osm týmů se do Státní ligy dostalo vítězstvím své divize, kterých bylo šest. Z pražské I. třídy však

⁶¹ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 6.

⁶² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 94 – 96.

postupovaly tři týmy, což odpovídalo síle pražského hokeje, který měl v této době jako jediný k dispozici umělé kluziště. Z Moravskoslezské divize, kterou v této době Zlín po postupu hrál, zvítězily SSK Vítkovice. Zlín si na svou šanci musel ještě nějakou dobu počkat.⁶³

Zima 1938/1939 příliš možností k lednímu hokeji nenabízela, a dovolila tak v Moravskoslezské divizi sehrát mužstvu Zlína pouze dvě mistrovská utkání s bilancí jedné výhry nad SK Prostějov 1:0 a prohry s ČSS Olomouc v poměru branek 1:2. Počtem gólů vyniknul opět agilní Ešler a k němu se přidal se stejným počtem tří vstřelených gólů ještě Brosch. (obr. č. 4)

Následující roky poznamenané válkou a okupací příliš prostoru k hokeji neposkytovaly, přesto však další údaje můžeme nalézt ze sezony 1940/41. Mužstvo sehrálo celkem 13 utkání, čtyřikrát vyhrálo, šestkrát remizovalo a třikrát prohrálo.⁶⁴ Během války se rozpadl koncept Státní ligy, na území Protektorátu se hrála Českomoravská liga a na území tzv. Slovenského státu Slovenská liga.⁶⁵

Zlín v kvalifikačních zápasech vítězů okrsků (ve zlínském okrsku zvítězil Zlín s přehledem a ztrátou jediného bodu) do nově ustanovené divize remizoval doma s Lipníkem nad Bečvou 3:3, ovšem v rozhodujícím zápase podlehl v Olomouci tamnímu ČSS 1:2 a tak zůstal v první třídě bývalé hanácké župy. Za pozornost v této sezoně stojí přátelské utkání prvního mužstva Zlína s druhým týmem prvního ročníku Státní ligy AC Spartou Praha. Utkání skončilo porážkou zlínského týmu 1:7, nicméně utkání s tak atraktivním soupeřem si nenechaly ujít desítky diváků. V roce 1943 pak hokejisté hrají poprvé pod umělým osvětlením.⁶⁶

Přežívání na přírodním ledě, sezony 1945 - 1957

Zlínský hokej i po pohnutých válečných událostech dále přežíval na přírodním ledě. Po válce nastal čas obnovy a plného návratu k hokeji, válka se však podepsala nejen na lidech ale i na sportovištích a hokejových proprietách. Z dobového tisku se můžeme dočíst, že nejvíce postiženým válkou se stal klub SK

⁶³ HUBÁČEK, Petr. *Archiv výsledků ledního hokeje*. In: <http://avlh.sweb.cz/> [cit. 18. 9. 2016].

⁶⁴ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 9.

⁶⁵ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 108.

⁶⁶ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 9 – 11.

Prštné. „Tento klub byl v našem kraji nejvíce postižen za války. Byly mu zničeny rekvisity a inventář, jako jsou hole, hadice, mantinely a podobně. Přes všechny nehody a hmotné překážky chtějí prštenští hokejisté letos opět zřídít u zastávky v Prštném kluziště a hrát hockeyové zápasy.“⁶⁷

Tým byl složen z těchto hráčů: Zdeněk a Václav Králíkové, Ondík, Janků, Kotek, Beránek, Středulinský, Polanský, Hrobařík, Prokop, Mlčák, Rejšek, Pazdera, Kovaříče, Písek, Dopita, Novotný, Šuta, Pančoška a Faldík. V následující sezoně vzrostl nejen počet hráčů, ale i počet odehraných zápasů.⁶⁸

V ročence ZSJ Svit z roku 1949 se konstatuje, že lední hokej ve Zlíně vzdychá a dívá se směrem k Ostravě, Brnu, Olomouci, Jihlavě a i dále, kde všude už našli způsob, jak úroveň ledního hokeje který se stával stále více populárním, zvýšit.

V této sezoně bylo odehráno pouhých 9 utkání, což bylo žalostně málo. V tomto roce, ještě před vytvořením Gottwaldovského kraje, bojovalo a mužstvo o mistra hanácké župy se Sokolem Těšetice a prohrálo vysoko 2:9. Po válce též dochází několikrát ke změně názvu. V roce 1945 se klub přejmenoval na ZK Baťa Zlín, o tři roky později na Sokol Botostroj Zlín. V roce 1949 je město Zlín přejmenováno na dlouhý čas na Gottwaldov, s čímž je spojená i změna názvu klubu.⁶⁹

V roce 1952 vzniká TJ Spartak Gottwaldov sloučením oddílů SK Prštné a SK Letná, tedy hráčů zaměstnaných v ZPS. Hráči Svitů přešli do TJ Jiskra. Na scéně jsou tedy v této době dva větší gottwaldovské kluby, přičemž hlavním reprezentantem města bylo družstvo TJ Spartak. V této sezoně hrálo druhé mužstvo bývalého Spartaku Gottwaldov v okresním přeboru, dvě starší dorostenecká mužstva v samostatných soutěžích a první tým dobyt úspěch postupem z krajské soutěže do krajského přeboru. Všechna utkání byla sehrána na kluzišti vybudovaném brigádnicky na hřišti v Prštném.⁷⁰

⁶⁷ *Hockeyisté SK Prštné opět v práci.* Naše pravda, č. 7. 12. 11. 1945, s. 6.

⁶⁸ *35 ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně.* Gottwaldov, 1963, s. 6.

⁶⁹ Tamtéž, s. 6 – 7.

⁷⁰ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol.* Zlín, 2004, s. 10.

V sezóně 1953/54 zvítězilo a mužstvo v severní skupině krajského přeboru, podleho však v rozhodujícím utkání o přeborníka kraje celku Tatra Uherský Ostroh. Dorostenecké mužstvo se stalo přeborníkem kraje. Zároveň byly zahájeny přípravné práce pro vybudování umělé plochy v místě dnešního zimního stadionu. Svá utkání hrál TJ Spartak na kluzišti v Prštém a TJ Jiskra na Podvesné. Zajímavostí také byla tehdejší výše rozpočtu klubu TJ Spartak – 52 336 Kčs.⁷¹

Sezona 1954/55 byla pro gottwaldovské první mužstvo poměrně úspěšná ale ve finální fázi podleli gottwaldovští Jikře Chropyně. V této sezóně byla sehrána mezi Spartakem a Jiskrou opět dvě mistrovská utkání. V prvním zvítězil Spartak poměrem 6:3, ale ve druhém utkání překvapivě podlehl 0:10. Fanoušci ledního hokeje s nadšením přijali zprávu, že byla konečně povolena stavba zimního stadionu. Přesto ještě v dalších dvou sezonách hrál Spartak na přírodním ledě, ale již v centru města – u škol.

V sezóně následující se téměř opakovaly události sezony minulé. Gottwaldovští se dostali až do finále, kde však tentokrát podleli v boji o titul přeborníka kraje Spartaku Vsetín.⁷²

Sezona 1956/57 se obešla bez výraznějších výsledků gottwaldovského družstva. Týmy byly zařazeny do severní skupiny krajského přeboru, ve které se Spartak umístil na prvním a Jiskra na druhém místě. Ve vzájemném utkání zvítězil Spartak vysoko 11:2, v boji o přeborníka kraje však již po čtvrté za sebou prohrál, tentokrát s vítězem jižní skupiny Jiskrou Staré Město na olomouckém ledě.⁷³

Obětovaní šampióni

V období, které kapitola výše popisuje, se též stalo několik zásadních událostí na hokejové mezinárodní scéně. V roce 1947 na domácím šampionátu v Praze získali českoslovenští hokejisté poprvé titul mistrů světa. Nejlepším střelcem turnaje se stal český útočník Vladimír Zábrodský. Následující rok se našim hokejistům nepodařilo titul obhájit, když na světovém šampionátu ve Švýcarsku skončili druzí za týmem

⁷¹ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 10.

⁷² *35 let ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně*. Gottwaldov, 1963, s. 7.

⁷³ Tamtéž, s. 7 – 8.

Kanady. V roce 1949 ve Stockholmu však českoslovenští hokejisté znovu excelovali a opět se jim podařilo vybojovat zlaté medaile na úkor loňského šampiona z Kanady. Hokejisté se vraceli domů jako hrdinové, to už však byla oproti roku 1947 v Československu jiná politická situace.

Na začátku padesátých let, které byly charakterizovány především politickými procesy s domnělými odpůrci režimu, se nevyhnul tento smutný osud ani hokejistům. Tragický konec této výborné hokejové generace začal v břenu 1950, kdy politické špičky Československa v obavě z hromadné emigrace neumožnily odcestovat národnímu hokejovému týmu na šampionát v Londýně. O jejich neúčasti na mistrovství světa pak vedení KSČ nepravdivě informovalo v tom smyslu, že jim Britové odmítli vystavit vstupní víza. Rozhořčení hokejisté se ještě ten den sešli v Praze v restauraci u Herclíků, nazývané Zlatá hospůdka. Rozčilení hráči si nebrali servítky a nebáli se ani ostře vyjádřit proti režimu. K jejich smůle však už byli pod dohledem Státní bezpečnosti, která vzápětí začala s výslechy a zatýkáním.⁷⁴

Likvidace týmu, která snad nemá v historii obdoby, vyvrcholila neveřejným zasedáním soudu dne 7. října 1950. Tresty pro 11 hráčů, z nichž osm bylo mistry světa, činily souhrnně 74 let a osm měsíců. Nejvíce let za mřížemi dostal údajný velitel spiknutí Bohumil Modrý, který se však ani osudné schůzce v hospodě neúčastnil. Soud mu udělil 15 let ve vězení, Augustin Bubník dostal 14 let, Stanislav Konopásek 12, Václav Roziňák a Vladimír Kobranov 10, Josef Jirka šest, Zlatomír Červený tři, Josef Marcelis dva a Antonín Španinger jeden rok vězení, Josef Stock obdržel 8 měsíců.

V komunistických žalářích ztratili hokejisté nejlepší roky své kariéry. Až v lednu 1955 udělil prezident Antonín Zápotocký nejtvrději odsouzeným milost, rehabilitováni byli hokejisté až v roce 1968.⁷⁵

Tento příklad odráží zřetelně ducha doby a ukazuje, jaký měli ze sportovců tehdejší nejvyšší představitelé KSČ strach. Také je na tomto smutném příkladu patrné, jak sport a v našem prostředí zejména lední hokej může ovlivňovat politiku a naopak. Tento případ, jak se dočteme dále, není zdaleka poslední.

⁷⁴ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 83 – 84.

⁷⁵ *50. léta byla tragická i pro hokej – mistři světa skončili ve vězení*. In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/83671-50-leta-byla-tragicka-i-pro-hokej-mistri-sveta-skoncili-ve-vezeni/> [cit. 15. 10. 2016].

O osudu tehdejších mistrů světa píše podrobně Jiří Macků ve svém díle *Zapřené generace, obětovaní šampioni*. Z gottwaldovského pohledu je nejvýraznější jméno Vladimíra Kobranova, který se zde později objeví jako trenér.

Přelomová sezona 1957/58 – Výstavba zimního stadionu

V této sezoně se hokejisté i fanoušci konečně dočkali. Byl položen základní stavební kámen zimního stadionu. Stadion v tehdejším Gottwaldově se pod vedením architektů Jaromíra Křiškeho a Šebestiana Zeliny stavěl na etapy. Konstrukci navrhl Jan Zeman. Ze všeho nejdříve byla do terénu zasazena samotná ledová plocha, později se přistavěly betonové tribuny se zázemím pro hráče. „Byl jsem jedním z brigádníků, který kopal základy. Tehdy ještě pracovní kolektivy chodily pomáhat,“ vzpomíná někdejší obránce Bohumil Kožela. (obr. č. 5)

Hlavní budova, kde se v současnosti nacházejí pokladny a kanceláře klubu, je postavena z původního a tradičního zlínského materiálu, rezného zdiva, kterým Tomáš Baťa dokázal postavit téměř celý Zlín, se zdůrazněnou vertikálou předsazených sloupů. Než byl stadion zastřešen, hrálo se pod širým nebem, mnohdy i za velmi nepříznivých podmínek. Avšak i za těchto podmínek bylo podle pamětníků na zimním stadionu téměř vždycky plno, lidé hokej milovali a byli pyšní na svůj nový hokejový stánek.⁷⁶

Jak vypráví Bohumil Kožela, někdy se proti přírodním jevům bojovalo těžce, ale chuť k hokeji byla větší. „Přišli jsme třeba v osm hodin na trénink a ledová plocha byla pokrytá sněhem. Ledařům by úprava trvala celé dopoledne, proto jsme se chopili lopat a zapojili se do úklidu.“ Tím jak se postupně stavěla střecha, stávalo se třeba, že půlka hřiště byla čistá a na druhé straně byla vrstva sněhu. Také úprava ledové plochy byla zcela odlišná, než jak ji známe dnes. Rolby v té době ještě neexistovaly. Dobrovolníci popadli takzvaná hrabla a nánosy sněhu odstraňovali ručně. Následně musel někdo vjet na led s nádrží plnou vody, za kterou jel kus deky a teplou vodu roztahoval po ledě. S příchodem rolby v letech 1962 – 1963 se situace samozřejmě změnila a přišel kvalitnější led.

⁷⁶ OSTRČILÍK, Daniel. *Pršelo a snežilo, přesto mydlili lední hokej*. In: http://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/prselo-a-snezilo-presto-mydlili-ledni-hokej.html [cit. 15. 10. 2016].

Zastřešování začalo v roce 1962 a práce šly v rychlém tempu a bez komplikací. Právě konstrukce patří dnes mezi originální díla. Hlavní nosná kostra tvoří dva ve vrchu spjaté oblouky vyčnívající střední částí nad střechu, čímž vytvářejí mohutný střešní světlík. Jedním z velkých kladů stadionu je též jeho zasazení do terénu. Stavba uzavírá dlouhé zužující se údolí Březnického potoka, je dokonale sevřena okolními zalesněnými kopci a výrazně se uplatňuje v siluetě města. „Je postavený v údolí, takže pod stadionem tekla malá stružka, která z koryta ze stráně brala vodu. Nyní už je zkanalizovaný a má odvody do Dřevnice. Kromě toho je stadion připraven pojmout i stoletou vodu, je zde vybudovaný kanál, který by ji měl pojmout, poznamenává Bohumil Kožela.

Podle pamětníků panovala v Gottwaldově úžasná atmosféra. Soupeři sem neradi jezdili, právě kvůli bouřlivé atmosféře a výraznému skandování. Všechna místa byla svého času na stání, přesto je tehdejší příznivci dokázali zaplnit do posledního místa. Panovalo obrovské hokejové nadšení i v hektických časech, na špičkové týmy Duklu Jihlava a Kometu Brno chodívalo až dvanáct tisíc lidí.⁷⁷ Stálo se tenkrát ve dvou řadách.

Komfort a zázemí sportovců a funkcionářů se též nedá naprosto srovnávat s dnešní dobou. V jedné malé místnosti měli hokejisté sprchu a záchod, z ní šla voda přímo do kabiny. Péče o výstroj byla nulová. Klimatizace v té době samozřejmě nebyla, k dispozici bylo naopak pouze jedno topení. O jednu šatnu se často dělilo několik týmů, takže hráči neměli své stálé místo, dokonce ani trenéři neměli vlastní šatnu.

Z hlediska výstavby byla kromě hlavní firmy pověřené stavbou (Průmyslové stavby Gottwaldov) důležitá i dobrovolnická a brigádnická práce, jak se dozvídáme z dobového regionálního tisku. Dobrovolnická práce měla čítat 50 000 hodin a byla hrazena 7 Kčs na hodinu. Strojní vybavení, montáž a jiné záležitosti byly poměrně nákladné a tak tisk apeloval právě na práci dobrovolníků. „Dnes se hovoří o tom, že Hodonín bude mít zimní stadion dřív než Gottwaldov, že nás předběhne Přerov, Prostějov a já nevím kdo ještě. Ano budou mít zimní stadion dřív, jestliže občané Gottwaldova budou mít ke stavbě tak chladný až lhostejný postoj který až na

⁷⁷ Dnešní kapacita je 7 000

výjimky mládežnických skupin a určitých oddílů tělovýchovných jednot zatím byl. Všechno je v našich rukou. Dokážeme to, nač jsou jinde oprávněně hrdí?⁷⁸

Zimní stadion v Gottwaldově byl postaven jako 11. V Československu. Nejstarší zimní stadion v Československu byl postaven v roce 1931 v Praze na Štvanici, další potom v Českých Budějovicích (1946), Pardubicích (1947), Karlových Varech (1948), Chomutově (1948), Olomouci (1948), nebo třeba v Kladně (1949). Ze Zlínského regionu byl tehdejší Gottwaldovský zimní stadion první stavbou svého druhu, následoval zimní stadion v Uherském Brodě (1965), ve Vsetíně (1966), v Kroměříži (1972) nebo Uherském Hradišti (1973).⁷⁹

Úvodní ligový duel na umělé ploše byl sehrán v sezoně 1960/61 ve druhém kole stále pod širým nebem, kde Gottwaldov podlehl Kladnu 4:7. Na úvodní trénink hokejistů Gottwaldova na umělé ploše dorazilo 500 zvědavců. V roce 1964 bylo generálkou pro nově zastřešený zimní stadion mistrovství světa v házené mužů, kde se odehrála atraktivní skupina se zastoupením USA, NSR, NDR a Jugoslávie. Do roku 1990 nesl stánek hokejistů prostý název Zimní stadion Gottwaldov, poté byl po tragické události v Košicích stadion přejmenován na počest slavného zlínského obránce Lud'ka Čajky, o kterém bude řeč dále, na zimní stadion Lud'ka Čajky.⁸⁰

Postup mezi elitu, sezony 1957 – 1960

V průběhu výstavby zimního stadionu samozřejmě pokračovala sezona Gottwaldovských hokejistů. Ti měli poprvé možnost vyjet na vlastní led. Pravidelné tréninky a možnosti sehrání většího počtu zápasů umožnily vzestup ledního hokeje ve městě. Sezona 1957/58 přinesla rovněž i první významný výsledek Spartaku, který v přípravném zápase zdolal účastníka první ligy Spartak Praha Sokolovo v kompletní sestavě 7:6. Branky Spartaku vstřelili Kouřil tři, Charous dvě, Kasálek a Kománek po jedné brance. Největším úspěchem však bylo konečně vybojování

⁷⁸ GREGORA, Leoš. *Jak je to se stavbou zimního stadionu v Gottwaldově?* Tep, č. 8, 12. 8. 1957, s. 5.

⁷⁹ ČEPICKÝ, Vít. *Od živé historie po moderní arény: Projděte se po českých hokejových stadionech.* In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/284645-od-zive-historie-po-moderni-areny-projdete-se-po-ceskych-hokejovych-stadionech/> [cit. 18. 10. 2016].

⁸⁰ OSTRČILÍK, Daniel. *Pršelo a snežilo, přesto mydlili lední hokej.* In: http://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/prselo-a-snezilo-presto-mydlili-ledni-hokej.html [cit. 18. 10. 2016].

titulu krajského přeborníka a postup do divize, zajištěný dvěma výraznými výhrami ve finále nad Slovanem Hodonín poměrem 8:0 a 7:1.

Také družstvo Jiskry hrálo výborně. V této sezoně však přízně k oddílům Spartaku a Jiskry začaly mít příznaky až nezdravého klubismu a zaslepeného fandovství. Proto závěrečné boje o postup do divize přestaly být jen sportovní záležitostí, a tak po bezvýsledných jednáních byl na žádost převážné většiny Gottwaldovských závodů, škol a složek Národní fronty ustanoven přípravný výbor pro novou sloučenou Tělovýchovnou jednotu Gottwaldov.⁸¹

V sezoně 1958/59 bylo započato v přípravách na novou soutěž pod novým názvem TJ Gottwaldov. Sezona byla obratem ve výkonnosti gottwaldovského hokeje, neboť se nově složenému týmu, jako nováčkovi podařilo vyhrát svou divizi a vítězstvím v předposledním kole nad Duklou v Olomouci 6:3 si mužstvo zajistilo postup do II. hokejové ligy. Tím bylo také splněno usnesení slučovací schůze nové TJ Gottwaldov a dokázáno, že sloučení do té doby dvou nejvýznamnějších mužstev Spartaku a Jiskry lednímu hokeji ve městě opravdu prospělo.

Celkem bylo sehráno 38 utkání, z toho 20 přátelských, 10 mistrovských, čtyři v turnaji o pohár Naši pravdy a čtyři ve spartakiádním turnaji. Nejlepšími střelci v mistrovských utkáních byli Stuchlík, Matějů s 12 brankami a Charous s 10 góly.⁸²

Sezona následující, čili 1959/60 byla snad ještě více překvapující a úspěšná než ta předchozí. Jednalo se o nejuspěšnější sezonu v rozvoji gottwaldovského hokeje. Mužstvo jako nováček II. ligy dovedlo k všeobecnému překvapení v této soutěži zvítězit ve sportovní terminologii stylem start – cíl, což znamená, od prvního do posledního kola neopustil tým první místo. Ve 20 utkáních dosáhli gottwaldovští celkem na 31 bodů s poměrem branek 106:57. Celkem čtrnáctkrát mužstvo zvítězilo, třikrát remizovalo a pouze třikrát bylo poraženo. Nejlepším střelcem mistrovské sezony se stal s 18 brankami Konečný.⁸³

Velkou zásluhu na tomto vítězném tažení měli i diváci, kteří ve velkém počtu zajížděli prostřednictvím zájezdů, organizovaných n. p. Turista povzbuzovat své mužstvo i na cizí stadiony. Například na předposlední utkání v Opavě přijelo

⁸¹ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 10 – 12.

⁸² ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 12 – 13.

⁸³ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 12 – 13.

12 autobusů, pět „stojedenáctek“ a mnoho osobních vozů. Významného úspěchu dosáhlo i druhé mužstvo oddílu, které se po vyrovnaných výkonech umístilo na prvním místě I. třídy před Jiskrou Staré Město a zároveň postoupilo do divize.⁸⁴

Šedesátá léta v první lize

Jak vzpomíná Bohumil Kožela po vítězné sezoně 1959/60 panovalo ve všech řadách zlínského hokeje obrovské nadšení. Funkcionáři i hráči se připravovali na mimořádnou událost s velkou chutí a optimismem. Sportovní veřejnost však byla hladová a očekávala pokračování zázračných výkonů z druhé ligy. Hráčský kádr byl sice posílen⁸⁵, ale téměř nikdo z mužstva neměl větší zkušenosti z prvoligového prostředí, trenéra Nováčka nevyjímaje. Hned v prvním utkání pak zlíňští dostali lekci od Spartaku Praha v poměru branek 14:0.

Na začátku této sezony se gottwaldovskému týmu v novinářském prostředí přezdívalo „klapzubáci“, přezdívku dostal tým zejména po imponantním postupu z II. ligy. Hned z prvního zápasu však bylo zřejmé, že mimo fyzickou připravenost a odhodlání musí hráči disponovat i herní kázní, taktikou a dalšími hokejovými zbraněmi, které jim první sezonu v první lize chyběly. Celá sezona tak byla o sbírání zkušeností, a to jak hráčů, tak i diváků. „Jsou nezapomenutelné zážitky, kdy celý stadion povzbuzoval mužstvo od počátku do konce utkání, přestože na ukazateli skóre nebýval pro nás příznivý výsledek. Diváci dovedli ocenit naše nevšední úsilí, vyrovnat se věhlasným hokejovým pojmem“, dodává pamětník prvního ligového ročníku Gottwaldova v nejvyšší soutěži Bohumil Kožela

Gottwaldovští hokejisté nakonec v sezoně 1960/61 zaplatili krutou nováčkovskou daň, kdy po pěti vítězstvích, čtyřech remízách a 23 porážkách obsadili poslední, 12 místo a čekal je pád do druhé nejvyšší ligy. Soutěž tenkrát vyhrál po celá šedesátá léta neporazitelný tým RH a později ZKL Brno s oporou Vladimírem Nadrchalem v brance.⁸⁶

⁸⁴ Archiv zlínského hokejového klubu ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, kronika 1959/60, s. 15 – 18.

⁸⁵ Do týmu v létě přišli Karel Heim a Zdeněk Černý, kteří se velice brzy osvědčili

⁸⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *Kronika 1960/61*, s. 6.

V této sezoně se však poprvé dostalo některým gottwaldovským hráčům pocty hrát v reprezentaci, i když zatím ne v prvním týmu. Čtyři hráči Gottwaldova byli zařazeni do reprezentačního družstva juniorů a reprezentačního „B“ družstva ČSSR. Dne 28. prosince 1960 byli zařazeni brankář Vyoral a obránce Heller do družstva juniorů ČSSR, které se hrálo přátelský zápas s kanadským družstvem Winnipeg Maroons a 21. února 1961 byli do reprezentačního „B“ družstva ČSSR v zápase proti reprezentačnímu výběru Kanady zařazeni Stuchlík a Heim.⁸⁷

Po pádu do druhé ligy se mužstvo samozřejmě pokoušelo znovu o postup mezi elitu. V sezoně 1961/62 se to však mužstvu s G na hrudi ještě nepovedlo. Tuto sezonu obsadili pod vedením nového trenéra Kobery, který přišel z Vysočiny, čtvrté, tudíž nepostupové místo.⁸⁸

Následující sezonu však následoval opětovný postup do první ligy, když klub vyhrál ligu se šestibodovým náskokem před druhou Opavou. Úspěšný tým tehdy tvořili hráči Číž, Stuchlík, Heim, Vaňura, Fuhrich, Kožela B, Kožela J, Černý, Kovačič, Karlík, Heler, Pokorný, Charous, Kozel a brankáři Přecechtěl a Vyoral.⁸⁹

Pro zajímavost je třeba uvést, že mužstvo tuto sezonu neztratilo na domácím ledě v mistrovských zápasech ani bod. Mistrovská utkání sledovalo na domácím stadionu celkem 34 479 platících diváků, což byla na druhou nejvyšší soutěž velice vysoká návštěvnost.⁹⁰

Sezona 1963/64 znamenala začátek lepších časů pro gottwaldovský klub, neboť se dokázal propracovat až na 10. místo a tím pádem udržet nejvyšší soutěž ve městě bot, i když začátek sezony byl ve znamení debaklů a dvojciferných výsledků utržených od gottwaldovských soupeřů. Tým se však po vynikajícím výsledku v pátém kole, kdy porazil Litoměřice 11:4, zvednul a hra začala mít vzestupnou tendenci.⁹¹ Kádr byl posílen o zkušené prvoligové hokejisty z Brna, Maršíka, Klímu a Trtílka. U týmu též zůstal trenér Kobera, který si zasloužil důvěru vedení po udržení první ligy. Tabulku gottwaldovských střelců tuto sezonu ovládl se

⁸⁷ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 15 – 16.

⁸⁸ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1961/62*, s. 5.

⁸⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1962/63*, s. 8 – 10.

⁹⁰ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 17 – 18.

⁹¹ Tamtéž, s. 19.

13 vstřelenými góly Karel Heim, následoval nováček Maršík s 12 přesnými zásahy.⁹² (obr. č. 6)

V sezoně následující, tedy 1964/65 si hokejisté Gottwaldova v závěrečném hodnocení polepšili ještě o jednu příčku, když po skončení sezony obsadili deváté místo. Z 32 utkání vyhráli gottwaldovští 11 zápasů, pětkrát remizovali a šestnáctkrát prohráli. Zajímavostí však je, že týmy od 6. do 9. místa měly stejný počet bodů, konkrétně 27. Co však gottwaldovské zařadilo na místo deváté, bylo jejich pasivní skóre 113:142.⁹³

V Gottwaldově zavládlo po udržení nejvyšší ligy všeobecné nadšení. Velmi kladně byl též hodnocen příchod nového trenéra Slavomíra Bartoně ze ZKL Brno. Zajímavostí sezony též byla novinka, že o záchranu bojovala mužstva, která se umístila po základních 32 kolech na devátém a desátém místě, přičemž celky z 11. a 12. místa sestupovaly přímo. Na sezonu 1964/65 vzpomíná tehdejší nováček Ladislav Maršík jako na velice bouřlivou, co se týče podpory fanoušků. „Tehdy tady byla obrovská hokejová euforie. Bylo to něco nového pro město a široké okolí, vždyť na zápasy chodilo až dvanáct tisíc lidí. Když jsme tehdy zdolali legendární brněnskou Kometu před vyprodaným stadionem 4:3, byla to skutečná senzace.“⁹⁴

Jedna z největších kuriozit této sezony se však odehrála při zápase Gottwaldova s domácím Kladnem. Hosté dostali možnost jet ve třetí třetině za nepříznivého stavu 1:8 samostatný nájezd za úmyslné posunutí domácí branky při vyložené příležitosti. Vcelku normální situace, pokud by však trestné střelení neprovedl brankář hostů Jaromír Přecechtěl. „Přecechtěl se hrnul k exekuci. Odložil brankařskou rukavici a hokejku, vypůjčil si hráčskou hůl, rozjel se a chladnokrevným blaťákem překonal kolegu z domácího týmu.“ Branka však ke smůle hostujícího týmu nebyla uznána a opakované trestné střelení už Trtílek neproměnil. Celá záležitost se stala předmětem široké diskuze až ve sboru rozhodčích a samozřejmě se stala senzací u široké veřejnosti.⁹⁵

⁹² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1963/64*, s. 25.

⁹³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1964/65*, s. 18-24.

⁹⁴ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 18.

⁹⁵ OSTRČILÍK, Daniel. *Zemřel Přecechtěl, brankář, který jel za Zlín nájezd. Gól mu neuznali*. In: <http://www.denik.cz/hokej/zemrel-precechtel-brankar-ktery-jel-za-zlin-najezd-gol-mu-neuznali-20150109-s85w.html> [cit. 20. 10. 2016].

V dalším ročníku se počet týmů 1. ligy snížil na deset. Největší senzací sezony 1965/1966 byla změna na trenérském postu. Slavomír Bartoň skončil na pozici hlavního trenéra Gottwaldova a dále se živil jako sportovní novinář v deníku Rovnost. Tehdejší tisk byl plný zpráv o novém, nadcházejícím trenéru gottwaldovských hráčů. Stal se jím legendární hokejista Vladimír Kobranov, přezdívaný „Vovka“.⁹⁶ Účastník několika úspěšných mistrovství světa, převážně toho ze Stockholmu roku 1949. Při čtení dobového tisku si můžeme povšimnout úmyslně vynechaného období v letech 1949 – 1957. Text končí stockholmským vítězstvím a dále praví, že od roku 1957 byl v Pardubicích.⁹⁷ Kobranov byl totiž obětí politických procesů padesátých let, zmiňovaných výše. Na jaře roku 1950 byl Kobranov po provokaci STB zatčen a po vykonstruovaném politickém procesu uvězněn na deset let. V roce 1955 byl po amnestii propuštěn, do reprezentace se však nikdy nevrátil.⁹⁸

Po určitém znechucení po propuštění z vězení se však přes prvotní odmítavý postoj k hokeji, nyní jako trenér vrátil, nejdříve v Pardubicích a posléze v Gottwaldově, kde byl širší veřejností i hráči vřele přivítán.⁹⁹

Další obrovskou senzací této sezony byla návštěva a sehrání jednoho exhibičního utkání švédského hokejisty a tehdejšího kapitána výběru „tre kronor“ Svena Tumby Johanssona. Ten na sklonku minulé sezony slíbil tehdejšímu trenérovi Bartoňovi, že do Gottwaldova přijede pobesedovat a vyměnit zkušenosti, svůj slib dodržel a navrch přidal účast na onom zmíněném přátelském utkání. Zápas se uskutečnil 16. srpna od 19. hodin večer na gottwaldovském stadionu mezi domácím týmem a Spartakem Praha Motorlet. (obr. č. 7)

TJ Gottwaldov, posílená o švédského kapitána porazila před zraky více než 6000 diváků Spartak Praha 5:3. Vstupné na tuto událost bylo podle místa od 5 do 12 Kčs.¹⁰⁰

⁹⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1965/66*, s. 1.

⁹⁷ *Kobranov novým trenérem hokejistů*. Tep. č. 9, 14. 7. 1965, s. 8.

⁹⁸ JÁCHIM, Václav. *Život na třetiny, jako hokejový zápas. Odešel legendární Vladimír Kobranov*. In: <http://hokej.cz/zivot-na-tretiny-jako-hokejovy-zapas-odesel-legendarni-vladimirkobranov/5010903> [cit. 20. 10. 2016].

⁹⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1965/66*, s. 3

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 4 – 16.

Po zápase byla samozřejmě většina novinových článků věnovaná švédskému hokejistovi. Jeden článek se však zaměřil na jinou zajímavost, tu můžeme vyčíst už ze samotného názvu „Muž bez masky“. Text pojednával o novém brankáři TJ Gottwaldov Jiřím Trupovi, který v utkání proti Motorletu nastoupil bez masky, což v té době už bylo poměrně neobvyklé. Článek byl zakončený rozhovorem, který se obsahem nijak zásadně neliší od rozhovorů dnešních:

- Co se ti v Gottwaldově líbí?
- Všechno, jinak bych sem nešel
- A co se ti nelíbí?
- Zatím jsem to neměl čas zjišťovat. V partě kluků jsem spokojen.
- Co vzkazuješ gottwaldovským příznivcům?
- Aby nám fandili, i když by se nám hráčům někdy nedařilo. Osobně bych si přál, abych se chytil a byl platným hráčem. Už se na to těším, ani nevíte jak.¹⁰¹

Vzhledem k velmi vysokému zájmu fanoušků musela na tuto situaci reagovat i gottwaldovská doprava. Ta začala tuto sezonu nabízet speciální kyvadlové spoje za zlevněné zpáteční jízdné z okolních vesnic a měst jako jsou Kašava, Luhačovice, Fryšták, Všemina, Slušovice apod. Autobusy byly označeny tabulkou „Kyvadlová doprava na hokej“ a odjížděly 15 minut po každém zápase ze Zátopkovy ulice pod zimním stadionem.¹⁰²

Sezonu 1965/66 zakončili hokejisté Gottwaldova pod novým trenérem na osmém místě s 22 body. Statistiky hráčů této sezony ovládl Petr Bavor s 26 body za 19 gólů a sedm asistencí. S dvaceti trestnými minutami byl však také druhým největším hříšником hned po Ladislavu Maršíkovi.¹⁰³

Následující sezona byla sice úspěšná s ohledem na udržení oddílu v nejvyšší soutěži, avšak družstvo svými výsledky plně neuspokojilo vysoká očekávání. Problémem byla zejména kolísavá výkonnost.¹⁰⁴ Tým v této sezoně posílilo několik nových hráčů, jmenujme například brankáře Horsta Valáška z pražského Motorletu, Kamila Svojshe z CHZ Litvínov a Jaroslava Šimu ze Slavie Karlovy Vary. Z vojny se

¹⁰¹ *Muž bez masky*. Naše pravda, č. 16, 12. 8. 1965, s. 10.

¹⁰² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *Posílena doprava na lední hokej*

¹⁰³ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 21.

¹⁰⁴ MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 26.

vrátili Lubomír Koutný, Antonín Tomaník a Peter Pokorný. Z týmu byli naopak uvolnění Jiří Trup, Jaroslav Heller, František Schwach, Matouš Vykoukal a dlouholetá opora mužstva Jaroslav Stuchlík.¹⁰⁵

Za celou sezonu bylo sehráno 61 utkání, z toho 36 ligových, 7 přátelských a 18 mezinárodních, z těchto jmenujme například vítězné utkání proti výběru Sovětského svazu B 3:2, nebo vysokou porážku 7:2 od Metallurgu Novokuzněck. Bilance celé sezony byla 28 utkání vítězných, tři nerozhodné a 30 porážek, při lehce aktivním skóre 236:234. Gottwaldovské mužstvo nakonec obsadilo v této sezoně 8. místo.¹⁰⁶

Chut' a nadšení tehdejších fanoušků po hokeji a úspěších dokládá lísteček v jedné z kronik klubu. Zde pan účetní Karel Siegel na Jelenovské, což bylo rekreační zařízení, kam občas jezdili hokejisté na soustředění, slibuje, že v případě umístění mužstva na 6. místě vlastnoručně připraví při rekreačním pobytu na Jelenovské „živáň“ pro celé první mužstvo.¹⁰⁷ Dalším důkazem o nesmírné popularitě ledního hokeje v Gottwaldově byla nejvyšší návštěvnost v lize, která činila úctyhodných 168 500 diváků.¹⁰⁸

Tuto sezonu dominovala Dukla Jihlava a tak bylo velkým překvapením, když v devátém kole prohrála 1:2 právě s Gottwaldovem. Tento výsledek plnil bezesporu titulky tehdejšího sportovního tisku. Z kronik se též dozvídáme, že se po zápase konala dnes věc zcela běžná, a to tisková beseda, které se zúčastnili oba trenéři, rozhodčí, instruktor a sportovní zpravodajové. Text dále praví, že takovéto besedy se budou konat po každém ligovém utkání v klubovně hokejového oddílů TJG.¹⁰⁹

V této sezoně též došlo k podstatné změně ve věkovém složení dorostu, čímž se změnilo opodstatnění držení B družstva mužů. Bylo proto rozhodnuto po skončení sezony 1966/67 toto družstvo zrušit a věnovat další a větší pozornost mládeži. Dorost dosáhl tuto sezonu na finále ČSSR, mimo to dostali někteří mladí hráči příležitost v reprezentaci. Byli to Jiří Vodák, Jaroslav Hanačík a Pavel Foret.¹¹⁰

¹⁰⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1966/67*, s. 14-15.

¹⁰⁶ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 26 – 27.

¹⁰⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1966/67*, s. 10.

¹⁰⁸ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 22.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 14 – 20.

¹¹⁰ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 27 – 29.

Zajímavostí této sezony byl též „vánoční zájezd“ do Švédska v termínu 27. prosince 1966 – 5. ledna 1967. Hráči zde odehráli zápasy s týmy švédské ligy, jako jsou Timra, Umea, Orebro, Frolunda aj. Ze sedmi zápasů jich pět vyhráli, při celkovém skóre 28:24 a potvrdili tak tehdejší kvalitu československého hokeje. Nejlepšími střelci byli Bavor se sedmi vstřelenými góly a Trtílek s pěti zásahy do soupeřovy sítě. Tehdejší gottwaldovský výjezd po Švédsku komentoval hojně i tamní tisk, jehož výstřižky jsou obsaženy v kronice klubu z této sezony.¹¹¹ (obr. č. 9)

Následující sezona 1967/68 přinesla zatím nejlepší výsledek gottwaldovského hokeje od jeho vzniku. Družstvo nejenže udrželo první ligu, ale také skončilo na příznivém 6. místě. Na trenérském postu zůstal bývalý reprezentant Kobranov, jako mladší trenér byl však k němu zařazen Ota Mrlík. Toto umístění bylo splněným přáním hokejové veřejnosti a na delší dobu největší úspěch týmu z Bařova města.¹¹²

Úspěšný hráčský kádr v této sezoně tvořili Horst Valášek, František Vyoral, Jaroslav Šíma, Antonín Tomaník, Kamil Svojše, Peter Pokorný, Zdeněk Landa, Bohumil Kožela, Jiří Hedvábný, Petr Bavor, Petr Vašek, Karel Heim, Ladislav Maršík, Josef Kožela, Jiří Vodák, Petr Kašťák, Jiří Poláček, Karel Trtílek, Jiří Baumruk, Luboš Koutný, Stanislav Přikryl.¹¹³

Za výborné a stálé výkony si tuto sezonu vysloužil pozvánku do reprezentace ČSSR útočník Petr Bavor, který s 33 body za 16 gólů a 17 asistencí, opět ovládl kanadské bodování mezi gottwaldovskými hráči. V útoku hrál s Klapáčem a Jaroslavem Holíkem. Bavor se tak stal prvním gottwaldovským hráčem, který reprezentoval národní „A“ mužstvo. Dalšími reprezentanty se stali gottwaldovští Jiří Vodák a Jaroslav Hanačík, kteří si z mistrovství Evropy juniorů odvezli zlaté medaile.¹¹⁴

I tato sezona se neobešla bez zajímavostí. Československo i Gottwaldov navštívil Stan Mikita z týmu Chicago Blackhawks. (obr. č. 9)

¹¹¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1966/67*, s. 25–32.

¹¹² ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 24 – 25.

¹¹³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1967/68*, s. 5.

¹¹⁴ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 28 – 30.

Původem slovenský hokejista, který převzal kanadské občanství, si s gottwaldovským týmem zatrénoval a následně nastoupil do přátelského utkání mezi TJG a reprezentací ČSSR, které vyhrál gottwaldovský celek poměrem 5:4.¹¹⁵

Novinkou sezony bylo též zařazení tří rozhodčích do zápasů oproti dosavadním dvěma. Rozdělení byli na jednoho hlavního, který měl na starosti posuzování bojů o puk a dva krajní, kteří hlídali postavení hráčů na čarách a celkově měli pomáhat v rozhodování hlavnímu sudímu. Funkcionáři si od tohoto kroku slibovali jednotného posuzování nečisté hry a větší autoritu hlavního rozhodčího, dříve totiž trestali rozhodčí oba a tak mívali někdy na přestupky různý pohled.¹¹⁶

V lednu roku 1968 se dočkali též televizní diváci, když byl poprvé vysílán živý přenos z gottwaldovského zimního stadionu. Domácí tým hostil 3. ledna Pardubice a zápas prohrál 0:3.¹¹⁷

Malý exkurz do událostí na mezinárodní scéně

Roky 1968 a 1969 byly zásadními z hlediska československé historie a znamenaly na dlouhou dobu zásadní změny pro společnost. Hokej se v této době stal velice důležitým prostředkem k aspoň částečnému uvolnění vášní a po srpnové okupaci vojsky Varšavské smlouvy též jedinou legální možností „jak to okupantům vrátit.“

I když se mistrovství světa v hokeji roku 1969 bezprostředně netýkalo historie zlínského/gottwaldovského klubu (žádný z hráčů Gottwaldova nebyl tehdy zastoupen v národním mužstvu) bylo by tristní tento zásadní okamžik nezmínit, jelikož ukazoval jak se národ, a ne naposledy, dokázal semknout právě na základě hokejového utkání.

Více než půl roku po okupaci dokázal Československý národní tým dvakrát porazit „Sbornou“, což se ještě dlouho poté nepodařilo nikomu zopakovat. Po prvním zápase, který skončil vítězstvím československých barev 2:0, nepodali naši hokejisté Sovětům ani ruku. Trenér Jaroslav Pitner to později komentoval slovy: „U nás je

¹¹⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1967/68*, s. 24 –28.

¹¹⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1967/68*, s. 35.

¹¹⁷ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 24 – 25.

zvykem, že poražený přichází blahopřát vítězi.“ Druhý zápas nad úhlavním nepřítelem dokázali naši hokejisté též vyhrát a spustili tím velice bouřlivé, spontánní oslavy po celé republice. Oslavy však někde přerostly v protisovětské nálady a otevřená vystoupení proti okupantům. Toho využila StB, díky nastrčeným provokatérům rozvášnila dav, který rozbil výlohu sovětské letecké společnosti Aeroloft v Praze na Václavském náměstí. V té době bylo v místě pod sochou svatého Václava 150 000 lidí. Protisovětské akce byly vítanou záminkou k tomu, aby se zvýšil tlak na odvolání prvního tajemníka strany Alexandra Dubčeka, ten nakonec sám odstoupil a na jeho místo nastoupil Gustav Husák. Normalizace v Československu mohla naplno začít.¹¹⁸

I když hokejisté nakonec skončili na turnaji vinou horšího skóre třetí, stali se národními hrdiny. Někteří hráči též dali najevo své nesympatie s okupací známým gestem přelepení hvězdy ve státním znaku na dresu černou páskou.¹¹⁹

Události zmiňovaných let byly samozřejmě prožívány i sledovány také v tehdejší Gottwaldově, avšak větší akce podobné Praze se zde nekonaly. V kronice klubu z roku 1968/69 je však zaznamenáno prohlášení Předsednictva ústředního výboru Československého svazu tělesné výchovy v tomto znění: „Předsednictvo ústředního výboru Československého svazu tělesné výchovy v souladu s předchozím stanoviskem, které zaujalo k porušení suverenity naší republiky, plně podporuje legální a ústavní orgány státu strany, tvořivou politiku směřující k vybudování humánního, demokratického socialismu, jak byla nastoupena lednovým a květnovým plénem ÚV KSČ a je vyjádřena v akčním programu KSČ.“ Dále zde v této části kroniky můžeme nalézt novinový výstřižek o prohlášení Sparty Praha, kde je konstatováno, že mužstvo nenaváže žádné sportovní styky se sportovci států, které nás přepadly, jmenovitě SSSR, Maďarsko, Polsko, Bulharsko a NDR, pokud budou ve vedení lidé, kteří přepad řídili. Článek je ukončen výzvou, aby se k tomuto bojkotu přidaly i další kluby.¹²⁰

¹¹⁸ Rok 1969 – vítězství hokejistů nad SSSR zneužili politici. In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/49885-rok-1969-vitezstvi-hokejistu-nad-sssr-zneužili-politici/> [cit. 22. 10. 2016].

¹¹⁹ KÖNIGSMARKOVÁ, Anna. *Hokejista Havel vyprávěl žákům, proč si přelepil hvězdu na dresu na MS v roce 1969*. In: http://www.rozhlas.cz/zpravy/historie/_zprava/hokejista-havel-vypravel-zakum-proc-si-prelepil-hvezdu-na-dresu-na-ms-v-roce-1969--1279967 [cit. 22. 10. 2016].

¹²⁰ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1968/69*, s. 23.

Vedení oddílu se v sezoně 1968/69 zaměřilo na řešení ožehavých otázek čs. ledního hokeje a již před sezonou předložilo některé návrhy, které pak byly přijaty jako stanovisko oddílů Jihomoravského kraje. Jednalo se zejména o postavení moravského hokeje, které v této době rozhodně nemělo rovnoprávné zastoupení v nejvyšších orgánech čs. ledního hokeje. Též se jednalo o rozšíření ligy na 12 týmů, k čemuž však došlo až o pár let později. Nelze říci, že by se postavení moravského hokeje po tomto aktu nějak změnilo, ale na situaci se začal brát větší ohled.¹²¹

Hráčský kádr tuto sezonu opustilo několik zkušených hokejistů a na výsledku sezony to bylo znát, mužstvo skončilo na 9. místě a uniklo tak těsně sestupu. S aktivní činností končili Bohumil Koželá a Zdeněk Landa. Útočník Petr Kašťák se vracel do Sparty, Jiří Vodák narukoval do Jihlavy a jeho jmenovec Baumruk odešel do Karviné. Velkou ztrátou též byl odchod trenéra Kobranova, který získal angažmá ve Švýcarsku. Situaci nezlepšilo ani vážné zranění nohy Jaroslava Šímy, který havaroval na motorce a byl na většinu sezony indisponován.¹²²

Pod vedením nových trenérů Oty Mrlíka a Kamila Svojše (později i Vladimíra Kotka) tým sehrál v této jubilejní 40. sezoně od založení klubu v roce 1928 66 utkání, z toho 36 mistrovských se ziskem 24 bodů a pasivním skóre 109:181. O přízvisko nejlepšího střelce se Petr Bavor tentokrátě podělil s Josefem Koželou, oba přispěli mužstvu 13 přesnými zásahy do soupeřovy sítě. Kanadské bodování však vyhrál opět Petr Bavor, který ke svým gólům přidal ještě 21 asistencí a dosáhl tak na laťku 34 kanadských bodů.¹²³

Zatímco mužům se příliš nedařilo, dorost opět zazářil a pod vedením trenérské dvojice Jaroslav Stuchlík a ing. Miroslav Pavelka vyhrál suverénně svou skupinu a ve finále o přeborníka ČSSR porazil všechny své soupeře – Kladno, Jihlavu a Slovan a stal se bez ztráty bodu mistrem republiky. V tomto výběru hrál například pozdější slavný hokejový brankář a reprezentant Jiří Králík.¹²⁴

Hokejové permanentky se tuto sezonu staly platnými i na přátelská a mezinárodní utkání pořádaná TJG. V důsledku tohoto rozšíření byla upravena cena, a to tak, že cena původní byla navýšena o 15 Kčs. Držitelům permanentek z loňské

¹²¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1968/69*, s. 2.

¹²² Tamtéž, s. 5–15.

¹²³ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 27.

¹²⁴ MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 30 – 31.

sezony byla v případě prodloužení této vstupenky rezervována jejich stálá místa, pokud zaplatili jejich majitelé danou částku do 15. srpna 1968.¹²⁵

V sezoně nadcházející, tedy 1969/70 přišlo velké zklamání. Mužstvo po poměrně úspěšných šedesátých letech, kdy dokázalo většinu sezon bojovat v nejvyšší soutěži, spadlo po obsazení posledního místa do II. ligy. Mužstvo po obměně kádrů a trenéra v loňské sezóně nebylo schopno účinně vzdorovat soupeřům a po 22 porážkách a pouze sedmi vítězstvích a sedmi remízách při skóre 106:177 obsadilo desáté místo. Na předposlední Litvínov a tím pádem záchranu scházelo pět bodů.¹²⁶

Eduard Svoboda, bývalý obránce a v této sezoně nejproduktivnější zadák týmu však na sezonu nevzpomíná pouze ve špatném. „I když jsme ve vzpomínané sezoně jen sedmkrát vyhráli a dvaadvacetkrát prohráli, přece se nám některé zápasy povedly. Dokázali jsme například remizovat s tehdejším mistrem Duklou Jihlava a také brněnským ZKL. S pražskou Spartou jsme uhráli zřejmě nejlepší bilanci v historii. Tehdy jsme ji třikrát porazili a jednou s ní remizovali.“¹²⁷

Náladu gottwaldovským fanouškům mohla zvednout alespoň slibná budoucnost klubu v podobě dobré práce s mládeží. Dorostenci se pod opětovným vedením trenérů Stuchlíka s Pavelkou probojovali až do finále dorostenecké ligy, kde však vinou horšího skóre před Kladnem skončili stříbrní.¹²⁸

Život hráče v šedesátých letech podle Bohumila Kožely

Na to, jak probíhal život hokejisty v šedesátých letech v Gottwaldově, jsem se ptal bývalého vynikajícího obránce a později funkcionáře, dnes vitálního staršího pána Bohumila Kožely. (obr. č. 10)

Ten začínal s hokejem v Uherském Ostrohu v pěti letech na mrtvých ramenech řeky Moravy. Zde prožil svá žákovská léta na přírodním ledě v týmu HC Uherský Ostroh až do svých patnácti let. V roce 1953 započal studia na průmyslové škole strojnické v Gottwaldově, kde pokračovala i jeho hokejová kariéra, nakonec se

¹²⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1968/69*, s. 18.

¹²⁶ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 31 – 32.

¹²⁷ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 28.

¹²⁸ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 32 – 34.

uchytil v týmu HC Spartak jako dorostenec. K tomu se však málem nedostal, když byly testy a výběr nových mladých hokejistů zapomněl si mladý Kožela své brusle, na které byl zvyklý, doma v Uherském Ostrohu a tak si narychlo vypůjčil jiné, v těch však dle jeho slov bruslil doslova tragicky. Po tréninku to však oznámil trenérovi, který měl výběr mladých talentů na starosti a ten mu dal ještě jednu šanci, kterou už Kožela, tentokrát na svých bruslích, nepustil.

Tréninky v té době vypadaly tak, že mladí si hřiště často museli uklidit od sněhu nebo od popílku, který na led dopadával z místních továrních komínů. Čas tréninků mládeže býval též poměrně pozdě večer a poslední trolejbus kluci často nestihli a tak se vraceli na internát až v pozdních hodinách. Hokej je však bavil nadevše a proto byli ochotní podstoupit téměř vše, jen aby mohli hrát. Koželovi dle jeho slov velice prospělo, že byl s pár dalšími úspěšnými hráči v poměrně mladém věku zařazen mezi muže. Ti jim sice říkali „bažanti“, ale tato cenná zkušenost a možnost „odkoukat“ dospělý hokej od starších hráčů, dala jemu i jeho mladým spoluhráčům cenné zkušenosti do dalších hokejových let. V roce 1957 narukoval Bohumil Kožela na vojnu, kde hrával až do svého návratu v roce 1959 v II. lize za Duklu Zvolen.

Po svém návratu do Gottwaldova zjistil, že tehdejší dvě největší gottwaldovská mužstva Spartak a Jiskra se pod hlavičkou TJ sloučila do TJ Gottwaldov. Zařadil se ihned do družstva, které tuto sezonu slavně ovládlo II. nejvyšší hokejovou ligu (I. Národní hokejová liga – zkráceně I. NHL). Jelikož se v této době dostavoval gottwaldovský zimní stadion, bylo to i jeho první pravidelné setkávání s umělým ledem. Zajímavostí je i to, že tuto sezonu začal bývalý útočník hrát na pozici obránce. „Trenér ke mně jednoho dne přišel a povídá, Bohumile, máme málo obránců, nechceš to vzadu zkusit“? Od té doby do konce své hokejové kariéry hrál Bohumil Kožela tzv. „beka“.

Dalším zajímavým tématem bylo zaměstnání. V této době totiž u nás neexistoval pojem profesionální sportovec. Hráči tedy museli být zaměstnaní v závodech, či podnicích. Většina hokejového mužstva pracovala tehdy v Závodech přesného strojírenství (ZPS), které klub z části finančně podporovalo. V kronice z roku 1963 se tak například dozvídáme, že brankář Jaromír Přecechtěl byl zaměstnán jako technolog v ZPS, útočník Ladislav Maršík pracoval jako montér též

v ZPS, avšak našly se i výjimky, například Jan Blažek pracoval jako modelář v n.p. Svit, který v této době sponzoroval gottwaldovský fotbal.¹²⁹ Bohumil Kožela dále poznamenává, že v této době bylo nadšení k hokeji a jeho podpora tak veliká, že hokejové zápasy téměř ovlivňovaly život ve městě. Dělníci v práci konzultovali zápasy předešlého dne, a pokud se prohrálo, výkonnost práce klesala a neplnil se pracovní plán.

Bohumil Kožela pracoval v ZPS jako konstruktér. Hráči TJG měli v té době tréninky od 6 – 8 ráno a poté se dle slov bývalého obránce „šourali“ do práce, kde jim od 10 do 14 až 15 hodin odpoledne pokračovala směna. Podnik režijním pracovníkům zajišťoval mzdu, což znamenalo, že tréninky se jim počítaly do pracovní doby. Hráči pracující v hodinové mzdě měli čas strávený na tréninku refundován klubem TJG. Plat neměli v této době hráči jiný, než ostatní zaměstnanci. Navíc dostávali hráči v klubu pouze měsíční přídavek na stravu, tzv. „kalorné“ 400 Kčs po zdanění 360 Kčs a prémie za vyhrané utkání, která činila 180 Kčs. Veškeré vybavení dostávali z klubu, avšak častokrát si ho jako manuálně zruční pracovníci upravovali k obrazu svému. Například do něj vkládali kovové díly a podobně, jelikož chrániče často praskaly a naražené holeně a zlomeniny nebyly žádnou výjimkou. Koncem šedesátých let se však dle slov Bohumila Kožely situace částečně měnila a s větší profesionalitou a konkurencí v soutěži se zvyšoval i počet tréninků, na dvoufázové a někdy i třífázové. V této době také „profesionální“ hráči přestávali chodit do práce a věnovali se naplno hokeji, i když v podniku byli stále zaměstnaní a museli alespoň částečně plnit docházku. Profesionální smlouvy však až do roku 1989 stále neexistovaly.

Jelikož je v práci uvedena i politická, či sociální otázka hokejového sportu, byl pan Kožela dotázán na otázku, zdali nějakým způsobem politika, či strana ovlivňovala složení týmu, či jiné aspekty klubu. Dle jeho slov se mladí hokejisté o politiku moc nezajímali. Do svazu mládeže či strany je však lákali soudruzi celkem často (objevili se i pokusy o spolupráci s StB). Vedení týmu však nediskriminovalo nikoho na základě politického názoru, i když tento samozřejmě nesměl být příliš protirežimní, tomu však možná pomohla i trochu uvolněnější atmosféra šedesátých let. Avšak dle slov bývalého hokejisty byl sám později překvapen při

¹²⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1960 – 1970, *kronika 1963/64*, s. 5 – 8.

čtení tzv. Cibulkových seznamů, kdo všechno figuroval na seznamech spolupracovníků StB. V rámci klubu se též pořádaly výměnné přátelské zápasy v cizině, např. výše zmíněný vánoční zájezd do Švédska. Ve výpravě však vždy figuroval někdo, kdo hokejisty tajně kontroloval a podal o nich patřičné informace. Bohumil Kožela též vzpomíná na přátelské utkání v Irkutsku, kde hráli snad jako první neruské mužstvo.

Pan Kožela s aktivní kariérou hokejisty skončil v roce 1969, jelikož však po absolvování trenérské školy zaujal v klubu funkci trenéra a později dokonce předsedy klubu a generálního manažera, zajímal mě jeho názor na srovnání hokeje tehdy a dnes. „Dříve neměli mladí kluci takové příležitosti jako dnes, priorita byla dostat se do a týmu, popř. „národ'áku“, to byla největší pocta. V dnešní době je spousta možností zahraničních angažmá, z nichž vyloženě vysněnou příležitostí je pro všechny mladé hráče Kanadsko-Americká NHL“.

Za bývalého režimu též nemohla být řeč o nějakých velkých přestupech v rámci týmů na bázi rozhodování samotného hráče. Přestupy se sice konaly, ale nebyly tolik běžné a hojné jako dnes. Hráči byli vlastně takoví hokejoví nevolníci, dodává Kožela, záleželo vždy na klubu a zaměstnavateli.

Dříve též prý hráči vydrželi na ledě déle. Podle slov bývalého hráče s G na prsou se obránci někdy zdrželi na ledě i těžce přes minutu a občas na ně musel dokonce trenér zařvat, ať jdou střídat. Dnes jsou střídání rychlejší, protože hra se zrychlila, nabrala větší dynamiku a hráčů se do hry zapojuje mnohem více. Ovšem podle Bohumila Kožely se hokejová strategie až tak markantně nezměnila.

Sedmdesátá léta jako v životě, nahoru a dolů

Období od roku 1970 do začátku osmdesátých let se vyznačovalo největší nestálostí gottwaldovského hokeje. Mužstvo prošlo řadou změn, ale taková změna, která by udržela mužstvo trvale v první lize, nepřišla. Gottwaldovští téměř každou sezonu padali, aby se sezonu další zase znovu dostali nahoru.

Ke slovu v tomto desetiletí přišly i určité změny a experimenty v herním systému soutěže. V sezonách 1970/71 a 1972/73 se v Československu poprvé objevil

vyřazovací systém play-off, ten se však v tomto období nesetkal s velkým úspěchem a tak se prozatím neprosadil.¹³⁰

Sezonu 1970/71 tedy gottwaldovští muži odstartovali v národní lize. K týmu přišel nový trenér Vlastislav Sýkora a pod jeho taktovkou hokejisté s přehledem zvítězili v moravské skupině druhé ligy o sedm bodů a přesvědčivě prošli i náročnou kvalifikací o první ligu.¹³¹

Jak už bylo zmíněno, hráčský kádr prošel obměnou, z družstva odešli Jurka, Šíma, Poláček, během soutěže velká ofenzivní opora Bavor a také další hráči. Vojenskou uniformu museli tuto sezonu navléci Hráček, Zajíček a Kalivoda. Z vojny se naopak vrátili Vodák, Foret a z Košic přišel Pokorný¹³²

Zejména odchod Bavora uprostřed sezony byl hojně diskutován a jeho jméno plnilo stránky tisku, více než by bylo zdrávo. U některých fanoušků se zvedla hysterie vedoucí až téměř k nenávisti. Problematické bylo též jednání mezi TJG a Insgtavem Brno, kam Bavor odešel. Jelikož byl odchod Bavora během vánoc z klubu hrající tuto sezonu až II. nejvyšší soutěž přinejmenším podivný a podle vedení TJG nečestný, rozhodl se klub kvalifikovat jeho postup při přestupu do Brna jako hrubé porušení sjednané dohody s oddílem a navrhl zastavení činnosti hráči na dobu 12 měsíců.¹³³

V regionálním periodiku TEP vyšel 27. prosince 1970 otevřený dopis Petra Bavora, kde objasňuje důvody svého přestupu, shrnuje své dosavadní působení v klubu a přeje hráčům i fanouškům postup do I. ligy. Jako důvod svého přestupu uvádí Bavor tíživou rodinnou situaci, jelikož při svém působení v Gottwaldově musel zanechat v rodném Brně svou osamocenou matku a babičku. Ty se podle hokejisty nechtěly přestěhovat a tak byl nucen situaci řešit tímto razantním řešením.¹³⁴

Při pohledu na podrobnou soupisku mužstva můžeme zjistit, kromě povolání a dalších údajů též věk. Tento údaj je zmíněn proto, že tuto sezonu byl věkový průměr pouhých 23,3 let, což ukazovalo, jak mladý tým tuto sezonu reprezentoval

¹³⁰ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 246 – 247.

¹³¹ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 30.

¹³² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1970/71*, s. 5.

¹³³ Tamtéž, s. 25.

¹³⁴ *Otevřený dopis Petra Bavora*. TEP, č. 12, 27. 12 1970, s. 7.

Gottwaldov. Nejstarším hráčem a jedním z tahounů, zejména po odchodu Petra Bavora byl v 31 letech Karel Heim. Z dalších informací též zjistíme, že klub si velice zakládal na svých odchovancích, v týmu jich byla většina.¹³⁵

Nakolik to byla záležitost financí a nakolik dobré práce s mládeží už dnes velice těžko zjistíme, každopádně na kvalitní práci s mládeží a vlastními odchovanci si klub zakládá dodnes.

Mužstvo zakončilo sezonu s celkovým skóre 147:51 a ziskem 45 bodů. Nejlepšími střelci byli Vodák s 22 zásahy a Maršík s Vaškem s 20 brankami. Do celkového dění kolem ledního hokeje však přišla též smutná zpráva. V pondělí 8. února 1971 zemřel po dlouhé těžké nemoci ve věku teprve 55 let dlouholetý funkcionář klubu oddílů ledního hokeje Josef Malec.¹³⁶

Kromě mužů, kteří splnili cíl sezony a postoupili opět do nejvyšší soutěže, zazářili i mladší žáci, kteří byli úspěšní jak na turnajích, tak v sezoně, kterou vyhráli a stali se mistry ČSSR ve své kategorii. Trenéři Wesley i Propš, stejně jako vedoucí Petr, mohli být spokojeni. Stejně tak sportovní veřejnost, která viděla v mladících budoucí posily do a týmu.¹³⁷

Z hlediska československého ledního hokeje byla následující sezona 1971/72 velice významná, jelikož naše mužstvo po dlouhých 23 letech zase vybojovalo titul mistrů světa a to dokonce na turnaji pořádaném v Praze. Počínaje tímto mistrovstvím světa je šampionát oddělen od olympijských her. Československé mužstvo zde též dokázalo přerušit sérii devíti nepřetržitých výher na světových šampionátech, které držel tým Sovětského svazu.¹³⁸

Vraťme se však zpět k týmu z Baťova města. Ten mohl být spokojen s výsledky Československého výběru, ne už však s těmi svými. Po jednoročním působení v nejvyšší soutěži přišel opět sestup do II. ligy, když tým obsadil poslední, 10. místo.

Z výroční zprávy této sezony se dozvídáme že, mužstvo opouští po jednoroční účasti nejvyšší hokejovou soutěž a končí na posledním místě se ziskem

¹³⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1970/71*, s. 8 – 9.

¹³⁶ Tamtéž, s. 45 – 50.

¹³⁷ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 35.

¹³⁸ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 250 – 252.

24 bodů. V počtu vstřelených branek byla TJG osmým týmem, v počtu obdržených týmem sedmým. Doma družstvo získalo 15 bodů, venku pouze devět. V přehledu porážek je kuriózní fakt, že devět porážek bylo o jednu branku, z toho pětkrát prohráli gottwaldovští ve vlastním prostředí. Noví hráči Kepák, Plíhal, Zelenický a Panák výrazně nepomohli. Příprava byla tvrdá a zahrnovala řadu těžkých utkání s atraktivními soupeři, např. Slovanem Bratislava, Motorem České Budějovice, nebo MDS Olomouc. Zahraniční zájezd byl stejně jako jiná léta součástí přípravy.¹³⁹

Trenér Vlastimil Sýkora, který dovedl Kladno až k titulu mistra republiky a úspěšně trénoval i reprezentaci se musel v této sezoně vypořádat zejména s obtížným přechodem z II. do I. ligy, jelikož v každé soutěži se hraje trochu jiný typ hokeje a na jiné úrovni. V porovnání s výše zmíněnou, poměrně strohou výroční zprávou viděl ze své pozice trenéra vztahy v týmu a příchod nových hráčů trochu jinak. Devátou prvoligovou sezonu gottwaldovských hokejistů hodnotil trenér Sýkora těmito slovy:

„Snažil jsem se vštěpovat hráčům důvěru ve vlastní síly. Ve druhé lize se vždy hrával trochu jiný, méně pohledný hokej. Mým cílem před vstupem mužstva do nejvyšší soutěže změnit styl hry, od jednoduchosti a bojovnosti k herně náročnému hokeji. Po ročním působení ve druhé lize jsem mohl konstatovat, že se v mužstvu objevili hráči držící tým. Především to byl ještě velmi mladý Jiří Králík, který v brance opravdu po vstupu do prvoligové společnosti prokazoval ambice, dále kapitán Ladislav Maršík, Karel Heim, Jiří Vodák a další. Mezi staršími a nastupujícím mládím byl opravdu velmi dobrý vztah. Nebyl tam žádný velký šéf a ani žádní metaři. Bohužel někdy v zápasech se slabšími soupeři se hráči zbytečně přizpůsobovali jejich hře, což vedlo ke zmatkům a zbytečným ztrátám sil. Co bylo na úkor kvality? To, že již v průběhu druholigové sezony odešel z týmu střelec Petr Bavor, odešel i do té doby velmi platný Jiří Poláček a rovněž tvrdý obránce Jarda Šíma. Šli jsme přesto do první ligy s pevným přesvědčením v ní obstát a udržet se delší dobu mezi elitou.“¹⁴⁰

Tuto sezonu se stále hojněji začalo diskutovat o rozšíření I. ligy na dvanáct účastníků. Výhody plynoucí z účasti dalších dvou týmů v naší nejvyšší soutěži byly

¹³⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *Jiné dokumenty*

¹⁴⁰ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 30.

nesporné. Rozšířila by se hokejová základna špičkového hokeje a tím pádem i reprezentace. Zvýšil by se počet ligových utkání, čímž by se navýšil dorostenecký fond asi o 300 000 Kčs a toto rozšíření mělo též celkově pomoci ekonomické základně oddílů. Hlasováním předsednictva ČSSLH bylo rozhodnuto ligu rozšířit, ale vzhledem k náročným přípravám nakonec až od sezony 1973/1974.¹⁴¹

Následující sezona 1972/73 měla tedy přívlastek druholigová. Do této sezony vstupoval oddíl ledního hokeje s řadou nových poznání, předsevzetí a především zkušeností. Po zhodnocení minulé sezony byla provedena změna ve vedení mužstva. Tým se nyní připravoval pod vedením trenérů Jaroslava Stuchlíka a Bohumila Kožely. Z kolektivu odešli Kepák, Panák, Tomaník, naopak byli do prvního týmu zařazeni vlastní odchovanci Josef Jenáček, Jan Zajíček, František Kalivoda a Jan Příkryl. Ostatní záměry týmu, co se hráčských přestupů týče, nebyly bohužel realizovány, jelikož oddíl ledního hokeje v Gottwaldově nemohl konkurovat nabídkám jiných oddílů. V nově organizované soutěži „Český pohár“, který byl realizován před zahájením II. ligy, skončilo družstvo v moravské skupině druhé o čtyři body za brněnským Ingstavem.¹⁴²

Ve druhé lize bojoval tedy tým TJG o body v tomto složení: Brankáři: Jiří Králík, Horst Valášek, obránci: Josef Herčko, Peter Pokorný, Jaroslav Vašíčko, Josef Jenáček, Jan Zajíček, František Zelenický, Eda Svoboda a Jaroslav Hanačík, útočníci: Josef Kožela, Ladislav Maršík, Jiří Vodák, Petr Vašek, Tomáš Dolák, Václav Králík, Antonín Plíhal, Ladislav Pavličík, Pavel Foret, Stanislav Příkryl, Jan Příkryl, František Kalivoda a Karel Heim.¹⁴³

I přes předsevzetí, změny na různých postech a snahu, se tuto sezonu vybojovat první ligu nepodařilo. Tým těsně nepostoupil a skončil druhý za TJ VŽKG pouze o dva body. Celková bilance z této sezony činila z 26 utkání 20 vítězných, dva nerozhodné výsledky a čtyři porážky s celkovým skóre 109 vstřelených branek ku 59 obdržným. Potěšujícím faktem mohlo být alespoň to, že Jiří Vodák se s 26 vstřelenými brankami stal nejúspěšnějším střelcem II. ligy, předčil tak o jednu branku svého bývalého spoluhráče Petra Bavora, nyní hájící barvy Ingstavu Brno.¹⁴⁴

¹⁴¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1971/72*, s. 32.

¹⁴² MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 37 – 39.

¹⁴³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1972/73*, s. 4 – 8.

¹⁴⁴ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 38.

Tuto sezonu byly též ustanoveny některé změny v hokejových pravidlech. Na kongresu mezinárodní hokejové federace v Rumunsku se jednalo především navýšení počtu hráčů ze 17 na 19, z čehož můžeme usoudit, že při rychlejším střídání mohla hra nabrat větší tempo a navíc při více zraněných v jednom zápase měl trenér kde brát náhradu. Dále bylo schváleno technické pravidlo o velikosti čepele hole a to konkrétně na šířku 7,5 cm maximální a 5 cm minimální a rovněž zakřivení na maximální hodnotu 1,5 cm. Toto pravidlo vedlo k předcházení častých sporů o parametry hokejek. Z dalších pravidel byl ustanoven ještě dodatečný desetiminutový trest za píchnutí holí k již danému menšímu trestu. Brankář, který se zúčastní hry na druhé polovině hřiště, dostává trest na dvě minuty (vzpomeňme na trestné střelení brankáře Přecechtěla v sezoně 1964/65). Další důležitou změnou je to, že nošení přileb je z důvodu bezpečnosti povinné, zde vidíme jasnou snahu o snížení počtu vážných zranění a zvýšení bezpečnosti hráčů. Poslední novinkou bylo pravidlo o nepískání zakázaného uvolnění pro tým, který hraje v oslabení a vyhozením puku se osvobozuje. Tímto pravidlem umožňují rozhodčí unavenému bránícímu týmu vystřídat, i pokud puk přejede přes všechny čáry až k soupeřovu brankaři.¹⁴⁵

Sezona následující, tedy 1973/74 byla opět ve znamení změn. Vedení týmu se ujal nový trenér, a to Zdeněk Kepák z Brna. Ten nešel do cizího prostředí, jelikož gottwaldovský hokej znal ze svého dřívějšího působení v klubu. Druhým trenérem se stal Jaroslav Stuchlík a ve funkci vedoucího družstva se poprvé objevil Jaroslav Humpál, dle pamětníků nezlomný optimista a vtipálek.

Došlo též k reorganizaci soutěže. Vytvořeny byly dvě národní hokejové ligy. Česká skupina byla tvořena ze dvanácti českých a moravských oddílů a soutěž se hrála čtyřkolovým systémem. Změnou prošla i nejvyšší soutěž, kdy byl počet účastníků navýšen na 12, hrálo se čtyřkolovým systémem každý s každým, přičemž do nižší ligy sestoupilo vždy jedno mužstvo.¹⁴⁶

Po poslední sezoně, kdy se nepodařil postup, byla přípravě na tuto sezonu věnována maximální pozornost. Bylo v zájmu všech, aby se první liga vrátila do města bot a hokeje. Výbor oddílu kontroloval náplň, trenérská rada dodržování tréninkových plánů a doktorská trojice, MUDr. Újezdský, MUDr. Lukašík a MUDr.

¹⁴⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, kronika 1972/73, s. 27 – 31.

¹⁴⁶ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 32.

Říhovský, kontrolovala, zda odpovídá zdravotní stav cílům mužstva – postup do I. ligy.¹⁴⁷

Tyto přípravy nepřišly vniveč, družina kolem trenéra Kepáka si tuto sezonu vedla na výbornou, neboť soutěž přesvědčivě vyhrála. Ze 44 duelů pouze pět prohrála. Gottwaldovští hokejisté získali rekordních 75 bodů (zde je určitá nesrovnalost, některé prameny uvádějí bodů 73) při skóre 185:88 a čekala je kvalifikace se slovenským vítězem Liptovským Mikulášem o tolik kýženou první ligu. Ta dopadla taktéž na výbornou, neboť na domácím ledě gottwaldovští hokejisté dominovali, když svého soupeře ve dvou zápasech doslova rozdrtili, nejprve 9:2 a poté 8:2. V odvetném dvojzápase pod Tatrami přišla nejprve těsná porážka 4:5, aby poté gottwaldovští potvrdili formu z domácích zápasů a zvítězili opět vysoko 8:2.¹⁴⁸

O tolik očekávaný postup znovu mezi elitu se postarala tato sestava: Jiří Králík, Horst Valášek, Josef Herčko, Jaroslav Vašíčko, Josef Franěk, Jan Zajíček, Josef Jenáček, Eduard Svoboda, Jaroslav Hanačík, Jan Přikryl, Antonín Plíhal, Josef Kožela, Ladislav Pavličík, Stanislav Přikryl, Karel Heim, Petr Vašek, Tomáš Dolák, Ladislav Maršík, Václav Králík, Jiří Vodák, Pavel Foret, Ladislav Bršlica, Josef Ondík a Miroslav Michalovský.¹⁴⁹

Nejlepšími střelci se stali Jiří Vodák s 25 brankami, Ladislav Bršlica s 18 góly a Antonín Plíhal se 17 přesnými zásahy.¹⁵⁰

Stesky však můžeme zaznamenat u hokejové základny, kde se změny provádí v každé sezoně. Tuto sezonu ji vedli trenéři mládeže Tomášek, Svobodník, Holáň, Pavlík a Semela. Práce trenérů a vedoucích byla na vysoké úrovni, důkazem budiž velice dobré výsledky mládežnických týmů, co se však ukázalo jako problém, byla náborová činnost. Bylo tedy konstatováno, že v Gottwaldově je málo kluzišť, těžko se podle bruslení vybírá a vyvstal požadavek na změnu systému náboru i výběru pro další sezonu.¹⁵¹

¹⁴⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *rozpis sezony 1973/74*

¹⁴⁸ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 32.

¹⁴⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, kronika 1973/74, s. 8.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 9.

¹⁵¹ MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 42 – 43.

V kronice klubu z této sezony můžeme najít zajímavý rozhovor s tehdejším kustodem Jindřichem Svobodníkem, z kterého zjistíme některé velice zajímavé informace o tehdejší výstroji a výzbroji. Rekvizitář, jak se tehdy kustodovi říkalo, popisuje svoji práci jako neustále opravování a upravování výstroje. Za loňskou sezonu zlomili prý hokejisté na 2000 holí, při ceně 40 Kčs za jednu hokejku, brankářské hole byly o 15 Kčs dražší a zlomených jich bylo přes 150. Nejdražší však z tehdejší hokejové výstroje byly boty z bruslí, ty prý přišly až na 500 Kčs. Hokej už se i v této době nemohl zrovna pochlubit nálepkou laciný sport, i když podpora mládeže a investice do hokeje umožňovaly hrát téměř každému, kdo měl o tento sport zájem.¹⁵²

Radost nejen rolbařům udělala tuto sezonu nová, rychlejší a efektivnější rolba (obr. č. 11). Nejen na dresech, ale i na ledě se též objevily velké loga hlavního patrona a jednoho z největších sponzorů ledního hokeje v Gottwaldově firmě ZPS.¹⁵³

Z hlediska sportovního ducha zajisté potěší telegramy nacházející se na konci kroniky z této sezony. Týmu TJG zde přejí k postupu jak okresní hokejové týmy, fotbalisté, tak soupeři z I. NHL. Jmenovat můžeme například funkcionáře Českých Budějovic, Brna či Liberce. Tyto zprávy jsou psány sice formálně, ale nepostrádají elementární slušnost a objektivní zhodnocení sezony a postupu Gottwaldovských.¹⁵⁴

Do sezony 1974/75 tak vstoupil oddíl opět jako prvoligový. Sezona to byla jubilejní, 10. v nejvyšší soutěži. Pamětníci ji však ve vzpomínkách nebudou mít zařazenou do těch úspěšných, jelikož se opět potvrdilo krédo - sedmdesátá léta, jako na houpačce a tým tuto sezonu opět obsadil poslední, sestupové místo a s první ligou se znovu rozloučil. Tentokrát se ani nejednalo o těsný sestup, vždyť gottwaldovští hokejisté ztráceli na poslední nepostupové místo, které obsadila TJ VŽKG Ostrava celých 11 bodů. Dosavadní trenér Zdeněk Kepák byl během sezony odvolán a družstvo vedl až do závěru asistent Jaroslav Stuchlík. Vedení oddílu převzal ing. Vladimír Daníček z patronátního podniku ZPS.¹⁵⁵

V této sezoně se hrál také Pohár osvobození, který proběhl v reprezentační přestávce. Družstvo TJG zde potvrdilo svou slabou výkonnost a skončilo poslední

¹⁵² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1973/74*, s. 23 – 24.

¹⁵³ Tamtéž s. 39 – 41.

¹⁵⁴ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1973/74*, s. 53 – 60.

¹⁵⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *výroční zpráva 1974/75*

s tím, že tým třikrát dostal více než deset gólů. Již během tohoto turnaje jednal výbor TJ Gottwaldov o výsledcích mužstva a výsledkem bylo odvolání trenéra Kepáka. Pokračoval tak trend poslední doby, který se vyznačoval častými změnami na trenérském postu. Družstvo vedl až do nové sezony druhý trenér Jaroslav Stuchlík.¹⁵⁶

Z loňského úspěšného kádru odešly dlouhodobé stálice v útoku Josef Kožela a Karel Heim, dále to byli z útočných řad Vladimír Pavličík a Pavel Foret. Žlutomodré dresy tuto sezonu naopak oblékli nově příchozí hráči, jak z řad vlastních odchovanců, které reprezentovali Miroslav Michalovský a Josef Ondík, tak také hráči z jiných týmů. Posílit potřeboval Gottwaldov po odchodu zkušených hráčů zejména v útoku, proto byli angažováni, z Plzně Jan Balun, z Pardubic Martin Pavlíček a z Havlíčkova Brodu Zdeněk Čech.¹⁵⁷

Na sezonu vzpomíná bývalý obránce Miroslav Michalovský takto:

„Postoupili jsme do nejvyšší soutěže a hrálo nás hodně mladých, nových hokejistů. Možná, že tehdy chybělo v klubu trochu ostřílenější a prozíravější vedení a nebyl by nedostatek klidu a trpělivosti. Mohla se liga udržet už tehdy. Ve zlínském áčku jsem začínal v obranné dvojici s Edou Svobodou, poté jsem hrál s Jardou Hanačíkem a posléze již jako ostřílenější a zkušenější bek s Tondou Stavjaňou. Až do nástupu na vojnu před sezonou 1977/78 pokračovala houpačka mezi sestupy a postupy z historických gottwaldovsko-slovenských kvalifikací s Liptovským Mikulášem, Zvolenem a poté ještě s Dubnicí. To bylo vzrušení a nervů!“¹⁵⁸

Ve zmíněné sezoně se však opět vyznamenal dorost. V lize skončil sice druhý za Ingstavem Brno, ale velkého úspěchu dosáhli mladí hokejisté v mezinárodním turnaji „O dunajský pohár“. Ve své skupině porazili Duklu Praha 11:1, ZKL Brno 3:1 a Dynamo Berlín 6:4. Ve finálovém boji zvítězili dorostenci nad svými protivníky z LSV Poprad 3:1 a získali pohár věnovaný předsedou vlády SSR. Nejlepším obráncem byl vyhlášen Zdeněk Venera, v dnešní době působící jako trenér extraligové Olomouce.¹⁵⁹

¹⁵⁶ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 43 – 45.

¹⁵⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1974/75*, s. 7.

¹⁵⁸ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 32.

¹⁵⁹ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 45.

O výkonnostním růstu některých mladých hráčů svědčil i fakt, že některým z nich se dostalo pozvání na zámořské zájezdy v dresu družstev ČSSR. V této sezoně se zájezdu družstev do 20 a 23 let do Kanady a USA zúčastnili Tomáš Dolák, Josef Ondík a Miroslav Michalovský. V reprezentačních dresech svými výkony příjemně překvapili.¹⁶⁰

V této sezoně se též můžeme setkat s prvním výtiskem předzápasového hokejového programu, který se nazýval „Hoši bojovat“. (obr. č. 12) Program se skládal z jednoduchých dvou stran obsahujících kromě úvodního slova, zmiňující převážně žádost o slušné fandění také soupisky obou mužstev, v tomto případě Tesly Pardubice a samozřejmě domácích TJG. Chybět samozřejmě nemohly ani informace o soupeři, zejména stručná historie klubu a hlavně přehled aktuální formy. Nakonec se diváci dozvěděli, kdy se hrají příští domácí i venkovní zápasy a přehlédnout se nedalo ani velké logo patronátního podniku ZPS.¹⁶¹

Neustálé sestupy a postupy, které doprovázely toto desetiletí hokejisty TJG se projevily i v hospodaření klubu. Výroční zpráva uvádí, že finanční schodek mezi příjmy a výdeji tvořil tuto sezonu dva miliony korun. Velký podíl na této ztrátě má rozhodně nepovedená sezona, plná proher. Z hlediska tehdejších příjmů a kapacity stadionu, byl závěr sezony velice ztrátový, na stadion chodilo průměrně pod 4 000 diváků.¹⁶²

Počátek nové sezony 1975/76 nebyl nijak radostný. Po dalším sestupu do první ligy bylo především nutné posílit optimismus v mužstvu a hráče neustále přesvědčovat o jejich kvalitách. Objevily se i tendence zařadit do mužstva psychologa, jako mentální podporu a psychického „kouče“. Je totiž notoricky známé, že sport, lední hokej nevyjímaje, není pouze o fyzické zdatnosti, ale též z velké části o psychické vyrovnanosti a sebedůvěře.¹⁶³

Úkolem vést mužstvo do další sezony byli pověřeni trenéři Jaroslav Stuchlík a bývalý brankář Horst Valášek. Kádr doznal podstatných změn. Uvolnění byli Eduard Svoboda, Jaroslav Vašíčko a Václav Králík. Mužstvo též opustil mladý talent Jan Zajíček, který neúnavně požadoval svůj přestup do Sparty Praha. Tomáš Dolák

¹⁶⁰ 50 let ledního hokeje v Gottwaldově. Gottwaldov, 1979, s. 2.

¹⁶¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *Předzápasový program Hoši bojovat*.

¹⁶² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1974/75*, s. 34.

¹⁶³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1975/76*, s. 18.

nastoupil vojenskou službu do Dukly Jihlava a Josef Ondík dal přednost studiím na vysoké škole.¹⁶⁴

Za těchto okolností bylo nutné spolehnout se převážně na vlastní odchovance. Za příklad byly dávány týmy, které úspěšně zařadily své mladé do mužského kolektivu, jako Litvínov, Pardubice, nebo Kladno. Z hlediska budoucnosti je to větší sázka na jistotu, než nákup jiných hráčů v horizontu jedné nebo dvou sezon, ti podle vedení klubu nemají patřičný vztah ke klubu.¹⁶⁵

Viditelná je též pachut' po odchodu Jana Zajíčka do Sparty. Tento nadějný talent si přestup vyvzdoroval a dával ostentativně najevo nechuť hrát za mateřský klub. Toho si samozřejmě nemohli nevšimnout i fanoušci, kteří nejen na stadionu, ale i formou dopisů vedení klubu dávali najevo svou nespokojenost s přístupem tohoto hráče.¹⁶⁶

Práce s mládeží je ale jinak hodnocena pozitivně. Mládežnické výběry se již delší dobu umisťují na předních příčkách svých soutěží. Zásadní inovací bylo zřízení první hokejové třídy při ZŠ Emila Zátopka, která se věnovala výchově sportovců.¹⁶⁷ Zřizování takovýchto tříd bylo do budoucna považováno jako velice zásadní pro rozvoj ledního hokeje v Gottwaldově a navíc byl oceňována snaha o získání pozitivního přístupu mladých k hokeji a ke sportu vůbec. Spojení školy a sportu též usnadňovalo jednodušší přístup a spolupráci, co se tréninků a soustředění týče, mezi školou a klubem.¹⁶⁸

Dále se objevují další jasně vytyčené cíle, které mají do budoucna pomoci v rozvoji ledního hokeje a trvalému udržení první ligy ve městě bot. Jsou jimi kromě výše zmíněné práce s mládeží snaha o lepší zázemí klubu. Vzhledem k zvyšujícímu se počtu hráčů a též oddílů krasobruslařů a jiných sportovců využívajících zimní stadion je zde snaha o vybudování druhé ledové plochy, která by umožnila rozvrstvit

¹⁶⁴ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 45 – 46.

¹⁶⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *Zpráva o situaci v oddílu ledního hokeje*, 9. 6. 1975, s. 1.

¹⁶⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1975/76*, s. 6.

¹⁶⁷ ZŠ Emila Zátopka Zlín: *Almanach k 50. Výročí založení sportovních tříd*. Zlín, 2014, s. 8.

¹⁶⁸ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *Zpráva o situaci v oddílu ledního hokeje*, 9. 6. 1975, s. 2 – 3.

lépe tréninky a ulehčit hlavní ledové ploše. Ta by se též podle plánů měla dočkat alespoň částečné rekonstrukce.¹⁶⁹

Druhé ledové plochy se však klub a jeho sportovci za socialismu již nedočkali. Postavena byla až v roce 2004. Rekonstrukce hlavního stadionu zatím neproběhla, je to však v současné době velmi aktuální téma.

Po výše zmíněných změnách tedy mužstvo pro tuto sezonu tvořili tito hráči: brankáři Jiří Králík Antonín Tomek na soupisce byl i trenér a zároveň brankář Horst Valášek, zadní řady zastupovali, Zdeněk Venera, Jaroslav Hanačík, Josef Herčko, Miloš Sedlák, Josef Jenáček, Miroslav Michalovský a Ladislav Zavrtálek, v útoku se představili, dlouholetá opora a veterán mužstva Ladislav Maršík, Antonín Plíhal, Petr Vašek, Jan Balun, Martin Pavlíček, Rudolf Smetana, nadějný mladý útočník Luděk Pelc, Zdeněk Čech, Jiří Vodák, Zdeněk Vala, František Krejčí a Stanislav Píkrýl.¹⁷⁰

V tomto obměněném složení se zaměřením na stálíce a odchovance mužstvo opět vyhrálo druhou nejvyšší soutěž o 11 bodů před druhým Chomutovem se skóre 198:77, což činí úctyhodný průměr 4,5 vstřelené branky na zápas. Nejlepšími střelci se po závěrečném 44. kole základní části stali, Zdeněk Čech s 23 góly následovaný Jiřím Vodákem s 18 brankami.

Se zvýšeným důrazem na statistiky a jejich zkvalitňováním se tak můžeme tuto sezonu dozvědět i další údaje, jako například góly v přesilovkách. K dispozici jich gottwaldovské mužstvo mělo celkem 139 a vstřelilo v nich 29 branek, což činilo jejich úspěšnost v přesilovkách celých 20,8 %. Dále je nově hodnoceno oslabení a góly v nich obdržené, nebo třeba střelba. Dozvídáme se tak, že mužstvo vystřelilo na bránu celkem 1789 střel, z nichž se ujalo celých 198 branek. Trestné minuty nebyly ve statistikách žádnou velkou novinkou, tuto sezonu obdrželi hráči ve žlutomodrých dresech celkem 526 trestných minut, což činilo průměr na utkání celých 12 minut pobytu na trestné lavici. Nejtrestanějším hráčem byl Hanačík s 54 trestnými minutami. Největší oporou v brance byl s věkem stále se zlepšující Jiří Králík, který měl úspěšnost zásahů nadprůměrných 92,5 %.¹⁷¹

¹⁶⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *Zpráva o situaci v oddílu ledního hokeje*, 9. 6. 1975, s. 3 – 5.

¹⁷⁰ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 46.

¹⁷¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1975/76*, s. 26 – 30.

Po výhře v české skupině národní ligy však čekal gottwaldovské hráče ještě souboj s vítězem slovenské skupiny, týmem Lokomotiv Bučina Zvolen. Vyřazovací systém na čtyři vítězné zápasy musel rozhodnout po stavu 3:3 až poslední zápas na neutrální půdě v Praze na stadionu pražské Slavie. Toto fascinující finále II. nejvyšší ligy rozhodl dramatický zápas, který nakonec po výsledku 4:2 ovládli hokejisté z města bot. Modrozlutá radost zaplavila po příjezdu hokejistů domů celé město.¹⁷²

Velmi úspěšnou sezonu zažil též gottwaldovský dorost, který zvítězil ve své skupině a v přeboru ČSR se stal šampionem. V celkovém finále, kde se utkal se slovenským zástupcem Slovanem Bratislava, však těsně podlehl 2:1 na zápasy.¹⁷³

Hokejovou euforii v Baťově městě dovršilo národní mužstvo, které na mistrovství světa v polských Katovicích vyhrálo zlaté medaile. Základní skupinu ovládli naši hokejisté po výborných výkonech, když nejprve deklasovali mužstvo NDR 10:0, aby poté připravili ještě větší debakl Polsku – 12:0. Vysoké výhry pokračovaly i proti ostatním soupeřům, zejména výsledek 10:2 proti týmu USA byl hodnocen velice pozitivně. Po dalších výhrách nad Švédskem, Finskem a SRN přišla výhra nejcennější, Československo porazilo Sovětský Svaz 3:2. V nově ustanovené finálové skupině, které se účastnily čtyři nejlepší týmy, zdolali nejprve naši hokejisté tým USA 5:1, poté Švédsko 5:3 a následná remíza s družstvem Sovětského svazu už nic neměnila na tom, že se Československo po čtyřech letech znovu stalo mistrem světa.¹⁷⁴

Vzhledem k neskutečné euforii a radosti po náročném a dramatickém postupu do nejvyšší soutěže působí až kontrastně výsledky a působení mužstva v sezoně 1976/77. Družstvu ve žlutomodrých dresech s G na prsou se vůbec nedařilo a tato sezona byla snad nejhorší za působení v první lize vůbec. Důkazem budiž to, že mužstvo si připsalo první ligový bod za remízu 6:6 s Českými Budějovicemi až ve 20. kole! Československou nejvyšší soutěž nakonec po sezoně tým Gottwaldova opustil po zisku pouhých 12 bodů, pro přirovnání vítězné Poldi Kladno získalo bodů 70. Mužstvo si celkově ze 44 zápasů připsalo pouze tři výhry, při hrozivě vyhlížejícím skóre 119:252.¹⁷⁵

¹⁷² MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 46 – 47.

¹⁷³ Tamtéž, s. 48.

¹⁷⁴ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 271 – 274.

¹⁷⁵ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 35.

Nepovedenou sezonu prorokují ještě před startem někteří novináři na tiskových předsezónních besedách. Vedení je vyčítán minimální nákup posil a složení mužstva, převážně podle některých přestárlého a na tehdejší typ hokeje neadaptovaného Maršíka. Dále je vyjádřena nespokojenost s předsezonním výletem do Francie, který byl prý zbytečně nákladný. Mužstvo se radši mělo kondičně připravovat, jelikož rozdíl mezi I. a II. ligou je především ve fyzické připravenosti a sehranosti. Vytýkán je i úzký kádr 22 hráčů, což je na nejvyšší ligu málo. Jeden z dopisů určených vedení gottwaldovského klubu je až škodolibě zakončen vzkazem: „Tak příští rok opět v I. NHL“. Dle skutečností popsaných výše nemohl být tento vzkaz snad více trefný.¹⁷⁶

Stesky novinářů byly v mnohém velice trefné a téměř předvídající, co však přineslo další velkou ránu pro gottwaldovský hokej, byl odchod velmi talentovaného brankáře Jiřího Králíka, který dokončil vysokou školu a stal se inženýrem technologie (obr. č. 13), avšak poté musel nastoupit na vojnu do Dukly Jihlava, původně se předpokládalo na dva roky, ale nakonec zůstal v Jihlavě déle. Tuto sezonu též pokračoval trend práce s vlastními odchovanci. Do týmu byli zařazeni dorostenci Blažek, Venera, Zajíc, Zavrtálek, Vlk, Smetana a Štěpaník.¹⁷⁷

V dokumentech archivu hokejového klubu můžeme též nalézt korespondenci s psychologem J. Zbrankem, bohužel však pouze jednostrannou. Ten zde jasně naznačuje nespokojenost s klubovým vedením a podle všeho též málo častým, později žádným využíváním jeho služeb ač si byl jistý, že právě pomoc psychologa, který má zkušenosti s psychikou hráčů by tuto pokaženou sezonu mohla zachránit. Podle Zbranka je hlavní problém týmu špatná atmosféra nedůvěry, hrozeb a strachu. Za takových podmínek není podle něj možné efektivním způsobem hrát nejvyšší soutěž. Navrhuje tedy vyšší motivaci hráčů, odměny za udržení v nejvyšší lize a tím vytvoření větší stability kádru bez neustálých změn na různých postech.¹⁷⁸

Další korespondence, pokud existuje, není v archivu přítomna. Avšak podle všeho nebralo vedení klubu slova psychologa příliš vážně a sezona se tedy vyvinula pro gottwaldovské hokejisty i fanoušky velice nepříznivě.

¹⁷⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1976/77*, s. 7 – 11.

¹⁷⁷ ORDEL, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 34.

¹⁷⁸ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *dopis J. Zbranka. 3. 11. 1976*

Koncem sezony se při hrozivých výsledcích na lavičce objevuje nové duo bývalých hráčů – Bohumil Kožela a Karel Heim, nicméně sestupu už zabránit nedokázali. Při posledním zápase s Pardubicemi se projevila lidová tvořivost fanoušků a na střídačce se zničehonic objevila malá rakev s nápisem I. liga.¹⁷⁹ (obr. č. 14)

Potěšující zprávou byla aspoň možnost vidět brankáře Jiřího Králíka v reprezentačním dresu. Talentovaný brankář reprezentoval Československo poprvé na mezinárodním turnaji v Praze 12. prosince 1976 a ve svém prvním zápase pomohl výraznou měrou národnímu mužstvu k výhře nad Švédskem.¹⁸⁰

Na mistrovství světa ve Vídni v roce 1977 už sice Jiří Králík nechytal, přednost v brance dostali Holeček a Dzurilla, přesto dokázalo Československé mužstvo poprvé v historii prvenství obhájit, když vyhrálo finálovou skupinu s 15 body. Druhé Švédsko a Třetí Sovětský svaz měli pouze o bod méně.¹⁸¹

Sezona 1977/78 tedy začínala opět v druhé nejvyšší soutěži a houpačka v podobě sestupů a postupů pokračovala dále. Tým se opět měnil, na vojnu odešli Jaroslav Stuchlík ml., Miroslav Michalovský, Zdeněk Venera, Rudolf Smetana a Ladislav Zavrtálek. Kariéru definitivně ukončili Horst Valášek (který už ale v posledních sezonách de facto nechytal) a dlouholetá opora mužstva Ladislav Maršík. Cílem sezony byl samozřejmě postup do nejvyšší soutěže. Po všech těžkostech při shánění nových hráčů se v kádru nakonec objevilo nejvíce dorosteneckých tváří z vlastních řad. Vedením mužstva bylo opět pověřeno duo bývalých hráčů - Bohumil Kožela avšak asistentem se mu nyní stal Ladislav Maršík.¹⁸²

Mužstvo opět vyhrálo první národní ligu a ukázalo tím, že je přesně na pomezí našich tehdejších dvou nejvyšších soutěží. Ze 44 utkání jich TJG vyhrála 31, dvakrát hrála nerozhodně a jedenáctkrát prohrála. Mužstvo získalo 64 bodů při celkovém skóre 203:120. Nejlepšími střelci se stali Santarius a Čech shodně se 31 vstřelenými brankami.

¹⁷⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1976/77*, s. 45.

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 38.

¹⁸¹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 279 – 280.

¹⁸² MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 51 – 52.

Slovenskou část vyhrálo opět družstvo Zvolena a tak se opakoval dva roky starý souboj. Vyrovnanost obou mužstev jasně ukazuje skutečnost, že se opět muselo rozhodnout až v sedmém zápase. V rozhodujícím zápase na Slovensku dokázali hokejisté Gottwaldova vyhrát jasně 4:0, když branky vstřelili Rosický, Vodák, Čech a Pelc. Návrat do Gottwaldova byl opět velice radostný. Před zimním stadionem čekalo velké množství fanoušků v čele s představiteli okresu, města i tělovýchovné jednoty. Minulá nepovedená sezona je opět zapomenuta a hráči jsou oslavováni jako hrdinové.¹⁸³

Dařilo se též mládežnickým kategoriím, které se umístily od prvního do nejhůře pátého místa ve svých soutěžích.¹⁸⁴

Smutnou zprávou však bylo pro gottwaldovské fanoušky to, že reprezentační brankář Jiří Králík se rozhodl zůstat v Dukle Jihlava, i přes to, že už mu měla končit vojenská povinnost. Zdůvodňoval to logicky tím, že z I. ligy je to do reprezentace blíže než z Národní ligy.¹⁸⁵

Na reprezentační úrovni se československému mužstvu málem povedl takzvaný „zlatý hattrick“, což znamená tři prvenství v řadě po sobě. Bohužel jim na domácím mistrovství v Praze, kde se s kariérou loučila dlouholetá jednička a opora týmu v bráně, Jiří Holeček, uteklo prvenství o jediný bod a tak se hokejisté rozloučili s domácím šampionátem druzí za vítězným týmem SSSR.¹⁸⁶

Před dvanáctou prvoligovou sezonou v ročníku 1978/79 se nejen fanoušci ptali, jestli bude pokračovat ona prokletá sestupová houpačka, na kterou už si skoro zvykli. Tradiční způsoby práce zřejmě nebyly to pravé a bylo třeba radikálně vymezit názory na celé řady otázek. Hokej v ČSSR se pomalu, ale jistě dostával na vysokou úroveň, měnila se řada dosavadních zvyklostí a metod práce, a to se zákonitě projevovalo i v práci ligových oddílů. Velmi důležitá byla v Gottwaldově otázka ekonomická a také otázka společenského postavení či důležitosti oddílu. Svoje velmi významné slovo k patronátní činnosti řekli též v ZPS.

¹⁸³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1977/78*, s. 9 – 19.

¹⁸⁴ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 53.

¹⁸⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1977/78*, s. 52.

¹⁸⁶ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 284 – 286.

Byly provedeny změny na určujících pozicích. Do čela oddílu ledního hokeje byl zvolen Oldřich Ondra. Dalšími členy výboru byli Karel Heim, František Hudec, ing. František Šimlík, Vladimír Kotek, ing. Aleš Bánovský, Věroslav Juránek, MUDr. Josef Šatánek, Josef Zemčík, Miroslav Olivík a Jaroslav Šolc.¹⁸⁷

Tato sezona byla důležitá nejen tím, že byla jubilejní padesátá, ale měla být také tou stabilizační. Vedení si vytyčilo cíl, že se pokusí následující dvě sezony stabilizovat kádr a do dvou sezon se natrvalo usadit v nejvyšší soutěži. Problémem však bylo sehnat do kádru hokejovou veličinu. Bylo nutno vyřešit i problém trenéra, tedy funkci nanejvýše důležitou. Nakonec se vedení podařilo sehnat odchovance, bývalého trenéra Pardubic, Karla Macha a k němu jako asistenta Ladislava Maršíka.¹⁸⁸

V přípravě mužstvo sice vyhrávalo, ale zjevně to bylo dáno slabšími soupeři. V sezoně mužstvo hrálo lépe a s lepšími výsledky než při posledním vystoupení v I. lize. Gottwaldovský kolektiv hokejistů ze 44 zápasů dosáhl na 12 vítězství, z toho vyčnívá zejména to s výsledkem 5:1 nad Spartou. Dále mužstvo čtyřikrát remizovalo a utržilo 28 porážek. Gottwaldov však nakonec opět obsadil poslední, dvanácté místo s 28 body při ztrátě šesti bodů na předposlední Zetor Brno. Od sezony 1960/61, kdy se mužstvo poprvé probojovalo do první ligy, to byl již šestý sestup a osmá sezona v I. národní lize. Funkcionáři si nyní dali jediný cíl, sestup to byl poslední.¹⁸⁹

Ani jeden z mládežnických výběrů tuto sezonu ve své kategorii nevyhrál. K největší změně došlo v dorosteneckých soutěžích, která byla rozdělena na starší a mladší. Vzhledem k dobrým výsledkům v předcházejících sezonách měl Gottwaldov zastoupení v obou soutěžích.

V konečném hodnocení nebyla jubilejní sezona z hlediska výsledkového nijak slavná, ale splnila nejpotřebnější. Položila pevný základ pro tvorbu a stabilizaci mužstva k tolik kýženému udržení nejvyšší soutěže v dlouhodobějším horizontu. U družstev žákovských byla konečně překlenuta časová mezera mezi věkovými

¹⁸⁷ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 53 – 54.

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 54 – 55.

¹⁸⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karta 1970 – 1980, *kronika 1978/79*, s. 52 – 56.

kategoriemi. U hokejové základny byl vytvořen pevný řád výběru talentovaných mladíků. Alespoň z tohoto pohledu můžeme sezonu hodnotit úspěšně.¹⁹⁰

Jako dalším velkým pozitivem se ukázal příchod Petra Lešky z Litvínova. Ten dal sice o čtyři góly méně než nejlepší střelec týmu Jiří Vodák (16 gólů), ale zato dvacetkrát přesně přihrál a dostal se tak s 32 body do čela kanadského bodování gottwaldovského klubu.¹⁹¹

Zajímavostí této sezony je též skutečnost, že I. nejvyšší Československou ligu poprvé vyhrál slovenský tým – Slovan Bratislava. Ten vystřídal na pomyslném trůně se ziskem 60 bodů hegemonu posledních let SONP Kladno.¹⁹²

Přišel ročník 1979/80 a poslední účinkování na druholigové scéně. Výbor oddílu vydal v souvislosti s realizací dlouhodobé koncepce rozvoje prohlášení, ve kterém uvedl, že i když mužstvo hraje I. NHL, je nutno aby mělo trenéra první třídy. Do doby jeho zajištění byli trenéry opět staronoví, Bohumil Kožela a Ladislav Maršík. Ti měli v létě spoustu práce se sestavováním týmu, jelikož po dalším pádu do II. nejvyšší ligy se někteří hráči rozhodli změnit působiště.

Miroslav Michalovský, nadějný útočník odjel do Brna, aniž by měl souhlas oddílu TJG, začal v Brně trénovat a dokonce odjel se Zetorem na soustředění do slovenského Zvolenu. Štefan Jabcon odjel za svou rodinou do Košic a Zdeněk Venera se pro změnu nechtěl vrátit z vojny. Rosický se chtěl vrátit k rodině do Plzně a Šíma chtěl zakončit kariéru ve Spartě. Takové tedy bylo rozpoložení a nálada v týmu před začátkem další sezony.¹⁹³

Družstvo bylo nakonec poskládáno takto: brankáři: Ivan Podešva, Zdenko Gáj, Pavel Pertl, obránci: Jaromír Hanačík, Josef Jenáček, Zdeněk Albrecht, Gilbert Karolák, Miloslav Sedlák, Zdeněk Venera, Ladislav Zavrtálek, Miroslav Michalovský, útočníci: Zdeněk Čech, Jaroslav Stuchlík ml., Rudolf Smetana, Jiří Vodák, Petr Leška, ing. Oldřich Pavlík, Antonín Veselý, Pavel Jiskra, František Pecivál, Zdeněk Vala, Milan Hain, Zdislav Tabara a Štefan Jabcon.¹⁹⁴

¹⁹⁰ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1978/7*, s. 62 – 64.

¹⁹¹ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 37.

¹⁹² GUT, Karel – PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha, 1986. s. 224.

¹⁹³ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 57 – 60.

¹⁹⁴ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1979/80*, s. 7 – 8.

Z výše zmíněných jmen jde vidět při porovnání s minulou sezonou, nakolik se kádr opět zásadním stylem obměnil. Tyto změny a nemožnost vytvořit pořádný kolektiv stála TJG v průběhu sedmdesátých let tolik sestupů a výkyvů v produktivitě.

Sezona byla, jak už bylo pravidlem ob jeden rok zase povedená. Mužstvo získalo 72 bodů při skóre 232:108. Nejlepšími střelci byli Jabcon s 37 přesnými zásahy a Leška s 28 góly. Tentokrát se však hrála i kvalifikace mezi českými zástupci I. NHL, jelikož druhá nejvyšší soutěž byla nově rozdělena. Gottwaldov hrál s vítězem druhé české skupiny Ústím nad Labem. V bouřlivém prostředí na severu Čech vyhráli žlutomodří 2:0 a v domácí odvetě uštědřili hostům porážku 7:3. Po tomto souboji už bylo jasné, že celkový vítěz a postupující do I. Československé ligy vzejde z dvojice Gottwaldov - Dubnica.

Po úvodní domácí porážce 2:3 to s gottwaldovskými nevypadalo dobře, ale další tři zápasy Gottwaldov nakonec vyhrál a v celkovém souboji hraném tentokrát na tři vítězné zápasy uspěl a postoupil opět do nejvyšší soutěže – tentokrát natrvalo.¹⁹⁵

Na začátku sezony, 10. září zemřel ve věku 55 let MUDr. Josef Šatánek, bývalý hokejista z Podvesné z dob začátků ledního hokeje ve Zlíně. Pracoval dlouhodobě ve výboru ledního hokeje jako lékař i funkcionář.¹⁹⁶

Povzbuzující zprávou však bylo působení mladých hokejistů. Starší dorost získal na turnaji v Berlíně druhé místo v „Cup 79“ a nejlepším útočníkem byl vyhlášený Rostislav Vlach. V reprezentaci ČSSR „18“ se též objevili gottwaldovští dorostenci Stavjaňa, Vlach a Ševčík ve „20“ navíc ještě Albrecht a Jiskra.¹⁹⁷

Sedmdesátá léta v gottwaldovském hokeji byla tedy oproti předešlé dekádě ve znamení sestupů, opětovných postupů a velice kontrastního přístupu fanoušků. Mužstvu nepomohly velice časté změny trenérů a také změny v kádru. Tým musel projít generační obměnou a vyměnili se též lidé na vysokých pozicích ve vedení klubu i v patronátním podniku ZPS. Hospodář týmu si též musel zvykat na zhoršující se příjmy, historií již byly dvojciferné návštěvy gottwaldovských fanoušků na

¹⁹⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1979/80*, s. 38 – 45.

¹⁹⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1970 – 1980, *kronika 1979/80*, s. 22.

¹⁹⁷ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 60.

zimním stadionu. V této dekádě se též rozjela kariéra jednoho z nejvýznamnějších československých hokejových brankářů Jiřího Králíka, který byl později uveden do síně slávy českého hokeje.

S odstupem tedy můžeme toto desetiletí pojmout jako stabilizační a období nabírání zkušeností s důrazem na výchovu a udržení mladých talentů, což byla, jak už dnes víme, sázka na jistotu.

Osmdesátá léta natrvalo v první lize

Sezona 1980/81 znamenala významný milník v historii zlínského hokeje, první mužstvo tehdejšího TJ Gottwaldov uhájilo nejvyšší soutěž, o což se v předchozí dekádě hokejisté ve žlutomodrém dresu marně pokoušeli.

Ve vedení ÚV ledního hokeje došlo ke změně na vedoucím postu, dosavadní předseda JUDr. Zdeněk Andršt byl nahrazen prof. Dr. Vladimírem Kostkou. Ten nelenil a hned začal s novinkou, v I. lize se přestalo hrát na nerozhodné výsledky a od této sezony začíná platit tzv. „náhlá smrt“ neboli prodloužení. To trvalo 10 minut, a pokud ani prodloužení neurčilo vítěze, přišlo na řadu trestné střelení. Vítěz bral dva body, poražený bodů nula. I nadále se pokračovalo čtyřkolovým systémem každý s každým, poslední mužstvo sestupovalo přímo do příslušné I. Národní hokejové ligy.¹⁹⁸

Výbor gottwaldovského hokeje, který zůstal oproti tomu celostátnímu nezměněn, v čele s Oldřichem Ondrou začal plnit úkoly dlouhodobé koncepce stabilizace mužstva v nejvyšší soutěži. Už od 21. dubna, tedy nedlouho po skončení sezony začala tvrdá příprava. Do Gottwaldova přišel nový trenér, kladenský Jaroslav Volf z Kladna. Právě Volf, bývalý reprezentant a zkušený hráč, se objevil s vizitkou tří mistrovských titulů z Kladna, aby zastavil neustálou houpačku sestupů a postupů. Na lavičce mu dělali asistenty Ladislav Maršík a Horst Valášek. Mužstvo mělo tedy k dispozici tři trenéry.¹⁹⁹

¹⁹⁸ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 297.

¹⁹⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1980/81*, s. 8 – 15.

V týmu se objevily nové posily v útoku, jmenovitě Eduard Novák, Vladimír Kocián, Dušan Vojáček, Jaroslav Matuška. Při pohledu na statistiky sezony to byly posily jistě přínosné. Zejména Jaroslav Matuška ukázal, že se do týmu dobře zařadil a s 29 kanadskými body se stal třetím mužem v gotwaldovském bodování. Vladimír Kocián se s 15 vstřelenými góly stal dokonce nejlépe střílejícím hráčem mužstva. Činilo se však i mládí, talentovaný dorostenec Rostislav Vlach, který dostal tuto sezonu možnost hrát za první tým, dokázal využít svůj mladický elán a dravost a s 34 body ovládnout kanadské bodování svého celku.²⁰⁰

Tým Gottwaldova v této sezoně nakonec uhájil se ziskem 30 bodů desáté, nesestupové místo o pouhé dva body před dvanáctým Slovanem Bratislava. Na udržení nejvyšší ligy to však stačilo a po dlouhých útrapách byla morálka týmu konečně pozvednuta. Spokojeni mohli být též fanoušci a funkcionáři, jejichž koncepce a dvouletý plán na udržení nejvyšší soutěže se konečně začaly naplňovat.²⁰¹

Na úspěšnou sezonu vzpomíná útočník Eduard Novák. Ten přišel před sezonou z Kladna spolu s trenérem Volfem. Dle jeho slov byla zprvu na psychiku náročná skutečnost, že přišel z mistrovského celku do týmu na opačném konci tabulky. Aklimatizace mu chvíli trvala, zejména na nový tým, jiné nasazení, herní systém a především na spoluhráče. Polovinu sezony hrál tým dobře, na euforické vlně. Kolem vánoc však přišel útlum a pokles formy. Podle Nováka to zapříčinily určité mezery v tréninkovém procesu, ty však náročný a důsledný trenér Volf dokázal napravit. Po zařazení do formace s Vodákem a Leškou se začalo mladému útočníkovi dařit, začal střílet góly a i on tak pomohl udržet tuto sezonu první ligu. To byl podle něj zásadní krok k tomu, aby se i v Gottwaldově začal hrát špičkový hokej.²⁰²

V sezoně 1981/82 byla liga velmi vyrovnaná a týmy od 5. do 12. místa dělilo pouhých osm bodů. Tým z Gottwaldova skončil na 9. místě se ziskem 34 bodů a opět se mu povedlo uchovat prvoligovou příslušnost. Stejný počet pak získal i desátý

²⁰⁰ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 39.

²⁰¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1980/81*, s. 8.

²⁰² ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 38.

Zetor Brno a jedenáctá Plzeň. Ligu opustila se ztrátou pouhých dvou bodů na předposlední místo Dukla Trenčín.²⁰³

Tvrdá práce a koncepce stabilizace oddílu tedy konečně začala nést své ovoce. Velmi důkladná byla tuto sezonu též příprava, v níž bylo s celky z nejvyšší soutěže a národních lig odehráno téměř dvacet přípravných a šest pohárových utkání.

Letní příprava byla před touto sezonou zahájena už v dubnu a zvýšila se její náročnost. Většina hráčů dosáhla na základě fyzických předpokladů v porovnání s ostatními ligovými celky nadprůměrných výsledků. Hráči tak dokázali například zaběhnout 400 m za méně než minutu, 1500 m pod 5 minut a při zvedání závaží jim nečinilo problém uzvednout přes 100 kg.²⁰⁴

Trenérské posty zůstaly nezměněny, v kádru hráčů však opět došlo k některým změnám. Zejména příchod útočníka Pavla Mezka se ukázal jako dobrá volba. Mezek se v přípravě postaral o 40 branek do sítě soupeřů a stal se tak před začátkem sezony nejlepším střelcem.²⁰⁵

Trenér Jaroslav Volf vnesl do týmu náročný přístup a tím také stoupala výkonnost mužstva. Vzhledem k předchozím sezonám a vysokému počtu obdržených branek se trenér snažil zpevnit především zadní řady. Nabádal útočníky, aby pomáhali s bráněním a spolupracovali více se svými kolegy na pozicích obránců. Volf též zavedl systém s třemi bránícími hráči, kromě dvou obránců se ke své modré čáře obvykle stahovalo levé křídlo, a pokud hráč na tomto postu nestíhal zpevnit obranu, musel ho zastoupit centr. Tento typ strategie se ukázal jako velice efektivní a účelný.²⁰⁶

Gottwaldovský hokej reprezentovali v národním dresu na mistrovství světa juniorů Antonín Stavjaňa a Rostislav Vlach. Mladí hokejisté získali stříbrné medaile a skončili druzí za týmem Kanady.²⁰⁷

Usnesení výroční konference oddílu pro sezonu 1982/83 ukládá závazky pro nadcházející sezonu a zároveň zdůrazňuje koncepci udržení první ligy u mužstva

²⁰³ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 41.

²⁰⁴ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1981/82*, s. 5.

²⁰⁵ Tamtéž, s. 8 – 13.

²⁰⁶ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 40.

²⁰⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1981/82*, s. 53.

dospělých a klade si za cíl umístění nejhůře do devátého místa v nejvyšší lize. Výbor oddílu byl složen z několika komisí, z nichž každá měla na starosti určitou sekci klubu. Politické hodnoty a cíle tehdejšího socialistického státu zasahovaly samozřejmě též do sportu a tak je první část této zprávy věnována komisi pro politicko-výchovnou práci.

Tato komise klade důraz na spolupráci se školou i rodiči při výchově mladých talentů s cílem zvýšit politické uvědomění a vytvářet tak předpoklady pro získání titulu vzorný kolektiv mládeže u všech mládežnických družstev. Cílem této komise určené k zachování socialistického řádu a tradic bylo též zlepšení morálně-volních vlastností hráčů, zejména členů a kandidátů KSČ.

Z dalších komisí jmenujme například trenérsko-metodickou, která měla za úkol tréninkové a výcvikové plány. V její kompetenci měl být též fungující systém sledování a získávání talentů i ze spádových oblastí města s nejvyšším cílem doplnění mužstva z vlastních zdrojů.

Komise sportovně technické měly za úkol vytvářet předpoklady pro odpovídající zařazení dorostenců a odchovanců odcházejících na vojenskou základní službu. V tomto směru stále udržovat a rozšiřovat styky s vojenskými orgány, oddíly i jednotlivými hráči.

Mládeži byla též věnována samostatná komise, která měla za úkol pravidelně sledovat a hodnotit činnost všech žákovských družstev za spolupráce rodičů a školy s ohledem na prospěch jednotlivců v celém školním roce. Oddíl tedy kromě činnosti hokejové bedlivě sledoval i chování a prospěch studentů ve škole.

Dalšími komisemi byly hospodářská, s cílem finanční stability klubu, matriční, mající za úkol vybírat a spravovat členské příspěvky a v neposlední řadě komise zásobovací a budovatelské zajišťující výstroj a tréninkové zázemí.²⁰⁸

Tuto sezonu odešel z hlavního trenérského postu Jaroslav Volf a nahradil ho bývalý plzeňský hokejista Zdeněk Haber, asistenty zůstali Ladislav Maršík a Horst Valášek. Trenérský tým tak zůstal v osvědčeném „triumvirátu“ namísto klasických

²⁰⁸ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *Usnesení výroční konference oddílu LH TJ Gottwaldov 1982*

dvou trenérů. Výbor oddílu ledního hokeje zůstal beze změn v čele s předsedou Oldřichem Ondrou. Patronát opět potvrdil podnik ZPS.²⁰⁹

Hráčský kádr dospěl k určitým změnám, ovšem zásadní příchody, či odchody klub nezaznamenal. V rámci přípravy a při reprezentačních přestávkách sehrálo družstvo celkem 43 pohárových, přátelských a mezinárodních utkání. Při připočítání 44 utkání prvoligových to bylo celkem 87 utkání s celkovým skóre 464:318. V mistrovských utkáních první ligy získali gottwaldovští muži celkem 40 bodů a umístili se na přívětivém sedmém místě tabulky se skóre 175:172. Bylo to druhé nejlepší umístění v nejvyšší soutěži po ročníku 1967/68, a navíc dokázali hokejisté z města bot poprvé zakončit nejvyšší soutěž s aktivním poměrem branek. Nejvyšší ligu opustil tým Poldi Kladno, který ještě minulou sezonu bojoval o titul, ten získali tuto sezonu se ziskem 62 bodů vojáci z Dukly Jihlava.

Jako vynikající akvizice z minulé sezony se ukázal Pavel Mezek, který se rozehrál do výborné formy a s 25 brankami se stal nejlépe střelícím hráčem družstva. Se 41 kanadskými body se též dělil o prvním místo s Ludškem Pelcem. Pavel Mezek celkově ve všech zápasech sezony, včetně přípravy a pohárů dokázal nastřílet úctyhodných 61 branek, druhý Vladimír Kocián pak zůstal na čísle 39.²¹⁰

Na konci sezony byla sestavena historická tabulka všech týmů, které hrály nejvyšší ligu od sezony 1936/37. Gottwaldov se umístil na 12. místě s bilancí 161 výher, 58 remíz a 357 proher. TJG posbírala v první lize celkově 380 bodů s pasivním skóre 1703:2576.²¹¹

²⁰⁹ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 67.

²¹⁰ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1982/83*, s. 45 – 54.

²¹¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *historická ligová tabulka 1936/37 – 1982/83*

Historická ligová tabulka (1936/37 – 1982/83)²¹²

Tab.č. 1

Pořadí	Klub	Počet zápasů	Počet vyhraných zápasů	Počet remíz	Počet prohraných zápasů	Skóre	Počet bodů
1.	Dukla Jihlava	960	605	127	248	4051:2576	1297
2.	Sparta Praha	1130	560	138	432	4433:3678	1258
3.	Zetor Brno	984	536	116	332	4111:3034	1188
4.	Slovan Bratislava	1035	523	117	395	4205:3650	1163
5.	Poldi Kladno	1022	520	115	387	4026:3590	1155
6.	Tesla Pardubice	1060	465	143	452	4086:3918	1073
7	TJ Vítkovice	821	388	87	336	3192:2932	863
8.	CHZ Litvínov	898	348	107	443	3138:3778	803
9.	Motor Č. Budějovice	882	326	115	441	3030:3539	767
10.	Škoda Plzeň	841	323	94	424	2407:3368	740
11.	VSŽ Košice	748	269	102	377	2481:2936	640
12.	TJ Gottwaldov	576	161	58	357	1703:2576	380
13.	VTŽ Chomutov	379	138	42	199	1468:1687	318
14.	Tatra Smíchov (LTC)	173	106	13	54	961:596	225
15.	Dukla Trenčín	221	81	17	123	665:826	179

²¹² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *historická ligová tabulka 1936/37 – 1982/83*

Následující sezona 1983/84 byla opět naplněna očekáváními, jakou pozici v tabulce mužstvo zaujme. Po poměrně úspěšné minulé sezoně však byl tento ročník spíše zklamáním.

V roli hlavního trenéra zůstal i nadále Zdeněk Haber, Horst Valášek byl však přesunut k mládeži, takže novým asistentem se stal Ota Mrlík. Ladislav Maršík zůstal ve své roli druhého asistenta trenéra i nadále. Co se mužstva týče, největší posilou byl jistě návrat reprezentačního brankáře Jiřího Králíka z Dukly Jihlava.

V rámci přípravy a reprezentačních přestávek mužstvo sehrálo 40 přátelských i mezinárodních utkání. K nejzajímavějším soupeřům patřili například Spartak Moskva, se kterým Gottwaldov remizoval vysoko 5:5, nebo porazil národní tým Rumunska 10:4. V přípravných zápasech opět zářil Pavel Mezek, který vsítil 46 branek.²¹³

Gottwaldovským hráčům se tuto sezonu rozhodně nevyhýbala zranění. Již ze začátku sezony se zranil na delší dobu brankář Králík a útočníci František Pecivál s Milošem Říhou. Začátkem října pak při cestě do Pardubic havaroval autobus s gottwaldovskými hráči u Litomyšle. Po vyproštění hráčů z autobusu bylo zjištěno, že nejhorší následky mají, asistent trenéra Mrlík, který měl zlomené obě nohy a smolař Říha, který sotva doléčil své předchozí zranění, měl taktéž zlomenou nohu. Zbytek hráčů však i se zhmožděninami a modřinami do zápasu nastoupil, po srdatém výkonu však podlehl 1:2.²¹⁴

Na nehodu vzpomíná zraněný Miloš Říha takto: „Vždy jsem sedával vedle řidiče, abych ho po cestě bavil a tak jsem to podobně jako trenér Mrlík chytl „z první ruky“. Sice jsem trochu stačil uhnout, ale zaklesla se mi pravá noha. Komplikovaná fraktura si vyžádala při špatném srůstání téměř jeden a půlroční léčení a pochopitelně celá a další sezona byla pryč.“²¹⁵

Nedařilo se ani výsledkově, a tak byl koncem listopadu odvolán trenér Haber a sezonu dokončila trenérská dvojice Bohumil Kožela a Ladislav Maršík. Mužstvo se při zisku 32 bodů zachránilo o pouhý bod před poslední Škodou Plzeň při pasivním

²¹³ MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 71 – 73.

²¹⁴ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1983/84*, s. 32.

²¹⁵ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 44.

skóre 130:156. Smutnou zajímavostí bylo, že gottwaldovský tým utrpěl celých 15 porážek pouze o jednu branku. Místrem ligy se opět stala Dukla Jihlava.²¹⁶

Od této sezony se též kvalifikace o nejvyšší soutěž hraje mezi posledním týmem z první ligy a mezi dvěma vítězi národních lig. V této sezoně se konkrétně o prvoligovou příslušnost v kvalifikaci utkaly tyto týmy – Plzeň, vítěz české národní ligy Kladno a slovenské národní ligy Nitra. Dvoukolovu kvalifikaci systémem každý s každým vyhrála tuto sezonu Plzeň a setrvala tak v nejvyšší soutěži i pro další sezonu.²¹⁷

Po nepříliš povedené sezoně následoval ročník 1984/85 který byl pro žlutomodré barvy nadmíru vydařený. Tým vyžadoval nutné změny ve vedení a s největší pravděpodobností i oživení v družstvu samotném. Novým hlavním trenérem byl jmenován zkušený pardubický hokejista a trenér Zdeněk Uher. Znovu zavedený „triumvirát“ doplňovali asistenti Ladislav Maršík a Ota Mrlík.

Je zřejmé, že každý trenér má své postupy a techniky, jak vést své mužstvo. Nově příchozí trenér tak zhodnotil dosavadní kádr a provedl řadu změn. Na hostování byli odesláni mladý brankář Michal Simon, obránce Ladislav Zavrtálek a útočníci Pavel Jiskra, Milan Dobiášek a Roman Ryšánek.

Sestava pro tuto sezonu tedy vypadala následovně: brankáři - Jiří Králík, Ivo Pešat, obránci – Antonín Stavjaňa, Miloslav Sedlák, Luděk Čajka, Zdeněk Albrecht, Gustav Peterka, Zdeněk Venera, útočníci – Pavel Mezek, Luděk Pelc, Zdeněk Čech, Jaroslav Santaraius, František Pecivál, Miroslav Chalánek, Miloš Říha, Miroslav Kořený, Rostislav Vlach, Karel Buřič a Jiří Vodák.²¹⁸ (obr. č. 15)

Ke změně došlo též ve výboru ledního hokeje. Novým předsedou byl zvolen ing. František Šimlík.²¹⁹

Družstvo se na novou sezonu připravovalo tvrdě na suchu i na ledě. V rámci přípravy bylo sehráno 12 přátelských a devět mezinárodních utkání. Utkání, které stojí nejvíce za povšimnutí, bylo odehráno na domácím stadionu mezi TJG a reprezentačním družstvem ČSSR. I když bylo klání pouze přípravného charakteru,

²¹⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1983/84*, s. 15 – 18.

²¹⁷ GUT, Karel – PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha, 1986, s. 404 – 405.

²¹⁸ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1984/85*, s. 8 – 21.

²¹⁹ MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 74.

vítězství gottwaldovských hokejistů 5:4 před nadcházející sezonou jistě posílilo sebevědomí nově budovaného kádru.²²⁰

Tým ve žlutomodrých dresech s G na hrudi dosáhl tuto sezonu největšího úspěchu ve své dosavadní historii, po velice vydařené sezoně a životní formě brankáře Králíka dosáhli hokejisté od Dřevnice na bronzovou příčku za týmy Dukly Jihlava a VSŽ Košice. Přestože měl vítězný tým z Jihlavy průměr 5,6 vstřeleného gólu za zápas, nedokázal za celou sezonu ani jednou porazit gottwaldovské mužstvo. Velkou zásluhu na této pozitivní bilanci měl bezesporu brankář Jiří Králík, který mužstvo z Vysočiny dobře znal ze svého tamního působení.

Ze 44 utkání bylo v gottwaldovském podání 22 duelů vítězných, osm nerozhodných a 14 jich skončilo porážkou. Mužstvo získalo 52 bodů při skóre 128:103, které bylo zdaleka nejlepší v jejich prvoligové historii. Střelcem mužstva se stal s 15 zásahy Jaroslav Santarius, kanadské bodování ovládl s 22 body Rostislav Vlach.²²¹

Při podrobnějším pohledu na statistiky a na výše zmíněné údaje vyplývá, že nedominoval vyloženě jeden střelec, ale na úspěchu mužstva se podílel celý kolektiv. Góly a asistence byly rozloženy jak mezi útočníky, tak mezi obránce, připočítáme-li k tomu už zmíněnou formu reprezentanta Králíka a účinný herní systém trenéra Uhera dostáváme odpověď na nejuspěšnější sezonu v gottwaldovském provedení.

Sezona byla vydařená i po reprezentační stránce. Na zimních olympijských hrách v Sarajevu dosáhlo naše mužstvo na stříbrné medaile, když nestačilo pouze na vítězný tým Sovětského svazu. V mužstvu byl zastoupen též brankář Jiří Králík, který podával v reprezentaci stabilně dobré výkony.

Odveta za olympiádu se našemu národnímu týmu povedla na výbornou při mistrovství světa v roce 1985, které se konalo v Praze. V základní skupině přitom skončili Čechoslováci až čtvrtí a dostali se tedy do finálové skupiny až z posledního možného místa. Ve finálové skupině, která se tentokrát hrála bez započítávání bodů ze základních skupin, už však Československý národní tým nezaváhal a s přehledem vyhrál všechna utkání. Naše národní mužstvo nejprve oplátilo Američanům porážku

²²⁰ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1984/85*, s. 27.

²²¹ Tamtéž, s. 52.

ze základní skupiny a v té finálové zvítězilo 11:2, satisfakcí nejen za olympiádu poté bylo vítězství nad týmem Sovětského svazu 2:1. Gottwaldovský hokej zde zastupovali Jiří Králík a nově i obránce Antonín Stavjaňa.²²²

Po konci této úspěšné sezony se rozhodl Jiří Králík, že po 12 sezonách opustí československou ligu a zkusí zahraniční angažmá. Po námluvách na šampionátu v Praze se nakonec rozhodl pro německý tým z Rosenheimu. V rozhovoru po posledním zápase v Českých Budějovicích uvedl své největší zážitky z naší nejvyšší soutěže. Ty nejpříjemnější pro něj byly jeho začátky, kdy v 17 letech vzhlížel ke starším kolegům, aby si s nimi nakonec zahrál v mužském týmu, dále získání ligového titulu s Duklou Jihlava a poté neúspěšnější sezona v gottwaldovském dresu a získání bronzových medailí. Jako nejméně příjemné hodnotí zranění oka při národní lize v Karviné. Na závěr rozhovoru Králík uvádí, že by hokeji rád splatil svůj dluh a stal se trenérem, na druhou stranu je vystudovaným inženýrem a tak je pro něj ideální představa skloubení zaměstnání s hokejem.²²³

Sezona 1985/86 přinesla velkou změnu – vyřazovací boje tzv. play-off. Tento systém byl zkoušen už v sezonách na začátku sedmdesátých let, ovšem bez úspěchu. V polovině let osmdesátých už však bylo změn třeba a tak uzrál čas pro vyřazovací boje.

Tehdejší herní systém zahrnoval základní část, kde se hrálo dvoukolovým systémem každý s každým, poté následovala nástavbová část, kdy se mužstva na sudých místech utkala s mužstvy na lichých místech taktéž dvoukolově. Odvety se hrály bezprostředně po prvním utkání a to na hřištích soupeřů, výsledky z předchozích 22 kol se započítávaly.

Po takto odehraných 34 kolech přišel na řadu systém play-off. Do těchto vyřazovacích bojů postupovalo osm nejlepších týmů a ty se utkávaly podle umístění, tedy první tým s osmým, druhý se sedmým atd. Hrál se na tři vítězné zápasy a tým, který byl po základní části lépe umístěný, začínal v domácím prostředí. V tomto ročníku se systémem play-off hrálo i o další umístění, kdy se mužstva vyřazená po prvním kole utkala na dva vítězné zápasy.

²²² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 310 – 317.

²²³ *Chci hokeji vrátit, co mi dal*. Naše Pravda, č. 3, 28. 4. 1985, s. 12

Týmy umístěné po základní a nadstavbové části na devátém až dvanáctém místě hrály soutěž o udržení čtyřkolovým systémem každý s každým. Po 12 odehraných kolech sestoupil tým s nejnižším počtem bodů rovnou do příslušné národní ligy, v sezoně 1985/86 to bylo Poldi Kladno. Naopak kvalifikace o nejvyšší soutěž se hrála mezi vítězi Národních lig na tři vítězné zápasy, v tomto ročníku nejvyšší ligu vybojovaly Vítkovice.²²⁴

Pro gottwaldovské mužstvo byla tato inovativní sezona již 18. prvoligovou. Hned na jejím začátku převzal ing. Králík řadu poct. Nejprve zlatou hokejku, pak v tradiční anketě sovětského listu *Izvěstija* o nejlepšího hokejistu Evropy získal první místo za rok 1985 a nakonec převzal na Pražském hradě Řád práce.²²⁵

Z hlediska přípravy na sezonu bylo zásadní nepřecenit výsledek z minulé sezony a i nadále se tvrdě připravovat na sezonu nadcházející. Na trenérských postech nedošlo tuto sezonu k zásadním změnám, hlavním trenérem tedy i nadále zůstával Zdeněk Uher, ovšem už pouze s jedním asistentem, a to Ladislavem Maršíkem.

Z hráčského kádru odešli již zmiňovaný ing. Jiří Králík do Rosenheimu, Ivo Pešat do Dukly Trenčín, Michal Simon do VTJ Tábor, Luděk Čajka na vojnu do Dukly Jihlava, Ladislav Zavrtálek do Karviné a Pavel Mezek do Plzně. Tým byl doplněn převážně z vlastních zdrojů.

Gottwaldovské mužstvo se v lize s novým systémem umístilo po základní a nastavbové části na 6. místě se ziskem 35 bodů. V nově hraném systému play-off se tedy mužstvo dokázalo dostat mezi postupujících osm týmů, což už samo o sobě byl poměrně dobrý výsledek. Ve vyřazovacích bojích však Gottwaldov narazil na budoucího finalistu Duklu Jihlava, které podlehl 0:3 na zápasy. V soutěži o páté místo však žlutomodří dokázali nadvakrát porazit Duklu Trenčín a umístili se tak nakonec na 5. místě, pouze o dvě příčky níže než v předchozí sezoně. Po konci ligy měl tým na kontě 39 bodů a aktivní skóre 144:125.²²⁶

²²⁴ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 320 – 322.

²²⁵ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 80.

²²⁶ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 118 – 121.

Mezi nejlepší střelce družstva patřili s 31 brankami Milan Dobiášek, následovaný Rostislavem Vlachem s 25 góly. Vlach potvrzoval narůstající formu, když s 26 body dokázal vyhrát též kanadské bodování. Špatně si nevedl ani brankář Jiří Svoboda, který měl po odchodu Králíka těžkou úlohu. Jeho procentuální úspěšnost zásahů se blížila téměř 90 %.²²⁷

Výborného výsledku dosáhl starší dorost, když pod vedením trenérů Stanislava Přikryla a Jiřího Šelešovského dokázal vyhrát s 58 body svoji skupinu a v dalších bojích pak získat titul přeborníka ČSR i ČSSR. Nejlepšími střelci byli M. Stavjaňa a Balun se 49 brankami. Titul mistra ČSR také vyhráli mladší žáci vedení Horstem Valáškem a Karlem Heimem²²⁸

Dosažené výsledky družstva a vysoká popularita ledního hokeje ve městě bot se projevil v žádostech o uspořádání besed nejen pro mládež. Ty se konaly v podnicích, závodech, školách, svazáckých organizacích a podobně. Zejména reprezentanti Jiří Králík a Antonín Stavjaňa s trenérem Uhrem besedovali s mládeží a na nedostatek dotazů si nemohli stěžovat. Vrcholem pro mladé kluky bylo, když si v tělocvičně mohli tenisovým míčem vystřelit na branku, kterou hájil reprezentační brankář.²²⁹

Dlouhodobá koncepce rozvoje gottwaldovského ledního hokeje potvrdila svoji oprávněnost a přinesla v této sezoně své ovoce nejen u družstva dospělých, ale také u družstev mládežnických. Byl to opět důkaz správně nastoupené koncepce při výchově mladé generace.

Tuto koncepci zajišťoval výbor pod vedením nového muže, bývalého obránce a trenéra Bohumila Kožely. Dalšími členy výboru tuto sezonu byli ing. Zdeněk Buchta, ing. Jaroslav Vašíčko, Josef Matějičný, Miloslav Sláma, ing. Petr Mičák, ing. Pavel Novosad, MUDr. František Zálešák, JUDr. Josef Ondík, Miroslav Salát a František Vojtěšek.²³⁰

Trenérem mužstva zůstal i nadále Zdeněk Uher, asistentem byl opět Ladislav Maršík. Do týmu byli opět zařazeni mladí nadějní hráči jako například Juraj Jurík,

²²⁷ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 49.

²²⁸ MATĚJIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 81.

²²⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1985/86*, s. 6 – 7.

²³⁰ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 126.

nebo Milan Maruška. V přípravě odehrálo mužstvo opět několik mezinárodních i jiných přátelských utkání. V nich si tým vedl poměrně dobře, když v mezinárodních utkáních z patnácti zápasů devětkrát vyhrál a v těch přátelských vyhrálo družstvo desetkrát ze čtrnácti zápasů.

V samotné lize poté skončilo mužstvo TJ Gottwaldov na osmém místě, které jako poslední zaručovalo postup do vyřazovacích bojů, se ziskem 33 bodů a skóre 114:107. Tato pozice sice zaručovala postup do play-off, ale také garantovala silného protivníka, tedy vítěze základní části. V této sezoně jimi byly favorizované Pardubice. Předpoklady se potvrdily, když gottwaldovští s Teslou prohráli hladce 0:3 na zápasy. Tuto sezonu se též hrálo více zápasů o umístění, a tak tedy nejprve TJG vyhrála se Zetorem Brno 2:0 na zápasy a v boji o páté místo poté prohrála 1:2 se Slovanem Bratislava. Gottwaldovské mužstvo tedy finálně obsadilo 6. místo s celkovým ziskem 39 bodů, při skóre 143:137.²³¹

Nejlepšími střelci družstva byli Rostislav Vlach s 28 góly, jehož forma se projevila i pozvánkou do reprezentace, následovaný Jaroslavem Santariusem, který vstřelil branek 17 a taktéž hrál ve vynikající formě. Z obránců vynikal další reprezentant Antonín Stavjaňa, který mimo výbornou obrannou činnost dokázal ještě nastřílet 11 gólů, což je na obránce velice solidní číslo.²³²

Výrazného úspěchu též dosáhl mladší dorost pod vedením Horsta Valáška a Karla Heima, když v základní části zvítězil a ve finálových bojích porazil Hradec Králové a remizoval s Litvínovem, přesto na body vyhrál a stal se mistrem ČSR. O titul mistra ČSSR poté družstvo bojovalo se Slovanem Bratislava a VSŽ Košice, oba zápasy sice mladí hokejisté prohráli ale i tak se umístili na bronzové příčce v lize mladšího dorostu ČSSR.²³³

Sezonu hodnotil obránce Antonín Stavjaňa poměrně dobře. Největším problémem pro mužstvo prý bylo zvyknout si, že poslední instancí už není brankář Králík a z toho pramenila i řada nešťastných a těsných jednogólových proher. Ve 22 letech byl Stavjaňa zvolen kapitánem, což dle jeho slov sice nešlo odmítnout, ale neslo to s sebou své povinnosti. Do této doby se obránce soustředil sám na sebe

²³¹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karta 1980 – 1990, *kronika 1986/87*, s. 51 – 55.

²³² ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 51.

²³³ MATEJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 84.

a svůj výkon, od kapitána se však očekává psychická i hráčská opora. Stavjaňovi se sezona náramně vydařila, jak pozicí nejlepšího obránce, tak odměnou v podobě národního dresu.²³⁴

Dobrou zprávou pro gottwaldovské fanoušky byla reprezentace gottwaldovských hokejistů v národním dresu. Na mistrovství světa ve Vídni v roce 1987 pomohli vybojovat bronzové medaile obránci Antonín Stavjaňa a Luděk Čajka, který však tuto sezonu nastupoval v prezenční vojenské službě za Duklu Jihlava, a také útočník Rostislav Vlach, který prožil výborné poslední sezony ve žlutomodrém dresu.²³⁵

Následující ročník byl v celkovém hodnocení gottwaldovského mužstva jistě úspěchem, byla to již 20. sezona v nejvyšší soutěži. V historických tabulkách to znamená 12. místo se ziskem 744 bodů a skóre 2248:3097. Nový model první ligy s vyřazovacími boji je všeobecně pokládán za úspěch, zejména z hlediska návštěvnosti.

Na trenérských postech nedošlo k žádným změnám a mužstvo i nadále vedli Zdeněk Uher s Ladislavem Maršíkem po boku. Příprava opět skýtala zajímavé zápasy, především se zahraničními kluby jako byly Hammarby Stockholm, nebo SV Bayeruth.²³⁶

Tým v tomto ročníku nedosáhl na metu vyřazovacích bojů, když obsadil po základní části 10. místo se ziskem 25 bodů. Spolu s Plzní, Slovanem Bratislava a Zetorem Brno pak družstvo bojovalo o udržení v nejvyšší soutěži. Tu se gottwaldovským podařilo uhájít a nakonec tým žlutomodrých obsadil konečné 9. místo. Ligová příslušnost zůstala sice uhájena, ale oproti sezonám minulým to byl jistě ústup z dobytých pozic. Během sezóny začal narůstat rozkol hráčů s trenérem Uhrem, který před dohrávkou sezony odstoupil a mužstvo převzal Bohumil Kožela.²³⁷

Kanadské bodování po základní části opět ovládl mladý talent a reprezentant Rostislav Vlach, který dosáhl mety 42 bodů. Z hlediska celé sezony, včetně

²³⁴ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 50.

²³⁵ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 326 – 327.

²³⁶ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 86 – 87.

²³⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1987/88*, s. 7 – 11.

mezinárodních a přípravných zápasů pak nejvíce gólů nastřílel Jaroslav Santarius. Jeho gólový účet se zastavil na čísle 27, následovali Rostislav Vlach a Milan Dobiášek s 22 brankami.²³⁸

Mimořádný úspěch zaznamenali starší žáci, kteří pod vedením Jaroslava Stuchlíka a Ladislava Miklíka vyhráli svoji skupinu a v kvalifikaci o postup do finále ČSR nejprve remizovali s TJ Vítkovice 3:3, ale pak vyhráli 9:1, dostali se tak do finále, kde kromě výběru Sparty se kterým remizovali 3:3, dokázali porazit ostatní finalisty a stát se tak mistry ČSR. Úspěšní byli také na turnajích v Kolíně, Trenčíně, Opavě, Popradě i doma v Gottwaldově.²³⁹

Následující sezona 1988/1989 téměř kopírovala sezonu minulou. Kolektiv mužů trénovali po odchodu Zdeňka Uhera Ladislav Maršík a Jaroslav Stuchlík. Klub si v tomto ročníku připomněl 60 let ledního hokeje ve svém městě.

Klub sice uhájil příslušnost v první lize, ale žádná velká sláva se nekonala. Začátek soutěže byl nevýrazný a mužstvo kleslo až ke dnu ligové tabulky. Zlepšení nastalo až po reprezentační listopadové přestávce, kdy vedení provedlo změny. Do hráčského kádru byli zařazeni bývalí hráči Miloslav Sedlák, Miroslav Kořený, vedením realizačního týmu byl pověřen Bohumil Kožela, funkci předsedy převzal JUDr. Josef Ondík. Přestože se částečné zlepšení dostavilo, mužstvo opět obsadilo 10. příčku a muselo projít soutěží o udržení v lize. Zde se TJG postavila Vítkovicím, Slovanu Bratislava a Poldi Kladno. Tým nakonec obhájil loňské 9. místo.²⁴⁰

Nejlepším střelcem i vítězem kanadského bodování se stal opět Rostislav Vlach, když za sezonu posbíral 38 bodů za 20 gólů a 18 asistencí.²⁴¹

Československo reprezentovali v hokeji na zimní olympiádě v Calgary také gottwaldovští hokejisté, jmenovitě Rostislav Vlach a Antonín Stavjaňa. Československému výběru se však na tomto turnaji příliš nedařilo a po předchozích

²³⁸ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 135.

²³⁹ MATĚJČIČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990, s. 88.

²⁴⁰ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1988/89*, s. 5 – 15.

²⁴¹ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 55.

úspěších skončilo mužstvo vedené trenéry Jánem Starším a Františkem Pospíšilem na 6. místě.²⁴²

Reprezentační dres, tentokrát ten do 18 let oblékl též mladý brankářský talent a hvězda let následujících Roman Čechmánek. Spolu s ním oblékl v juniorské reprezentaci dres se lvíčkem na prsou též útočník Jaroslav Hub.²⁴³

Sametová revoluce v podání hokejistů

Toho dne se hraje 21. kolo nejvyšší ligy. Na Kladně dá Vítkovickým gól sedmnáctiletý Jaromír Jágr, zápas skončí 2:2, v Plzni okřídlené šípy udolají Litvínov 3:2, Gottwaldov poráží mistry z Košic 4:1 a brněnská Kometa podlehne v Trenčíně 3:5. Tradiční kolo hokejové ligy řeklo by se, jenže zmíněné výsledky jsou ze zápasů, které byly odehrány v pátek 17. listopadu 1989, v té samé době kdy dojde na Národní třídě k brutálnímu zásahu proti demonstrujícím studentům.

Jedni z prvních, kteří reagují na situaci, jsou spart'anští hokejisté. Ještě před sobotním utkáním na Horáckém zimním stadionu vědí hráči o událostech včerejšího pražského večera jen velmi málo. Co se vlastně stalo, se hokejisté dozvědí až po návratu do Prahy. Podrobnosti jim vyličili spart'anští vysokoškoláci, kteří jim zařídí i kontakty s jinými studenty. Kapitán mužstva Jan Reindl byl rozhodnutý, že mužstvo nesmí zůstat stranou. Svůj názor na situaci chtělo mužstvo vyjádřit nejlépe v dalším zápase, který se hrál v úterý 21. listopadu. Do sportovní haly přijedou hokejisté z Trenčína. Vyjde najevo, že neví nic, jako ostatně v té chvíli téměř celé Slovensko. Spart'anský záměr stávkovat je zastihne nepřipravené a tak nesouhlasí. Tento zápas je tedy ještě odehrán.

Už v dalším kole na konci týdne se však spart'ané domluví s Plzeňany. Týmy vyjedou na led a kapitáni přečtou prohlášení o nespokojenosti se zásahem na Národní třídě a za bouřlivých ovací odejdou zpět do šaten. O dva dny později se totéž odehraje v Českých Budějovicích a Litvínově místo zápasů s Kladnem a tehdy ještě stále Gottwaldovem.

²⁴² JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 330 – 331.

²⁴³ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karta 1980 – 1990, *kronika 1988/89*, s. 57.

Na mítinku Občanského fóra poté vystoupí a promluví za hokejisty brankář Sparty Petr Bříza s následujícím vyjádřením: „Ani my, trenéři a hráči, nechceme a nemůžeme zůstat stranou událostí posledních dnů. Jsme si vědomi cti, kterou je pro nás reprezentace Československa, a proto je naší morální povinností odsoudit nepřiměřený a brutální zákrok bezpečnostních sil proti studentskému průvodu. Protože reprezentujeme náš stát i v zahraničí a chceme vystupovat jako zástupci hluboké demokracie a humanismu, který byl vždy naším národům vlastní, připojujeme se i my ke spravedlivému požadavku studentů.“²⁴⁴

Pozadu nezůstávají ani v Gottwaldově, kde vedoucí funkcionáři vydávají veřejné prohlášení. Zde se přihlašují k podpoře programového prohlášení Občanského fóra ze dne 26. listopadu 1989. Stalo se tak po společném aktivu s předsedy všech oddílů a odborů TJ, zastupujících téměř sedmitisícovou členskou základnu. Převážná většina těchto členů se jednoznačně postavila za obrodný proces vyvolaný oprávněným protestem.

Programové prohlášení obsahovalo pět bodů. Tím prvním byla změna v oblasti ideově výchovného působení a snaha změnit styl dosavadní práce a systém centrálně řízené socialistické soutěže. Dále nedovolit jakoukoliv formu diskriminace na základě politického názoru. Při obsazování funkcí dbát na morální profil, odbornost a angažovanost pro tělovýchovnou organizaci.

Druhý bod požadoval na úseku tělovýchovy a sportu ve spolupráci s orgány a institucemi rozvoj vrcholového a výkonnostního sportu pro všechny.

Třetí bod měl pomoci urychlit demokratizační proces v TJG. Tomu měly dopomoci nové volby celého výboru. Oddíly a odbory měly stanovit počet členů výboru podle rozsahu činnosti a svých potřeb.

Čtvrtý bod měl zaručit, že i přes rozdílné politické názory, se veškerá problematika bude řešit otevřenou diskuzí a dialogem ve prospěch věci.

²⁴⁴ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 337 – 339.

Poslední bod ukládá výboru TJG, aby toto prohlášení rozpracoval do konkrétních úkolů a dal je k dispozici členské základně a po projednání připomínek předložil ke schválení na konferenci jako výchozí dokument pro práci v TJG.²⁴⁵

Zmiňované prohlášení podepsané vedoucím tajemníkem TJG Jiřím Králíkem a předsedou Vlastimilem Olivkou je tedy prvním dokumentem reagujícím na tehdejší politickou situaci. Je z něj patrná snaha o angažovanost v obrodném procesu ale také určitá počáteční nesourodost, či improvizace. Tento dokument se však stal základem k pozdější obrodě oddílu a vedení klubu.

Zvláštní sezona 1989/1990

Sezona 1989/1990 byla zásadní nejen pro gottwaldovský hokej. Vlivem společensko-politické situace, která vyústila v sametovou revoluci a změnu režimu, se městu vrátil jeho původní název Zlín, stalo se tak po mimořádné schůzi rady města 12. prosince 1989. Klubový název TJ Gottwaldov se tedy v průběhu sezony stal minulostí a ještě v této sezoně naposledy pokračoval klub pod hlavičkou tělovýchovné jednoty s názvem TJ Zlín. Mužstvo však dokončilo sezonu v dresech s velkým G na hrudi.²⁴⁶

Sezona to byla velice rozporuplná, plná nových událostí a zvratů. Kromě politických změn a po dlouhou dobu tolik kýžené změně názvu města zpět na jeho původní historický název se však sezona vyznačovala i několika významnými odchody, sportovně poměrně vydařenými výkony avšak také jednou velmi zásadní tragickou událostí.

Začněme po sportovní stránce. Mužstvo vedené novými trenéry Eduardem Novákem a Stanislavem Příkrylem se po poměrně stabilních výsledcích umístilo na postupovém šestém místě a živilo naději na první postup v rámci vyřazovacích bojů. Do cesty se mu postavila Dukla Trenčín. V prvním kole se tuto sezonu hrálo pouze na dva vítězné zápasy. Přišly však dvě smolné prohry, první zápas zlíňští prohráli v poměru 4:3 až po samostatných nájezdech, ve druhém zápase podlehli vojákům z Trenčína 2:3. V souboji o umístění se Zlínu taktéž nedařilo. Nejprve podlehl dalšímu vojenskému týmu Dukle Jihlava opět 0:2 na zápasy a poté prohrál

²⁴⁵ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *Programové prohlášení aktivu vedoucích funkcionářů TJG 1989*

²⁴⁶ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1989/90*, s. 21 – 26.

v rozhodujícím třetím zápase v prodloužení s týmem Vítkovic. Po poměrně vydařené základní části tak přišlo neúspěšné play-off a Zlín se umístil na konečné 8. příčce.²⁴⁷

Závěr sezony a vyřazovací boje však nepochybně ovlivnilo několik událostí. Nadějný útočník Tomáš Kapusta dal v listopadu přednost zámořské šanci a při výjezdu čs. olympijského výboru do Kanady se zpět už nevrátil. Později své rozhodnutí komentoval takto:

„V mém životě nehrály hlavní roli peníze, proto jsem využil příležitosti zkusit šance za mořem. Jak z hlediska hokeje, tak z možnosti naučit se pro další život anglicky a poznat jako věřící člověk nové přátele a podobně smýšlející lidi. Oficiální cestou to těsně před převratem nešlo, a tak se našla tato možnost, o níž jsem se vlastně rozhodl až v Kanadě. Brzy přišla Sametová revoluce, mohl jsem se po sedmi měsících vrátit domů a všechno vysvětlit. Nikdy nebudu svého rozhodnutí litovat, pobyt v zámoří přinesl hodně sportovních a lidských zkušeností a roli nehraje ani fakt, že jsem se naplno do zámořské NHL neprosadil.“²⁴⁸

Mužstvu též nepomohly neustálé informace o možném přestupu jednoho z hlavních článků zlínské obrany Antonína Stavjaňy. K přestupu však nakonec došlo až další sezonu.²⁴⁹

Největší událostí sezony a tragédií nejen pro zlínský hokej bylo však smrtelné zranění reprezentačního obránce Lud'ka Čajky 5. ledna 1990 při zápase 32. kola v Košicích. Dodnes není stoprocentně jasná příčina Čajkova pádu hlavou na mantinel. Situace se odehrála následovně: Za pukem vyhozeným přes všechny čáry z košického obranného pásma vyrazili dva hráči, bránící Luděk Čajka a útočník Košic Anton Bartanus. Nebyl mezi nimi žádný bezprostřední kontakt, objevila se sice Bartanusova hokejka, ale ne s úmyslem bránícího hráče podrazit. Zlínský obránce najednou ztratil rovnováhu, zřejmě najel do rýhy v ledu a bez jakékoliv koordinace narazil do mantinelu.

Čajka byl po pokusech o obnovení dýchání převezen na kliniku úrazové chirurgie v Rastislavově ulici v Košicích, kde se na chvíli probral k vědomí a ve 22 hodin se podrobil dvouapůlhodinové operaci, jež však nepřinesla zlepšení. Čajka

²⁴⁷ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1989/90*, s. 48 – 53.

²⁴⁸ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 56.

²⁴⁹ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1989/90*, s. 7.

utrpěl zlomeninu prvního a druhého obratle a měl poškozenou míchu s následným ochrnutím všech končetin a i nadále zůstával v hlubokém bezvědomí a velice vážném stavu.²⁵⁰

Situaci posléze popsal do novin její nejbližší účastník Anton Bartanus. „Dojízďeli jsme kotouč, snažil jsem se Ludčkoví nadzvednout hokejku, aby nebylo zakázané uvolňování. Náhle ztratil rovnováhu a narazil na mantinel. Je to nepochopitelné. Přispěchali jsme k němu, násilím otevřeli ústa a náš doktor Klíma se snažil vytáhnout jazyk a zavést umělé dýchání. Pak už nám všem se začaly hrnout slzy do očí.“²⁵¹

Luděk Čajka po více než měsíčním boji 14. února 1990 v Košické nemocnici zemřel. Následující kolo se k uctění jeho památky nekonalo. Jeho smrt však pomohla rozvířít některá dlouho nevyřešená témata. Hráči dali například najevo svůj nesouhlas se systémem úrazového pojištění, o kterém se hovořilo už delší dobu ale až zmíněné smrtelně zranění zlínského obránce konečně posunulo záležitost s úrazovým pojištěním do aktuální roviny. Hráči chtěli kvůli tomuto problému začít stávkovat, ale nakonec se s vedením ÚV ČSTV a Českou pojišťovnou dohodli a pokračovali v soutěži.²⁵²

Další změnou, kterou rozhýbala tragická smrt, byla změna pravidel o zakázaném uvolnění. Ve chvíli kdy Čajka dojízďel puk sudí správně „icing“, jak se jinak tomuto pravidlu říká, nepískal. Aby bylo zakázané uvolnění v osudnou chvíli odpískáno, musel by se podle tehdejších pravidel hráč bránícího mužstva dotknout puku první. K tomu však nedošlo, protože Bartanus Čajku dojízďel zezadu. Podle následně upravených pravidel IIHF (International Ice Hockey Federation) nařídila pískat zakázané uvolnění, když kotouč přejede brankovou čáru bez ohledu na to, jestli se bránící hráč dotkne puku.²⁵³

Poslední rozloučení s nadějným zlínským i reprezentačním obráncem proběhlo 19. února 1990 před zimním stadionem, který měl od této chvíle nést jeho jméno. Kromě zlínských hokejistů, funkcionářů a veřejnosti se s Čajkou přišli

²⁵⁰ *Kritický stav Ludka Čajky*. Zlínské noviny, č. 1, 8. 1. 1990, s. 2.

²⁵¹ *Smutná návštěva*. Československý sport, 9. 1. 1990, s. 4.

²⁵² AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1989/1990*, s. 24.

²⁵³ *Tragická nehoda Ludka Čajky přepsala hokejová pravidla*. In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/301593-tragicka-nehoda-ludka-cajky-prepsala-hokejova-pravidla/> [cit. 15. 11. 2016].

rozloučit i trenéři reprezentačního výběru Pavel Wohl, Stanislav Neveselý a také zástupci ligových oddílů.²⁵⁴ (obr. č. 16)

Federální hokejová liga

V sezoně následující, tedy 1990/91 bylo nutné reorganizovat určité záležitosti v souvislosti nejen s politickými, ale též hospodářskými změnami. Patronát resp. sponzoring zlínského hokejového klubu i nadále zůstal podniku ZPS. Ten však vzhledem k hospodářské transformaci změnil vlastnickou strukturu.

Vláda ČR na zasedání schválila 5. prosince 1990 svým usnesením č. 334 návrh ministra strojírenství a elektrotechniky ČR na založení akciové společnosti ZPS Zlín k 1. lednu 1991. Tento návrh byl prvním krokem k odstátnění podniku, po něm následovala privatizace a vstup zahraničního kapitálu.

Nový název klubu teď tedy byl AC ZPS Zlín. Název AC neznamenal Athletic club, jak si mnozí fanoušci zprvu mysleli, nýbrž associated club – spojený klub. Tímto byla vytvořena nová organizace, která sdružovala hokejový oddíl, krasobruslařský oddíl a zájmový a rekreační sport pro zaměstnance ZPS. Dalším důvodem pro použití zkratky AC bylo to, že česká zkratka SK by mohla být zaměnitelná se Sportovními kluby Zlín. V polovině května tedy vznikl hokejový klub jako samostatný právní subjekt a od 1. července 1990 hospodařil samostatně. Orgány AC ZPS Zlín byly nově tyto:

- Kongres
- Konference, mimořádná konference
- Výkonný výbor v čele s předsedou
- Odborná komise
- Dozorčí rada
- Sekretariát

V otázkách zásadního významu rozhodoval kongres AC ZPS Zlín, případně konference, které svolává výkonný výbor. Mimořádná konference se uskutečnila,

²⁵⁴ AZHK ve Zlíně, fond TJ Gottwaldov, karton 1980 – 1990, *kronika 1989/90*, s. 48.

požádal-li o to prokazatelně nadpoloviční většina členů AC ZPS Zlín. Do této sezony byl jako předseda zvolen JUDr. Josef Ondík a sekretářem se stal Leon Wesley.²⁵⁵

Změn doznalo i logo a dresy klubu, tradiční žlutomodré barvy však zůstaly. Novou sezonu začali hokejisté s beranem na prsou. Autoři návrhu se tak chtěli přiblížit k některým celkům z Kanady, které mají podobná klubová vyobrazení ve znaku a zároveň tím vyjádřit příslušnost k Valašsku.²⁵⁶ (obr. č. 17)

Nová situace též přinesla do hokeje profesionalitu a hokejisté nyní mají i svou hráčskou asociaci a nové možnosti. Hráči měli najednou možnost okusit legálně zahraniční soutěže včetně proslulé NHL. V draftu této nejprestižnější hokejové soutěže se hned tento rok objeví například Petr Nedvěd nebo Jaromír Jágr. Už tuto sezonu okusí NHL například Michal Pivoňka, Petr Klíma, Vladimír Růžička a další. Jejich příklad bude v budoucnu následovat velké množství dalších hráčů.²⁵⁷

Ze zlínského mužstva se rozhodli zahraniční angažmá okusit dva reprezentanti, jmenovitě Rostislav Vlach a Antonín Stavjaňa. Po dohodě s klubem začali novou sezonu ve finském klubu Kiekko Pjat Joensuu.²⁵⁸

Tato sezona však nebyla pouze o odchodu hráčů do zahraničí. Druhou stranou se vydal Kanadčan Allan Legget, který se naopak rozhodl okusit nové zážitky a zkušenosti v Evropě a pro své angažmá si vybral český hokej, konkrétně ten zlínský. (obr. č. 18)

Zajímavé srovnání českého a kanadského hokeje poskytuje Allan Legget v rozhovoru ve zlínských hokejových novinách. Podle něj je český hokej mnohem techničtější a oceňuje zejména výbornou rychlost i kombinaci. Nejlepší z družstev ligy se mu jeví Dukla Jihlava a Košice. Vzhledem k jeho slabé letní přípravě však musel dohánět fyzickou kondici a tak musel Leggett podstupovat speciální přípravu.²⁵⁹

Nejvyšší liga tuto sezonu opět doznala řady změn. Tou nejzásadnější bylo navýšení počtu účastníků na 14, ti sehráli ve čtyřkolovém systému každý s každým postupně 52 zápasů základní části. Novinkou také bylo to, že vyřazovacích bojů se

²⁵⁵ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993. *Stanovy sportovní organizace AC ZPS Zlín*, s. 1 – 6.

²⁵⁶ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993, *kronika 1990/91*, s. 3.

²⁵⁷ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 341 – 343.

²⁵⁸ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993, *kronika 1990/91*, s. 8.

²⁵⁹ *Zlín lepší Virginie Lancers*. Zlínské hokejové noviny, č. 2, 1. 11. 1990, s. 1.

účastnila pouze první čtyři mužstva. Mužstva umístěná na pátém až třináctém místě dále nehrála. Poslední dvě mužstva sestoupila přímo a byla nahrazena vítězi Národních lig. Tuto sezonu se mistrem stala naposledy Dukla Jihlava, sestoupily mužstva Nitry a Českých Budějovic.²⁶⁰

Tým s beranem ve znaku, který tuto sezonu vedli opět Eduard Novák a Stanislav Prikryl, se umístil na 7. místě s 53 body a vyřazovací boje mu unikly o sedm bodů. Do kádru byli kromě již zmiňovaného Kanadřana Leggeta zařazeni také Vladimír Vlk, Jiří Heš, Juraj Jurík, Jiří Súhrada a dále odchovanci Karel Mímochodek, bratři Hamrlíkové, Petr Prikryl, Pavel Rajnoha, Vlastimil Vajdák, Tomáš Kočvara a Petr Boháč.²⁶¹

Kanadské bodování zlínského mužstva po odchodu produktivního Vlacha ovládl se 48 body, když shodně nastřílel a asistoval u 24 branek, Jaroslav Otevřel. Druhým v bodování se stal Juraj Jurík s 38 body. Produktivní sezonu zažil též obránce Petr Pavlas, který nasbíral vzhledem k jeho pozici úctyhodných 34 bodů za 14 gólů a 20 nahrávek.²⁶²

Sezona 1991/92 přinesla do Federální hokejové ligy, jak se nejvyšší soutěž nově jmenovala, opět další novinku v podobě rozdělení ligy na dvě skupiny. 14 účastníků bylo rozděleno do dvou skupin na základě územního principu, tedy na skupinu západní kde hrály týmy z Čech a Zetor Brno a skupinu východní, kde byly slovenské a moravské týmy včetně toho zlínského. Kmenové celky skupin se navzájem střetly čtyřkolově, meziskupinově poté jen dvoukolově.

Mužstva, která skončila po základní části na 1. a 2. místech, postupovala rovnou do čtvrtfinále. Týmy, které ve svých skupinách obsadili 3. – 6. místo se mezi sebou utkaly takzvaně křížem mezi svými skupinami.

Zlínské mužstvo obsadilo po základní části 4. místo ve své východní skupině a v play-off na něj čekal tým Sparty Praha. V kvalifikaci hrané na tři vítězné zápasy

²⁶⁰ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 155.

²⁶¹ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993, *kronika 1990/91*, s. 8 - 9.

²⁶² ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 59.

Zlín sice prohrál, ale dokázal alespoň poprvé od zavedení vyřazovacích bojů jedno utkání vyhrát, závěrečné skóre tedy bylo 3:1 pro Spartu.²⁶³

Vedení klubu začalo usilovat, aby zlínský celek vyběděl z průměrnosti a zahájil cestu k vyšším příčkám nejvyšší soutěže. Současně se zdůrazňovala kvalita hráčského kádru, materiální vybavení i finanční zajištění, které patřilo k nejlepším v republice. Z nových tváří se v klubu objevil Václav Baďouček z Plzně, jinak trenéři sázeli na vlastní odchovance. Ligové zkušenosti získávali např. Roman Čechmánek, Miroslav Okál, Pavel Kowalczyk, Radim Vrla, Patrik Hučko, Martin Kotásek a Zbyněk Mařák. Brankář Ladislav Blažek odešel v půlce sezony do Olomouce. Na trenérském postu té došlo v průběhu sezony ke změně, když se Stanislav Přikryl po odchodu Eduarda Nováka posunul na post hlavního trenéra a asistenta mu dělal bývalý útočník Miloš Říha.²⁶⁴

V roce 1991 debutoval v mužstvu budoucí kapitán Miroslav Okál a hned se stal s 28 kanadskými body nejlépe bodujícím hráčem. Na sezonu vzpomíná takto:

„V této sezoně jsem po bratrovi i já naskakoval do rozjetého rychlíku. Už z dorostu jsme byli se Zdeňkem a Jardou Hubem sehraní, takže v této sestavě jsme pokračovali i mezi dospělými. Řadu našich kombinací jsme mohli hrát i z paměti. Chtěli jsme se ukázat, navíc jsme měli velkou motivaci. Škoda, že jsme v tomto složení nehráli déle. Bráchovi zkomplikovala řada zranění hokejový život.“²⁶⁵

Poslední sezonu ve společné, Česko – Slovenské Federální lize, tedy sezonu 1992/93, odehrála mužstva opět v jedné čtrnáctičlenné skupině, jelikož předchozí verze se dvěma skupinami se příliš neujala. 14 účastníků hrálo dvoukolově každý s každým a poté se opět na dvě kola utkala mužstva na lichých a sudých místech. Po takto odehraných 40 kolech opět následovalo play-off, kdy mužstva na 1. až 4. místech postupovala rovnou do čtvrtfinále a v osmifinále se utkali soupeři od 5. do 12. místa. Jelikož se během sezony politicky rozdělilo Československo na dva státy, liga se sice dohrála, ale týmy nesestupovaly. České účastníky nejvyšší soutěže

²⁶³ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993, *kronika 1991/92*, s. 7.

²⁶⁴ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 60.

²⁶⁵ Tamtéž, s. 60 - 61

doplnili semifinalisté z národní ligy, konkrétně HC Stadion Hradec Králové a HC Vajgar Jindřichův Hradec.²⁶⁶

Zlínští skončili po základní části na 8. místě se ziskem 39 bodů. Zlínským se premiérově konečně podařilo přejít přes první kolo play-off, když zdolali klub se slavnou minulostí Duklu Jihlava 3:2 na zápasy. Ve čtvrtfinále však žlutomodří narazili na neoblíbeného soupeře, pražskou Spartu, které opět podlehli 1:3 na zápasy a obsadili tak konečné 7. místo.

Tuto sezonu mužstvo převzal opět nový trenér, tentokrát to byl zkušený Josef Augusta, asistentem mu byl Miloš Říha. Z nových hráčů se objevili talentovaný mladík z Brna Roman Meluzín, Radim Tesařík, Roman Kaňkovský nebo Svatopluk Hermann.²⁶⁷

Střelecky se dařilo zejména Jaroslavu Hubovi, jenž nastřílel 16 branek, v součtu s 16 asistencemi se tak stal nejvíce bodujícím hráčem celku v této sezoně. Jako produktivní nejen v obraně se ukázala též nová akvizice Roman Kaňkovský, jež s 18 body ovládnul bodování obránců.²⁶⁸

V této sezoně též odchází první zlínský draftovaný hráč hrát NHL. Stává se jím talentovaný obránce Roman Hamrlík, jehož další kariéra pokračovala ze Zlína do týmu Tampa Bay Lightning.²⁶⁹

Jak už bylo zmíněno, v roce 1993 se rozpadá jak Československá federace, tak koncept federální ligy. Končí velká kapitola československého hokeje, jak na národní úrovni tak úrovni ligové. Devadestátá léta jsou ve znamení odchodů hráčů do NHL, dominance vsetínského hokeje, ale také velkých úspěchů samostatné české reprezentace v čele s památným vítězstvím na zimích olympijských hrách v Naganu roku 1998.

Historie zlínského hokeje zde však samozřejmě nekončí, ba naopak dostává se postupem až na vytoužený vrchol. Vznikem samostatné české ligy se však utváří nová, moderní etapa, která je v mnohém už zpracovaná a nesahá daleko do historie,

²⁶⁶ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 166.

²⁶⁷ *Představujeme posily AC ZPS Zlín*. Zlínské hokejové noviny, č. 1, 12 9. 1992, s. 1.

²⁶⁸ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 63.

²⁶⁹ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton 1990 – 1993, *kronika 1992/93*, s. 5.

proto následující léta až po vytoužený zisk prvního mistrovského titulu v roce 2004 budou spíše shrnujícího charakteru bez důrazu na jednotlivé sezony.

V samostatné české lize

Do historicky první samostatné české nejvyšší soutěže vstoupil AC ZPS Zlín úspěšně a umístil se po základní části na 4. místě. Ve čtvrtfinále jej ovšem čekal opětovný spartánský rival, z kterého se již stával komplex. Zlín prohrál 0:3 na zápasy a se sezonou se rozloučil. V této a příští sezoně se nejvyšší ligy účastnilo pouze 12 mužstev.

Plocha zimního stadionu Lud'ka Čajky byla upravena a rekonstruována na užší „kanadské“ rozměry. Zlín začal samostatnou soutěž sice dobře, ale na tým z popředí tabulky obdržel nesmírně velký počet branek. Zajímavostí je též to, že v sezoně Sparta Zlín ani jednou neporazila, ač to z výsledku vyřazovací části není ani trochu patrné.

Tuto sezonu okusil poprvé nejvyšší soutěž též budoucí velký talent Petr Čajánek a do elitní soutěže se probojoval regionální rival ze Vsetína.²⁷⁰

Ten hned následující rok jako nováček nečekaně exceloval a opanoval vrchní příčky tabulky, až nakonec skončil po základní části opravdu první. Zlín potvrdil dobré výsledky a obsadil opět čtvrtou příčku. Tuto sezonu si též vedl dobře i ve vyřazovacích bojích, do cesty se mu nejprve postavil tým z Plzně. Ten dokázal Zlín po třech těsných výsledcích porazit rozdílem 3:0 a konečně postoupit do semifinále. Po předchozím úspěchu Zlín narazil na celou sezonu výborně hrající Kladno, i to však dokáže porazit, tentokrát až v rozhodujícím pátém zápase na kladenském ledě a vyhrává tedy sérii 3:2 na zápasy.

Po fantastické jízdě Vsetína vyřazovacími koly tedy dojde tuto sezonu k velice nečekanému rozuzlení – valašskému finále. Zlín dokáže v prvním zápase favorita zaskočit na jeho ledě a vyhrát 6:3, poté už se mu však tolik nedaří a v rozhodujícím čtvrtém zápase na domácím ledě, který se dostal až do prodloužení, přichází osudná chvíle. Pavel Kovalczyk rozehrávající puk za bránou zanechal puk v kaluži, která

²⁷⁰ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 66.

tam po předchozí úpravě ledu zůstala a odchovanec Zlína, nynější kapitán Vsetína Rostislav Vlach, zasouvá puk za záda nic netušícího brankáře Kameše. Vsetín, nováček extraligy, získává svůj první titul. Po úvodním zklamání hodnotí však i zlínský tým jako velice úspěšnou.²⁷¹

Sezona byla též velice úspěšná pro zlínského útočníka Pavla Janků, který se stal s 28 brankami nejlepším střelcem celé ligy v základní části a s 50 kanadskými body též šestým nejlepším extraligovým hráčem v této kategorii. V klubovém bodování s přehledem vyhrál o devět bodů před druhým Petrem Kaňkovským.²⁷²

Následující sezonu opět opanoval Vsetín. Zlín pod vedením trenérské dvojice Vladimír Vůjtek, Zdeněk Čech, dosáhl po základní části 5. místa, když ještě chvíli před koncem základní části drželo mužstvo 4. příčku zajišťující přímý postup. Po postupu v prvním kvalifikačním souboji proti nováčkově z Třince 3:0 na zápasy přišel na řadu tým z Litvínova. V této fázi soutěže hrané tuto sezonu na čtyři vítězné zápasy prohráli žlutomodří hokejisté s beranem na hrudi 1:4 a se sezonou se rozloučili. Litvínov se nakonec dostal až do finále, kde podlehl budoucímu šampionovi z Valašska, Vsetínu v poměru 1:4 na zápasy.²⁷³

Po třech letech víceméně úspěšného působení zlínského týmu v nejvyšší lize přišly dva hubené roky, kdy se tým po umístění na 10. resp. 11. místě vůbec neúčastnil vyřazovacích bojů. Pozitivem byl alespoň zisk nových sponzorů. Vedle dlouholetého generálního sponzora ZPS, a.s. a hlavního sponzora firmy Impromat International s.r.o. se stal dalším hlavním sponzorem partner zahraniční – slovenská Slovakofarma Hlohovec. Od 1. ledna 1997 pak převzal vedení klubu ing. Radomír Zbožínek a generální manažer Bohumil Kožela. Před sezonou 1997/98 pak přišla změna názvu klubu. Do týmu se vložil další sponzor, a to společnost Barum Continental, s.r.o. a klub vystupoval pod novým názvem HC ZPS – Barum Zlín. Ani změna názvu však tuto sezonu nepomohla kolektivu kolem nového trenéra Eduarda Nováka k postupu do play-off.²⁷⁴

²⁷¹ JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001, s. 366 – 367.

²⁷² AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 179.

²⁷³ Tamtéž, s. 187.

²⁷⁴ AZHK ve Zlíně, fond AC ZPS Zlín, karton ostatní dokumenty, *30 ligových sezon 1960 – 1998*, s. 190 – 201.

Po nevydařených dvou sezonách, nestabilním kádru, kde se příliš často měnili trenéři a hráči se v sezoně 1998/99 o ambicích týmu s beranem ve znaku příliš nehovořilo. Opak byl však pravdou a tento ročník zažil další památné „valašské finále“. Zlínský trenérský tým složený z bývalých zkušených obránců Zdeňka Venery a Antonína Stavjani dokázal vytvořit dobře fungující kádr hráčů poskládaných napříč generacemi s vynikajícím brankařem Kamešem. Herní rukopis dvou trenérů – obránců byl jasně patrný, hra byla založena na kvalitní defenzivě a měla být nejdůležitějším prostředkem k dobrému umístění.

Tato taktika nesla ovoce, když se tým po základní části umístil na druhém místě a do poslední chvíle dorážel na vedoucí Vsetín. Ve vyřazovacích bojích zlíňští nejprve vyřadili 3:0 na zápasy sebevědomé Pardubice, poté těsně 3:2 na zápasy porazili i ambiciózní Třinec a v cestě za titulem mu stál opět valašský rival ze Vsetína s hvězdným týmem a jmény typu Procházka, Patera aj. Na nejvyšší metu už však zlíňští nedosáhli a ve finále podlehli v nejrychlejším sledu 0:3 na zápasy. Vsetínský tým získal tuto sezonu již pátý titul v řadě.²⁷⁵

Na prahu milénia se tým z Bařova města představil pod novým názvem, generální patronát převzala firma Barum a tak se tým nově jmenoval HC Barum Continental. Pod vedením trenérské dvojice Antonín Stavjaňa a Antonín Příkryl se zlíňští umístili na druhém místě a vypadalo to, že naváží na úspěšnou loňskou sezonu. Jako soupeř se beranům do cesty postavil neoblíbený soupeř ze severu Čech – Chemopetrol Litvínov. Zlíňští hokejisté nedokázali využít výhody domácího prostředí a v prvních dvou zápasech prohráli, to je zřejmě stálo postup, když nakonec celou sérii ztratili v poměru 1:3. V týmu soupeře exceloval zejména kapitán národního týmu Robert Reichel.

I přes vypadnutí v prvním kole měla sezona řadu pozitivních efektů. Výkonnostně stoupali mladí hráči, zejména Jaroslav Balašík a Petr Leška. Výborné výkony, které ho vynesly až do reprezentace, podával brankář Vladimír Hudáček. Navíc se zlínský stadion mohl pochlubit vedle Plzně nejvyšší návštěvností.²⁷⁶

²⁷⁵ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 74.

²⁷⁶ *Česká extraliga: dvakrát finále a prohry se Vsetínem (1993 – 2003)*. In: <http://hokej.zlin.cz/zobraz.asp?t=historie-klubu-8> [cit. 20. 11. 2016].

Sezona 2000/2001 přinesla opět nový název a to, HC Continental Zlín. Mužstvo vedené Antonínem Stavjaňou a Zdeňkem Venerou si drželo celou sezonu formu a opanovalo vrchní části tabulky, nicméně v závěru postihla tým krize a ten tak zakončil základní část na 8. místě. V play-off narazili zlíňští na regionální rivaly ze Vsetína, které ani tentokrát nedokázali porazit a po skóre 2:4 na zápasy se rozloučili se sezonou.²⁷⁷

Tento ročník extraligy též poprvé přinesl tři body za výhru a prodlužování zápasů v případě remízy, kdy poražený tým získá bod a vítěz body dva. Právě tříbodový systém může po nepřetržité sérii zápasů bez prohry vynést mužstvo nesmírně vysoko.²⁷⁸

Následující sezonu odešel z trenérské lavičky Antonín Stavjaňa, na trenérském postu zůstal Zdeněk Venera, kterého doplnil Stanislav Příkryl. Základ týmu zůstal pohromadě, k oporám mužstva patřili Petr Čajánek, Petr Leška, Martin Hamrlík, Radovan Somík a Jaroslav Balašík. Petr Čajánek odolal v tomto toce vábení z NHL a ve Zlíně převzal kapitánskou pásku. Zlíňští podávali v sezoně stabilně dobré výkony a po základní části obsadili opět druhé místo. Během posledních čtyř let tak Zlín obsadil už potřetí druhou příčku. Zejména útočná formace Balašík, Leška, Pivko byla pro soupeřovu obranu smrtící. Ve vynikající formě hrál také Petr Čajánek. Petr Leška se tuto sezonu nakonec stal vítězem kanadského bodování celé extraligy s neuvěřitelnými 68 body.

Zlíňští nejprve v play-off porazili neostřílené Orly ze Znojma po dramatickém průběhu 4:3 na zápasy. V semifinále ovšem zlíňští podlehli Vítkovicím 1:3 na zápasy a obdrželi tak konečné bronzové medaile.

Poslední sezona před vytouženým vrcholem nemohla být s tou vítěznou více kontrastní. Tým převzal nový generální partner Hamé a.s. Babice a do loga týmu byl místo berana vyměněn medvěd. Klub tedy tuto sezonu vystupoval pod názvem HC Hamé. Ambice týmu byly pod novou ekonomickou zárukou vysoké.

Do NHL však tuto sezonu odešli Petr Čajánek a Radovan Somík, do Pražské Sparty zamířil vítěz loňského kanadského bodování Petr Leška. Mužstvo postihla

²⁷⁷ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 78.

²⁷⁸ Tamtéž, s. 79.

řada zranění a výsledkově se trápilo, třinácté, předposlední místo bylo nejhorším umístěním celku v historii samostatné české ligy.

Po neúspěšné sezoně odešel z funkce generálního manažera Bohumil Kožela a nahradil ho Zdeněk Venera. Ten dostal za úkol sestavit nový realizační tým a připravit mužstvo na novou, úspěšnější sezonu.

Reputaci tuto sezonu napravily alespoň mládežnické výběry. Dorost získal ve své kategorii stříbrné medaile, junioři potom medaile bronzové.²⁷⁹

Devadesátá léta a počátek milénia tak lze hodnotit jak herně, tak i výsledkově jako vzestup zlínského hokeje. Do klubu vstoupili noví sponzoři a vyrostla řada nadějných a talentovaných hráčů. Zlínský klub se nepochybně v této éře zařadil mezi špičku ledního hokeje v České republice. Vytoužený pohár pro mistra republiky však ve vitríně úspěchů stále chyběl.

Toto období lze též zařadit jako veleúspěšné pro samostatný český národní tým. Ten dokázal hned tři roky po svém osamostatnění vyhrát své první zlato na mistrovství světa konaném roku 1996 ve Vídni. Poté přišel v roce 1998 legendární úspěch na zimních olympijských hrách v Naganu, který spustil v republice až nevídanou vlnu euforie srovnatelnou víceméně s rokem 1969 a vítězstvím nad Sověty ve Stockholmu. Následovaly plodné roky a takzvaný „zlatý hattrick“, kdy čeští hokejisté dokázali zvítězit třikrát v řadě na mistrovství světa konaných v letech 1999, 2000 a 2001. K těmto úspěchům národního týmu dopomohli též zlínské hokejisté, jmenovitě Antonín Stavjaňa, Roman Meluzín, Petr Čajánek a Roman Hamrlík.²⁸⁰

Zlín získává vysněný titul

Po jedné z nejhorších sezon v historii měli zlínské hokejisté HC Hamé před startem Tipsport extraligy 2003/04 jasný cíl. Chtěli dát zapomenout na loňskou nevydařenou sezonu a po roční pauze se opět proboujet mezi elitních osm týmů postupujících do play-off. Zlínského týmu se poprvé v historii ujal slovenský trenér, byl jím Ernest Bokroš, který do týmu také přivedl talentované slovenské hokejisty –

²⁷⁹ *Česká extraliga: dvakrát finále a prohry se Vsetínem (1993 – 2003)*. In: <http://hokej.zlin.cz/zobraz.asp?t=historie-klubu-8> [cit. 20. 11. 2016].

²⁸⁰ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 286 – 293.

pozdější stálici a oporu v brance Igora Murína, rychlého bruslaře Petera Barinku a útočníka Erika Weissmanna. Jako náhradní brankař byl do týmu uveden Martin Altrichter, později se ukázalo, jak dobrá volba to byla, jelikož se v této sezoně mohl Zlín opírat o nejstabilnější duo brankařů v celé extralize.

V hráčském kádru se též projevíly změny v obraně, když zadní řady přišli vyztužit zkušení, Radim Tesařík a David Nosek. Do útoku se vrátilo útočné eso Petr Leška. Ten tvořil spolu s Jaroslavem Balaščíkem a Ondřejem Veselým elitní útočnou formaci. Mužstvo hrálo velice vyrovnaně a vyhýbala se mu výrazná výkonnostní krize. V lednovém termínu se tým ještě více posílil, když přišel mistr světa z Goteboru Miroslav Hlinka a zlínský odchovanec Tomáš Kapusta.²⁸¹

Mužstvo Zlína skončilo po základní části druhé se ziskem 93 bodů za suverénními Pardubicemi. Jaroslav Balaščík se stal s 29 brankami nejlepším střelcem základní části.

Ve vyřazovacích bojích čekal zlínské hokejisty nejprve houževnatý soupeř z Třince. Na domácím ledě Zlína si v prvních dvou zápasech soupeři rozdělili body a souboj pokračoval ve Slezsku. V Třinci nejprve vyhráli domácí fotbalovým výsledkem 1:0 a čtvrtý zápas vedli Oceláři až do poslední minuty 2:1. Domácí střídačka už předčasně zvedala ruce nad hlavu, když všechny domácí fanoušky i hráče zmrazil tři sekundy před třetí sirénou probuzený střelec Balaščík. V prodloužení gól nepadl a tak přišly na řadu samostatné nájezdy, v nichž excelovali zlínské hráči a srovnali tak stav série na 2:2. V následujících zápasech si soupeři opět rozdělili dva body, a tak po vypjatých duelech kde kralovali hlavně brankaři, musel rozhodnout až sedmý rozhodující zápas. Ten vyhrál na domácím ledě tým ze Zlína 2:0 a uzavřel tím čtvrtfinálovou tečku.

V semifinále narazila družina kolem trenéra Bokroše na nečekaného soupeře – Plzeň. Té se podařilo porazit v sezoně suverénní Pardubice a senzačně tak postoupit na úkor favorizovaných hokejistů. V prvním zápase na domácím ledě porazili žlutomodří hokejisté svého soupeře 7:2 a vypadalo to na jasnou sérii. Druhý zápas už tak jednoznačný nebyl a dospěl za stavu 3:3 do prodloužení, to v čase 67:23 ukončil technickou střelou nad vyrážku střelec Balaščík. Do Plzně tak jeli zlínské s náskokem dvou zápasů. V domácím prostředí dokázala Plzeň sice jednou

²⁸¹ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 84 – 85.

vyhrát, ale série se za stavu 3:1 vracela na zlínský led, kde domácí hokejisté hodlali definitivně zlomit odpor Plzně. To se jim nakonec po výhře 4:2 podařilo a příprava na finále mohla začít.

Již před finále město zaplavila vlna žluté radosti. Žluté šály visely na radnici, na kostele, zkrátka celé město bylo připraveno naplno povzbudit domácí mužstvo k zisku prvního titulu v historii. Ve finálovém souboji se proti druhému mužstvu základní části postavila pražská Slavia, která obhajovala titul z loňského roku.

Hned v prvním zápase sešívání hosté domácí euforii trochu zkrátali, když vyhráli 3:2. Zlínští věděli, že druhý domácí zápas nesmí ztratit. Ten v nervy drásajícím tempu dospěl až do prodloužení, které ukončil krásným gólem v pádu zlínský úročník slovenského původu Barinka. Do Prahy se tak jelo za stavu 1:1. Slávisté hráli poprvé v domácím prostředí, v sotva hotové Sazka aréně, která jim ale štěstí nepřinesla. Do branky se při zranění Murína postavil Martin Altrichter a stal se fantómem slavistických střelců. Zlínští si po srdatém boji a velké podpoře fanoušků odvázejí z Prahy náskok v sérii 3:1, a tento hodlají doma přetavit ve vítězství v celé sérii.²⁸²

Ve čtvrtek 8. dubna 2004 se přepisovaly dějiny zlínského hokeje. Zlínští hokejisté dokázali v pátém zápase porazit Slavii 4:1 a po 75 letech od založení klubu vybojovat mistrovský titul v nejvyšší soutěži. Po dvou nevydařených finále se Vsetínem, kdy se pokaždé smutnělo, se teď mohla naplno rozvinout mistrovská euforie...(obr. č. 19)

²⁸² *HC Hamé Zlín – Cesta za titulem.* In: <https://www.youtube.com/watch?v=Z4oRr0zeh1s&t=2237s&index=1&list=LLgeLKAkWT4d8BBhITigZSJQ> [cit. 22. 11. 2016].

Statistické shrnutí

Rok založení klubu - 1929 jako SK Baťa Zlín

Změny názvu

1945 – ZK Baťa Zlín

1948 – Sokol Botostroj Zlín

1949 – Sokol Svit Gottwaldov

1958 – TJ Gottwaldov

1990 – TJ Zlín, SK Zlín, AC ZPS Zlín

1997 – HC ZPS - Barum Zlín

1999 – HC Barum Continental

2000 – HC Continental Zlín

2002 – HC Hamé

Největší úspěchy

V sezoně 1960/61 vstoupil zlínský hokej poprvé na ligová kluziště, kde se definitivně usadil až v roce 1981. Od té doby působí klub pod různými názvy v nejvyšší soutěži nepřetržitě. Celkově tedy do roku 2004 odehráli zlínské hokejisty v nejvyšší soutěži 36 sezon. Největšími úspěchy pak jsou:

3. místo v Československé hokejové lize: 1984/85

2 místo v České extralize: 1994/95

2 místo v České extralize: 1998/99

3. místo v České extralize: 2001/02

1. místo v České extralize: 2003/04

Nejúspěšnější hráči

Z hlediska hráčských statistik drží primát v počtu odehraných zápasů, vstřelených gólů i získaných kanadských bodů Miroslav Okál. V následující tabulce budou vždy uvedeni tři nejlepší hráči a jejich statistiky.²⁸³

Hráči podle vstřelených gólů a odehraných zápasů

Tab.č. 2

Pořadí	Jméno	Odehraných sezón	Odehraných zápasů	Počet vstřelených gólů
1.	Miroslav Okál	15	629	198
2.	Rostislav Vlach	10	460	158
3.	Petr Čajánek	9	456	139

Hráči podle kanadského bodování

Tab.č. 3

Pořadí	Jméno	Odehraných zápasů	Počet bodů
1.	Miroslav Okál	629	403
2.	Petr Čajánek	456	392
3.	Petr Leška II	427	332

Brankáři dle zápasů

Tab.č. 4

Pořadí	Jméno	Odehraných sezón	Odehraných zápasů	Odchytaných minut
1.	Richard Hrazdára	10	216	11 173
2.	Jaroslav Kameš	5	199	11 102
3.	Jiří Králík	6	148	8 162

²⁸³ ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004, s. 124.

Brankáři dle úspěšnosti zásahů

Tab. č. 5

Pořadí	Jméno	Odehraných zápasů	Procentuální úspěšnost zásahů
1.	Igor Murín	44	93,99 %
2.	Martin Altrichter	30	93,68 %
3.	Lukáš Nuzík	36	92,95 %

Osobnosti zlínského hokeje

Osobností, které ovlivnily zlínský hokej je bezpochyby celá řada, ty nejvýznamnější však ocenil klub vyvěšením jejich dresů pod halu zimního stadionu. Těchto jmen je prozatím sedm, jmenovitě – Jaroslav Stuchlík, Jiří Králík, Karel Rachůnek, Miroslav Okál, Jiří Vodák, Luděk Čajka, Ladislav Maršík.

Jaroslav Stuchlík

Jaroslav Stuchlík se narodil 28. prosince 1933 v Uherském Ostrohu a pocházel ze sportovní rodiny. První krůčky na bruslích zkusil už v šesti letech. Ve čtrnácti ho funkcionáři vybrali jako útočníka do prvního týmu Viktorie Uherský Ostroh. Po vyučení slévačem odešel na mistrovskou školu do Brna, kde hrál za družstvo staršího dorostu, se kterým získal mistrovský titul.

Během vojny byl členem fotbalového týmu křidel vlasti a hokej hrál za DA Olomouc. Po návratu z vojny hrál hokej stále za Uherský Ostroh. V roce 1955 však přestoupil do mužstva Gottwaldova a hned se zařadil k nejproduktivnějším hráčům. S týmem Gottwaldova na začátku šedesátých let okusil také nejvyšší soutěž. Převážně na pozici centra odehrál celkem 103 zápasů a vstřelil 28 branek. Po skončení aktivní kariéry se stal úspěšným trenérem mužstva mužů v sedmdesátých letech, kdy několikrát pomohl mužstvu vyhrát Národní ligu. Později předával své zkušenosti mladým hráčům. Jeho syn Jaroslav byl jako asistent trenéra u největšího úspěchu zlínského hokeje při titulu v roce 2004.

Podle Petra Čajánka, kterého v mládí Stuchlík vedl, měl jako trenér lidský přístup. Věděl, že kluci v určitém věku jsou na různých úrovních. Dokázal přitlačit, ale také věděl, kdy ubrat. Jaroslav Stuchlík zemřel ve věku 80 let 14. ledna 2014.²⁸⁴

Ladislav Maršík

Tento poměrně subtilní útočník se narodil dne 18. června 1940 v Humpolci. Do Gottwaldova přišel Humpolecký rodák v sezoně 1963/64 ze Zbrojovky Brno a klubové barvy tehdejšího Gottwaldova už nevyměnil. Byl u prvního významného úspěchu Gottwaldova v sezoně 1967/68, kdy tým obsadil 6. příčku. Přestože ani on

²⁸⁴ OSTRČILÍK, Daniel. *Hrál i fotbal, hokej ale miloval*. Zlínský deník, č. 1, 18. 1. 2014, s. 10.

nedokázal zastavit sestupovou houpačku v sedmdesátých letech, patřil k největším oporám, které pomohly při těžkých kvalifikacích o postup do nejvyšší soutěže.

Po skončení aktivní hráčské činnosti usedl na lavičku a jako asistent necelých 11 sezon v řadě vypomáhal pěti různým trenérům. Jako pravá ruka tehdejšího hlavního lodivoda Uhera byl u historického zisku bronzu v sezoně 1984/85. Pouze v ročníku 1987/88 vedl část sezony mužstvo jako hlavní trenér, po půlce sezony byl však nahrazen Bohumilem Koželou a stal se jeho asistentem. Tato sezona byla též jeho poslední u mužského týmu. Poté přešel k mládeži a od začátku devadesátých let v týmu vykonával funkci sportovního manažera. Před sezonou 2001/02 odešel do důchodu.

Za zmínku stojí též starty za juniorskou reprezentaci a také za reprezentaci ČSSR B proti Kanadě. V Gottwaldově Maršík odehrál deset sezon, ve kterých nastoupil k 340 prvoligovým zápasům a dokázal v nich vstřelit 92 branek a u 57 asistovat.²⁸⁵

Jiří Vodák

Gottwaldovský rodák Jiří Vodák se narodil 3. července 1949 a s hokejem začínal poměrně pozdě, až ve svých 14 letech na pozici útočníka a ta mu také zůstala. Přes žáky poté přešel do dorostu, se kterým vyhrál přebor republiky. Pozdější vstup do hokeje mu však neubral na jeho talentu, a tak se již v 18 letech kvalifikoval do juniorského národního mužstva a ve finském Tampere přispěl k zisku zlaté medaile.

Jeho první ligová sezona za Gottwaldov byl úspěšná, jelikož mužstvo získalo do té doby nejlepší umístění – 6. místo. Vodák nastupoval v jedné útočné řadě s Josefem Koželou a Ladislavem Maršíkem. V letech 1968 až 1970 absolvoval vojenskou službu v týmu Dukly Jihlava, se kterým dvakrát slavil mistrovský titul. Po návratu z vojny přichází Jiří Vodák zpět do Gottwaldova, kterému je věrný až do konce kariéry, kterou ukončí po zisku stříbrných medailí v sezoně 1985/86.

Po skončení vrcholové kariéry oblékal ještě chvíli dres tehdy třetiligového Vsetína. Potom přišla trenérská anabáze na lavičce tohoto mužstva. Chvíli dělal

²⁸⁵ OSTRČILÍK, Daniel. *Ladislav Maršík*. In: <http://www.daan.estranky.cz/clanky/ladislav-marsik.html> [cit. 24. 11. 2016].

i asistenta trenéra Horstu Valáškoví ve Zlíně v sezoně 1996/97. Touto pozicí však jeho trenérská kariéra skončila.

Jiří Vodák odehrál ve žlutomodrém dresu 890 zápasů a připsal si 412 branek ve všech zápasech. V těch prvoligových nastoupil k 409 utkání a vsítil v nich 96 gólů.²⁸⁶

Ing. Jiří Králík

Vynikající brankář se narodil 11. dubna 1952 v Gottwaldově. Svými výbornými výkony se brzy dostal do gottwaldovského prvního týmu, jehož barvy hájil v letech 1963 – 1976, poté odešel na vojnu do Dukly Jihlava, tato anabáze se však protáhla a do domácího klubu se Jiří Králík vrátil až v roce 1983. V sezoně 1985/86 pomohl významnou měrou týmu k zisku bronzové medaile. V Dukle Jihlava vyrostl v reprezentačního brankaře, jejíž branku po té mnohokrát hájil. Stal se mistrem světa v roce 1985 a účastnil se i mistrovství světa v letech 1979, 1982 a 1983. Svými výkony též pomáhal národnímu mužstvu na zimních olympijských hrách v letech 1980 a 1984. Stal se nejlepším brankařem mistrovství světa 1982 a posléze i roku 1985. Celkově odehrál v reprezentaci 105 utkání. Za jeho působení v národním týmu se mu dostalo několika poct, v letech 1982, 1983 a 1985 byl vyhlášen nejlepším brankařem Československa, v posledně jmenovaném roce získal též Zlatou hokejku.

Povahově klidný, cílevědomý brankář vyrůstal ve stínu velkých brankářů Jiřího Holečka a Vladimíra Dzurilly. Po skončení aktivní kariery byl tajemníkem SK Zlín a poté trenérem brankářů v období 1989 – 1992. Od roku 1994 se věnuje podnikání ve sportovní oblasti. Zajímavostí je též zisk inženýrského titulu v roce 1976 v oboru řízení obuvnického průmyslu.²⁸⁷

Luděk Čajka

Luděk Čajka se narodil 3. listopadu 1963 v Českém Těšíně. S ledním hokejem začínal ve dvanácti letech v Havířově, tam však nebyly podmínky k růstu ideální a tak se shodou náhod dostal mladý Čajka do dorostu v tehdejším

²⁸⁶ OSTRČILÍK, Daniel. *Soupeři nám fanoušky záviděli, říká Vodák*. In: http://zlinsky.denik.cz/hokej_region/souperi-nam-fanousky-zavideli-rika-vodak-20090114.html [cit. 25. 11. 2016].

²⁸⁷ GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008, s. 214-215.

Gottwaldově. V obranné formaci se Zdeňkem Venerou se mu náramně dařilo a tak se brzy dostal do prvního týmu. V prvním týmu odehrál dvě výborné sezony korunované v sezoně 1985/86 bronzovou medailí.

Výborné výkony jej vynesly až do reprezentace, nejprve v roce 1985 a poté v roce 1987 pomohl národnímu mužstvu k zisku bronzových medailí. V národním dresu odehrál Čajka 58 zápasů a třikrát skóroval. Hned po mistrovství světa si jej v zámořském draftu NHL vyhlídl tým New York Rangers. Svou první a poslední branku dal Košicím, tu první v sezoně 1983 a poslední při osudovém zápase 5. ledna 1990. Jeho tragická smrt po nárazu do mantinelu je podrobně popsána výše.

Luděk Čajka ve žlutomodrém dresu odehrál 297 zápasů, ve kterých nastřílel 33 branek. Na jeho počest nese dnes zlínský hokejový stadion jeho jméno.²⁸⁸

Miroslav Okál

Dlouholetý zlínský kapitán a útočník se narodil 10. ledna 1970 v Gottwaldově, kde také hokejově vyrůstal. V roce 2008 ukončil hokejovou kariéru, kterou oddal rodnému městu. Býval poctivý a neúnavný bojovník, u spoluhráčů měl respekt. S výjimkou povinné vojenské služby v Michalovcích strávil celou kariéru v rodném Zlíně. Od svého návratu z vojny v sezoně 1991/92 odehrál ve žlutomodrém dresu 824 extraligových utkání, ve kterých nasbíral 457 bodů za 217 gólů a 240 asistencí. Odehrál též deset zápasů v reprezentaci s bilancí jednoho vstřeleného gólu.

V roce 2004 zvedl na hlavu vysněný mistrovský pohár. Hned třikrát, v letech 1995, 1999 a 2005 si pověsil na krk stříbrnou medaili. Se svým bratrem Zdeňkem, také bývalým hokejistou nyní provozují vinotéku.²⁸⁹

Karel Rachůnek

Osobnost zlínského hokeje, která v této práci není zmíněna, jelikož její hokejová kariéra nabírala na obrátkách až později a bohužel jako v případě Ludka Čajky byla ukončena tragédií.

²⁸⁸ *Tragická nehoda Ludka Čajky přepsala hokejová pravidla.* In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/301593-tragicka-nehoda-ludka-cajky-prepsala-hokejova-pravidla/> [cit. 25. 11. 2016].

²⁸⁹ OSTRČILÍK, Daniel. *Hrál i fotbal, hokej ale miloval.* Zlínský deník, č. 1, 18. 1. 2014, s. 10.

Obránce Karel Rachůnek se narodil 27. srpna 1979 v Gottwaldově a zde také prošel všemi mládežnickými kategoriemi, kromě dorostu a juniorů, kdy působil v sousedním Vsetíně. Po návratu si odbyl premiéru ve zlínském dresu v roce 1997. Po následující sezoně se vydal do zámoří, kde pendloval mezi různými kluby NHL i nižších soutěží.²⁹⁰

Karel Rachůnek též několikrát nastoupil za národní tým. Jeho semifinálová trefa při bitvě se Švédy sedm vteřin před koncem na mistrovství světa v roce 2010 dokonce vyhrála v divácké anketě České televize *Nejslavnější gól*.²⁹¹

Osudným se mu stalo jeho poslední hokejové působení v ruském týmu Lokomotiv Jaroslavl. Při cestě na zápas havarovalo letadlo týmu a kromě dvou lidí zahynula celá posádka, včetně tří českých hokejistů. Kromě Karla Rachůnka přišel český hokej též o Josefa Vašíčka a Jana Marka.²⁹²

²⁹⁰ Karel Rachůnek. In: <http://www.hcorli.cz/hrac.asp?ID=Karel-Rachunek-107> [cit. 26. 11. 201].

²⁹¹ *Nejslavnější gól vstřelil Rachůnek*. In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/177880-nejslavnejsi-gol-vstrelil-rachunek/> [cit. 26. 11. 2016].

²⁹² *Spadlo letadlo s hokejisty Jaroslavle. Zahynuli i Marek, Rachůnek a Vašíček*. In: <https://www.novinky.cz/zahranicni/243999-spadlo-letadlo-s-hokejisty-jaroslavle-zahynuli-i-marek-rachunek-a-vasicek.html> [cit. 26. 11. 2016].

Závěr

Cílem této práce bylo shrnout na základě rozličných aspektů rozsáhlou a zajímavou historii ledního hokeje ve Zlíně. Tento sport zde má poměrně dlouhou tradici a každoročně vysokou diváckou návštěvnost. Bez nadsázky by se dalo říct, že je lední hokej ve městě bot sportem číslo jedna.

Na základě dostupných pramenů a literatury byla seříděna, popsána a zhodnocena historie klubu od roku 1928, kdy se lední hokej ve Zlíně natrvalo usadil, až do roku 2004, který přinesl tolik vytouženou odměnu za zlínskou houževnatost. Zprvu byla patrná nejednotnost a roztržitost na několik městských oddílů. Po sjednocení do tělovýchovné jednoty v roce 1959 však pominuly lokální nešvary a vytvořil se tým, který se hodlal prosadit do nejvyšší soutěže. Velkým mezníkem pro profesionalizaci a rozvoj ledního hokeje v tehdejší Gottwaldově byla bezesporu stavba zimního stadionu, který svého času patřil k nejmodernějším hokejovým stánkům nejen na Moravě.

I tato skutečnost bezesporu pomohla hokejistům k doslova „spanilé jízdě“, která znamenala postup z krajského přeboru až do nejvyšší soutěže, ve které mužstvo sbíralo cenné zkušenosti téměř nepřetržitě celá šedesátá léta. V této době byl podle pamětníků v Gottwaldově o hokej obrovský zájem, přestože se mužstvo nepohybovalo na předních příčkách tabulky. Výjimkou nebyly ani dvanácti tisícové návštěvy zápasů.

V sedmdesátých letech přišlo období charakterizované nestálostí, jak už na hráčských postech, trenérské lavici nebo v hospodářství klubu. Tým podával nevyrovnané výsledky a nedokázal se souvisle udržet v nejvyšší soutěži, a tak přicházely pády a zase postupy. Bez nadsázky se dá říct, že tehdejší gottwaldovské mužstvo laborovalo úrovní, kvalitou i zázemím přesně mezi dvěma nejvyššími ligami. V tomto období se též začal rozehrávat Jiří Králík, pozdější reprezentační brankář, který posléze v průběhu povinné vojenské služby přestoupil do Dukly Jihlava.

Zkušenosti nasbírané během sedmdesátých let se zúročily v další dekádě. Mužstvo se stabilizovalo po všech stránkách, zejména po příchodu trenéra Jaroslava Volfa. Od sezony 1980/81 hraje mužstvo Gottwaldova/Zlína nepřetržitě v nejvyšší

soutěži až doposud. V období osmdesátých let se též klubu začala vyplácet dobrá práce s mládeží, když gottwaldovský klub dokázal vychovat hned několik talentů, na kterých mohl svůj kádr stavět. V sezoně 1985/86 tak přichází do té doby největší úspěch mužstva v podobě zisku bronzových medailí. V brance už v té době stál navrátilcec Jiří Králík ve vynikající formě.

Přišel rok 1989, sametová revoluce a změna názvu města i klubu. Z neoblíbeného a vnučeného Gottwaldova se stal opět Zlín. S hospodářskou transformací země se změnily i vlastnické struktury klubu. Nejprve to byl AC – associated klub, čili spojený klub ledních sportů, ten se stal brzy samostatným právním subjektem zodpovídajícím sám za sebe i ve finanční oblasti. Spolu s rozvojem komerční sféry a sponzoringu se kromě tradičního generálního patrona ZPS začaly objevovat i další firmy hodlající podpořit zlínský hokej, například pneumatikářský gigant Barum Continental.

Týmu se v devadesátých letech poměrně daří, a to i přes volný trh hráčů, znamenající odchod některých opor do zahraničí. Zlín se stává předním českým klubem. Po většinu této dekády se mužstvo pohybuje v tabulce do 4. místa, dvakrát se hrálo tzv. „valašské finále“ s regionálním rivalem ze Vsetína, který se nepochybně stal kometou hokeje devadesátých let. Ještě dnes drží Vsetín se šesti tituly rekord samostatné české ligy. Mužstvo Zlína však dvakrát na zápasy prohrálo a odneslo si tak pouze stříbrné medaile. I tento výkon však byl hodnocen s odstupem času jako úspěch. Tragickým momentem, nejen pro zlínský hokej, bylo úmrtí reprezentačního obránce Lud'ka Čajky, které změnilo jak pravidlo o zakázaném uvolnění, tak rozhýbalo diskuzi o pojištění hráčů. Na počest tohoto obránce nese dnes zlínský stadion jeho jméno.

Po dvou prohraných finále a určité nemohoucnosti projít přes vyřazovací boje se však zlínský hokej a jeho příznivci konečně dočkali, a to v roce 2004. Výstup na hokejový Olymp znamenal neskutečnou vlnu euforie, kterou město nepamatovalo od sametové revoluce. Celé město se zahalilo do žluté a slavilo s hokejisty jejich první triumf.

Nad rámec práce je ještě nutno dodat, že zlínské mužstvo hrálo hned po zisku titulu další rok opět finále, které však s Pardubicemi prohrálo. Následující léta byla taktéž úspěšná a mužstvo hrálo každý rok play-off. Významný úspěch se však

dostavil symbolicky 10 let po zisku prvního titulu. V sezoně 2013/14, kdy sezonu předcházející mužstvo prohrálo až v rozhodujícím zápase finále s Plzní, pod vedením navrátilce Petra Čajánka, hokejisté ve žlutomodrých dresech opět získali titul a vrátili se na hokejové výsluní.

Při zhodnocení archivních materiálů bylo dosaženo daného cíle, tedy zhodnotit historii klubu sezonu po sezoně. Relevantně se však dařilo zmapovat historii zlínského hokeje až od pravidelného zápisu kronik, které začal zapisovat Josef Zemčík až na začátku šedesátých let. Jak už bylo zmíněno výše, sezony od vzniku prvního klubu pod Baťovým patronátem, až po euforický postup do první ligy jsou mnohem hůře dohledatelné. Na vině je zejména tehdejší klubová roztržičnost, druhá světová válka, kde se ztratily některé materiály a celkový nedostatek relevantních zdrojů. V tomto ohledu se tedy musíme spolehnout na kusé novinové zprávy a brožury klubu, které ovšem v mnohém kopírují nejstarší historii od sebe navzájem.

V těchto raných fázích zlínského hokeje je tedy ještě určitá rezerva. Prostoru k rozšíření práce je taktéž dost, například v možnosti komparace s jiným klubem. Porovnat vzájemnou historii a možnosti, které vedly k vzestupu či pádu daných klubů. Zde se nabízí srovnání se vsetínským hokejovým klubem, poněvadž zde byla i určitá provázanost mezi hráči, či trenéry.

Práce by se dala též zařadit, pokud odhlédneme od ryze sportovních výsledků, do koncepce československého sportu za socialismu. Tehdejší podmínky byly z mnoha hledisek jiné než dnes a z tohoto úhlu pohledu by se daly sportovní úspěchy vztáhnout nejen na zlínský, ale též na celorepublikový hokej. Tehdejší systém ve sportu byl mnohem více řízený, plánovaný ale též zde byla jednoznačně větší podpora sportu z hlediska státu. Na druhou stranu byl sport mnohem více politicky orientovaný a ideově zaměřený.

Cíle práce se tedy ve své koncepci podařilo naplnit při postupech kompilačních, analyzačních a vědecko-výzkumných. Mnohé, v tehdejší době marginální informace, pomohly doplnit ucelený přehled rozvoje ledního hokeje ve Zlíně.

Věřím, že tato práce poslouží nejen fanouškovské základně ledního hokeje ve Zlíně, ale také komukoliv, kdo má o tuto problematiku hlubší zájem.

Summary

This Thesis claimed to summarise long and interesting history of the ice hockey in Zlín from a variety of angles. The sport has a long tradition and a huge fan base. You can say that the ice hockey is a phenomena in the city of shoes, without hesitation.

The history from 1928 to 2004 was summarised based on all available sources such as literature. At first, there were several city divisions and noticeable disunity among them. The unification of sports association in 1959 led to a creation to the team, that aspired to highest peak of the hockey contest. The major turning point in professionalization of the team was without a doubt building a modern winter stadium.

That was a great breakthrough for Gottwaldov. The hockey team kicked from the regional championship to professional league, where they could gain valuable experiences. Hockey was really popular by that time, as said by the memorials. Even though the team wasn't hitting the leading positions, visit rates were up twelve thousands.

In the 70s the team was struggling, unable to sustain consistency either in players, coaches or economy of the club. The match results were uncertain and the team kept dropping to the worse championships, yet still managed to get back. The team stood exactly between two leagues. The future goalkeeper of the Czechoslovakian national team, Jiří Králík trained in Zlín in those times. Later on he changed for Dukla Jihlava due to his army service.

The experienced gained in the 70s paid off in the upcoming decade. Team has stabilized, especially when the couch was Jaroslav Volf. Gotwaldov was definitely in highest rank league since 1980. In the 80s, Gottwaldov has discovered some interesting talents, thank to its excellent work with young players, which resulted in achieving the first biggest success. The bronze medal won in 1985/1986, with Jiří Králík back in the goal.

After the Velvet revolution in 1989 the city and the club changed their names to Zlín. The economy transformation of the country led to the changes in ownership

of the club. First it was AC -Associated club (club of associated ice sports), which has soon become legal and financial independent subject. After the development of an advertisement and sponsoring the club got new patrons, such as ZPS or Barum continental.

The team was quite successful in the 90s. Even though some of the great players fled to play abroad, Zlín was becoming one of the top Czech clubs, being ranked maximally as the 4th team. There was so called “Wallachian final” for two times, where Zlín stood against its regional rival, Vsetín, which hold the record for winning the league six times. Whereas the Zlín had only silver medals. Yet the tragedy happened. The national team player Luděk Čajka died on the ice and changed the icing rule a started a debate about players insurance. In honor of his dead, the stadium hold his name.

After two lost finales came a breakthrough in 2004. Reaching the hockey Olymp came with euphoria, that hasn't been seen since the Velvet revolution. The whole city was covered in yellow and celebrated the triumph with players, the first triumph for Zlín hockey. Some legends has experienced it, some has not.

It's important to add (beyond the subject of this thesis), that Zlín team has got into the finale again the year after, yet lost with Pardubice. The team was also successful in the upcoming years, when each time they got into play-off. The significant success came after 10 years of winning the first championship. In the season 2013/2014 Zlín won the title again a got back to the lead.

Evaluating of the history of the club, season after season was accomplished from the archives. Yet doing it relevantly was possible after regular evidence into the annals, produced by Josef Zemčík since 60s. The period between the first club and entering the professional league is not that easily tracked as mentioned. The main reasons are disunity between clubs, Second world war, where some of the materials were lost and lack of relevant sources in general. We have to trust old newspaper and club brochures.

There is still much left to do in the early stages of Zlín club. Additional thesis could compare it to another club. Compare history, possibilities, which led to the

raise or to the fall of these clubs. It could for example club Vsetín, because it's strongly connected to Zlín.

The thesis could be more focused on Czechoslovakian sport during socialism. The conditions back in time were different and therefore the nowadays results and the results between all parts of the republic could be compared. The former sport system was more directly planned and more supported by the state. On the other hand the sport was also more ideological and political.

Objective labour in conception set up in the early stages was fulfilled while using compilation, analysing and scientific procedures. When collecting data, I tried to revise the information and put them into further context.

I hope that this thesis will serve not only to fan base of the ice hockey in the Zlín, when learning about its history, but to anybody whose interest it might be.

Seznam použité literatury a pramenů

Literatura

ČINČOVÁ, Yvona. *Sláva zlínského sportu*. Zlín, 2011.

GUT, Karel – PACINA, Václav. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha, 1986.

GUT, Karel – PRCHAL, Jaroslav. *100 let českého hokeje*. Praha, 2008.

JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894 – 2000*. Praha, 2001.

MATĚJČNÝ, Josef a kol. *60 let ledního hokeje ve Zlíně*. Zlín, 1990.

McKINLEY, Michael. *Hockey: a People's History*. Toronto, 2006.

ORDELT, Roman. *Zlatá cesta aneb 75 kroků na vrchol*. Zlín, 2004.

PACINA, Václav. *Sport v království Českém*. Praha, 1986.

SÁBL, Václav. *Kniha o československém hokeji*. Praha, 1969.

WONG, John Chi-Kit. *The Development of Professional Hockey and the Making of the National Hockey League*. Maryland, 2001.

Brožury

35 ledního hokeje v Gottwaldově, Zlíně. Gottwaldov, 1963.

50 let ledního hokeje v Gottwaldově. Gottwaldov, 1979.

ZŠ Emila Zátopka Zlín: Almanach k 50. Výročí založení sportovních tříd. Zlín, 2014.

Periodika

OSTRČILÍK, Daniel. *Hrál i fotbal, hokej ale miloval*. Zlínský deník, č. 4, 18. 1. 2014, s. 10. Zlín, 2014.

Prameny

Archivní fondy

Archiv zlínského hokejového klubu ve Zlíně, Fond TJ Gottwaldov, nezpracováno.

Archiv zlínského hokejového klubu ve Zlíně, Fond AC ZPS Zlín, nezpracováno.

Dobová periodika

GREGORA, Leoš. *Jak je to se stavbou zimního stadionu v Gottwaldově?* Tep, č. 8, 12 8. 1957. s. 5. Gottwaldov, 1957.

Do třetice všeho dobrého. Národní politika, 2 1. 1909. s. 9. Praha, 1909.

Hockeyisté SK Prštné opět v práci. Naše pravda, č. 11, 12 11. 1945. s. 6. Zlín, 1945.

Chci hokeji vrátit, co mi dal. Naše Pravda, č. 4, 28. 4. 1985, s. 12 Zlín, 1985.

Kobranov novým trenérem hokejistů. Tep, č. 7, 14. 7. 1965, s. 8. Gottwaldov, 1965.

Kritický stav Ludka Čajky. Zlínské noviny, č. 1, 8. 1. 1990, s. 2 Zlín, 1990.

Muž bez masky. Naše pravda, č. 8, 12 8. 1965, s. 10. Gottwaldov, 1965.

Otevřený dopis Petra Bavora. TEP, č. 12, 27. 12 1970, s. 7. Gottwaldov, 1970.

První hokejový zápas. Baťovy listy, č. 32 14. 1. 1929. s. 4. Zlín, 1929.

Představujeme posily AC ZPS Zlín. Zlínské hokejové noviny, č. 1, 12 9. 1992, s. 1. Zlín, 1992.

Smutná návštěva. Československý sport, 9. 1. 1990. s. 4. Praha, 1990.

Victoria Rink. Montreal Gazette, č. 6, 3. 3. 1875, s. 3. Montreal, 1875.

Zlín lepší Virginie Lancers. Zlínské hokejové noviny, č. 2, 1. 11. 1990, s. 1. Zlín, 1990.

Zlínský hokej. Naše pravda, č. 18. 12 3. 1933. s. 7. Zlín, 1933.

Internetové zdroje

ČEPICKÝ, Vít. *Od živé historie po moderní arény: Projděte se po českých hokejových stadionech*. In: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/284645-od-zive-historie-po-moderni-areny-projdet-se-po-ceskych-hokejovych-stadionech/> [cit. 18. 12 2010].

HUBÁČEK, Petr. *Archiv výsledků ledního hokeje*. In: <http://avlh.sweb.cz/> [cit. 18. 12 2010].

JÁCHIM, Václav. *Život na třetiny, jako hokejový zápas. Odešel legendární Vladimír Kobranov*. In: <http://hokej.cz/zivot-na-tretiny-jako-hokejovy-zapas-odesel-legendarni-vladimir-kobranov/5010903> [cit. 18. 12 2010].

KÖNIGSMARKOVÁ, Anna. *Hokejista Havel vyprávěl žákům, proč si přelepil hvězdu na dresu na MS v roce 1969*. In: http://www.rozhlas.cz/zpravy/historie/_zprava/hokejista-havel-vypravel-zakum-proc-si-prelepil-hvezdu-na-dresu-na-ms-v-roce-1969--1279967 [cit. 18. 12 2010].

MARSH, James: *Ice hockey*. In: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/ice-hockey/> [cit. 18. 12 2010].

OSTRČILÍK, Daniel. *Ladislav Maršík*. In: <http://www.daan.estranky.cz/clanky/ladislav-marsik.html> [cit. 18. 12 2010].

OSTRČILÍK, Daniel. *Pršelo a snežilo, přesto mydlili lední hokej*. In: http://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/prselo-a-snezilo-presto-mydlili-ledni-hokej.html [cit. 18. 12 2010].

OSTRČILÍK, Daniel. *Soupeři nám fanoušky záviděli, říká Vodák*. In: http://zlinsky.denik.cz/hokej_region/souperi-nam-fanousky-zavideli-rika-vodak-20090114.html [cit. 18. 12 2010].

OSTRČILÍK, Daniel. *Zemřel Přecechtěl, brankář, který jel za Zlín nájezd. Gól mu neuznali*. In: <http://www.denik.cz/hokej/zemrel-precechtel-brankar-ktery-jel-za-zlin-najezd-gol-mu-neuznali-20150109-s85w.html> [cit. 18. 12 2010].

50. léta byla tragická i pro hokej – mistři světa skončili ve vězení. In:
<http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/83671-50-leta-byla-tragicka-i-pro-hokej-mistři-sveta-skoncili-ve-vezeni/> [cit. 18. 12 2010].

Co je bandy. In: <http://www.czechbandy.cz/about> [cit. 18. 12 2010].

Česká extraliga: dvakrát finále a prohry se Vsetínem (1993 – 2003). In:
<http://hokej.zlin.cz/zobraz.asp?t=historie-klubu-8> [cit. 18. 12 2010].

Nejslavnější gól vstřelil Rachůnek. In:
<http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/177880-nejslavnejsi-gol-vstrelil-rachunek/>
[cit. 18. 12 2010].

Rok 1969 – vítězství hokejistů nad SSSR zneužili politici. In:
<http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/49885-rok-1969-vitezstvi-hokejistu-nad-sssr-zneužili-politici/> [cit. 18. 12 2010].

Shinty. In: <https://www.britannica.com/sports/shinty> [cit. 18. 12 2010].

Spadlo letadlo s hokejisty Jaroslavle. Zahynuli i Marek, Rachůnek a Vašíček. In:
<https://www.novinky.cz/zahranicni/243999-spadlo-letadlo-s-hokejisty-jaroslavle-zahynuli-i-marek-rachunek-a-vasicek.html> [cit. 18. 12 2010].

Tragická nehoda Ludka Čajky přepsala hokejová pravidla. In:
<http://www.ceskatelevize.cz/sport/hokej/301593-tragicka-nehoda-ludka-cajky-prepsala-hokejova-pravidla/> [cit. 18. 12 2010].

Ženský lakros. In: <http://www.lacrosse.cz/zensky-lakros> [cit. 18. 12 2010].

Audiovizuální zdroje

HC Hamé Zlín – Cesta za titulem. In:
<https://www.youtube.com/watch?v=Z4oRr0zeh1s&t=2237s&index=1&list=LLgeLKAkWT4d8BBhITigZSJQ> [cit. 22 11. 2016].

Seznam zkratek

AC	Athletic club
AC	Associated club
AZHK	Archiv zlínského hokejového klubu
BK	Bruslařský klub
BZK	Bruslařský závodní klub
c. k.	císařsko-královský
ČSR	Česká socialistická republika
ČSS	Česká sportovní společnost
ČSSLH	Československý svaz ledního hokeje
DEHG	Deutsche Eishockey Gesellschaft Prag
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
HC	Hockey club
CHZ	Chemické závody
I. NHL	I. Národní hokejová liga
KSČ	Komunistická strana Československa
LIHG	Ligue International de Hockey sur Glace
LTC	Lawn Tennis Club
n. p.	Národní podnik
NHL	National hockey league
RH	Rudá hvězda
SK	Sportovní klub
SONP	Spojené ocelárny národní podnik

SSK	Sportovně střelecký klub
SSR	Slovenská socialistická republika
STB	Státní bezpečnost
TJ	Tělovýchovná jednota
TJG	Tělovýchovná jednota Gottwaldov
ÚV	Ústřední výbor
ÚV ČSTV	Ústřední výbor Československého svazu tělesné výchovy
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
VŽKG	Vítkovické železářny Klementa Gottwalda
ZK	Závodní klub
ZKL	Závody kuličkových ložisek
ZPS	Závody přesného strojírenství
ZSJ	Závodní sokolská jednota

Přílohy

Seznam příloh

Tabulky

Tab. č. 1 – Historická ligová tabulka, 1936/37 – 1982/83

Tab. č. 2 – Hráči podle vstřelených gólů a odehraných zápasů

Tab. č. 3 – Hráči podle kanadského bodování

Tab. č. 4 – Brankáři dle zápasů

Tab. č. 5 – Brankáři dle úspěšnosti zásahů

Fotografie

Obr. č. 1 - Arena Eispalast v Berlíně

Obr. č. 2 - Mužstvo SK Baťa

Obr. č. 3 - Jeden z prvních dochovaných snímků hráčů SK Prštné

Obr. č. 4 - Hokejový zápas na hřišti SK Bati u elektrárny

Obr. č. 5 - Výstavba zimního stadionu

Obr. č. 6 - Gottwaldovští hokejisté v útočné akci, vlevo Ladislav Maršík

Obr. č. 7 - Zaznamenání památné události a pozdrav od Švédského kapitána

Obr. č. 8 - Novinové výstřižky ze švédského tisku, dokumentující zápasy s Gottwaldovem

Obr. č. 9 - Stan Mikita

Obr. č. 10 - Bohumil Kožela v ročence z ročníku 1963/64

Obr. č. 11 - Nová rolba v sezoně 1973/74

Obr. č. 12 - První vydání předzápasového programu „Hoši bojovat“

Obr. č. 13 - Jiří Králík se stává inženýrem

Obr. č. 14 - Lidová tvořivost fanoušků a rakev na zlínské střídačce

Obr. č. 15 - Bronzové mužstvo ze sezony 1984/85

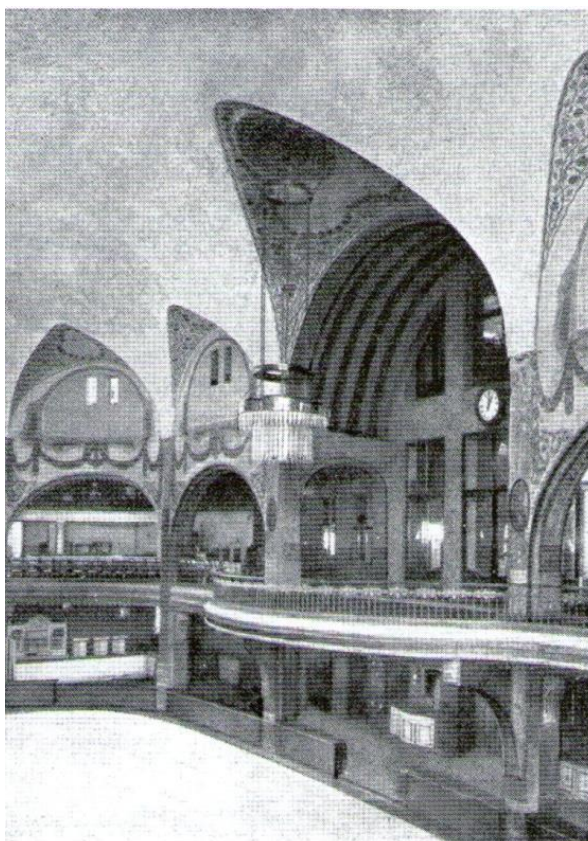
Obr. č. 16 - Poslední rozloučení s Luděkem Čajkou před zimním stadionem

Obr. č. 17 - Mužstvo v sezoně 1990/91 s novými dresy s logem berana

Obr. č. 18 - První cizinec v týmu – Kanadčan Adam Legget

Obr. č. 19 - Zlínské mužstvo získává svůj první titul

Obr. 1 – Aréna Eispalast (Ledový palác) v Berlíně (zdroj 100 let českého hokeje, s. 21)

Obr. č. 2 – Mužstvo SK Baťa (zdroj Sláva zlínského sportu, s. 122)

Obr. 3 – Jeden z prvních dochovaných snímků hráčů SK Prštne (Zdroj Zlatá cesta anebo 75 kroků na vrchol, s. 11)

Obr. č. 4 – Hokejový zápas na hřišti SK Bati u elektrárny (Zdroj Sláva zlínského sportu, s. 122)

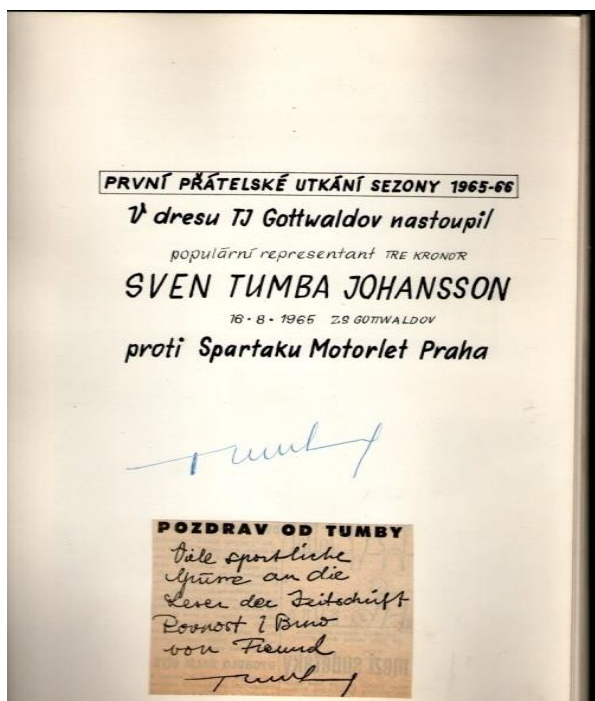
Obr. č. 5 – Výstavba zimního stadionu (Zdroj archiv klubu)

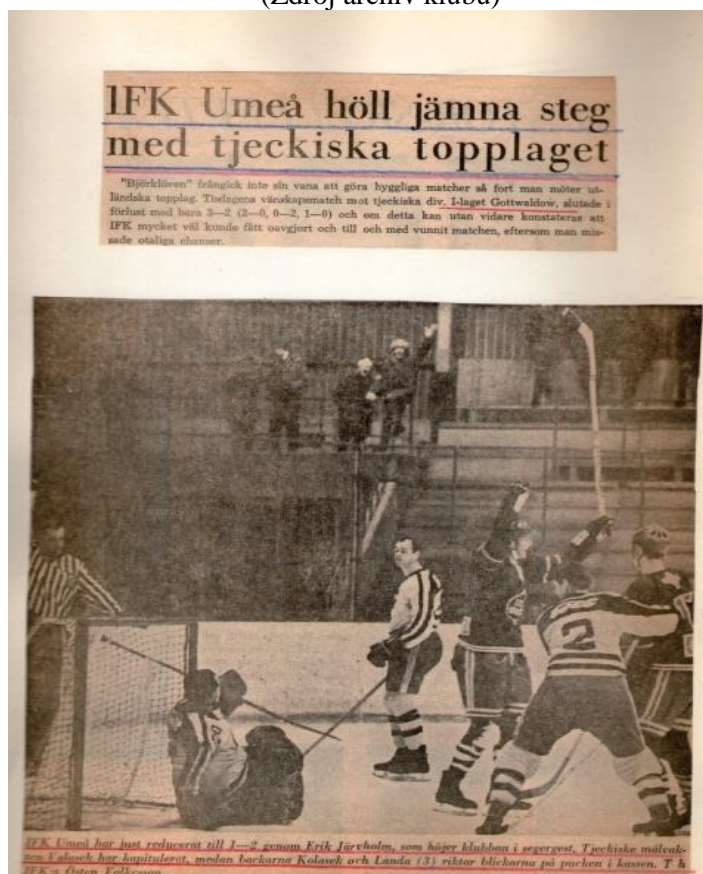
Obr. č. 6 - Gottwaldovští hokejisté v útočné akci, vlevo Ladislav Maršík (Zdroj archiv klubu)

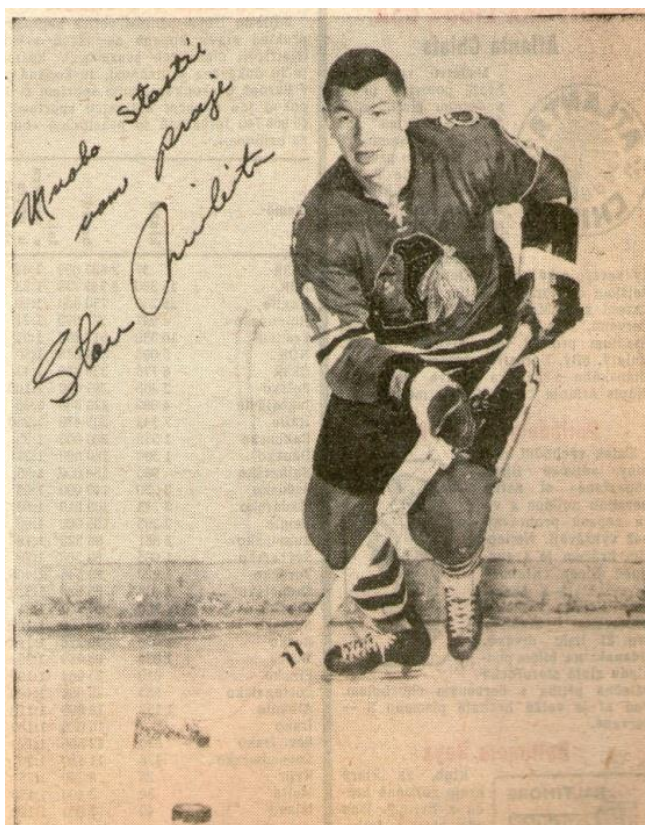
Obr. č. 7 – Zaznamenání památné události a pozdrav od Švédského kapitána (zdroj archiv klubu)

Obr. č. 8 – Novinové výstřižky ze švédského tisku, dokumentující zápasy s Gottwaldovem (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 9 – Stan Mikita (Zdroj archiv klubu)

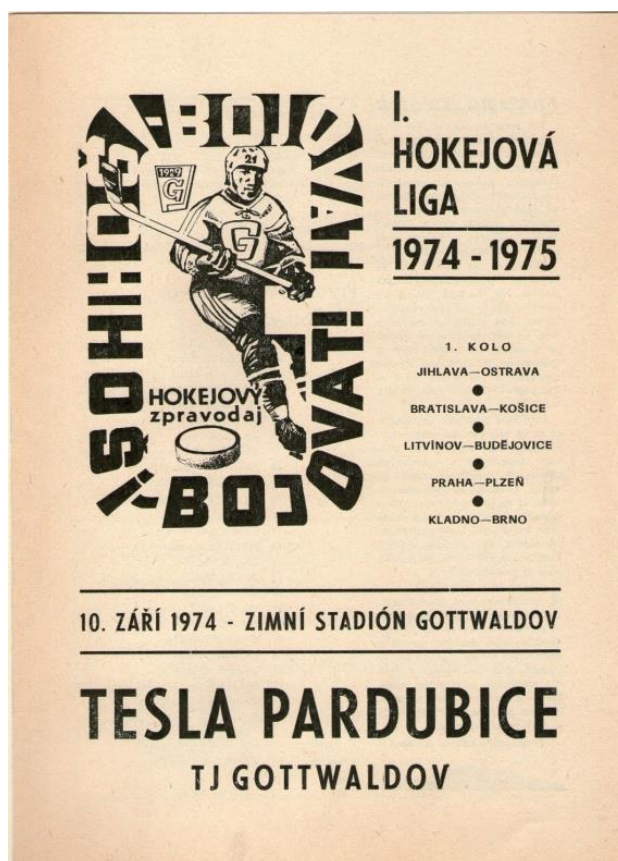
Obr. č. 10 – Bohumil Kožela v ročence z ročníku 1963/64 (Zdroj archiv klubu)

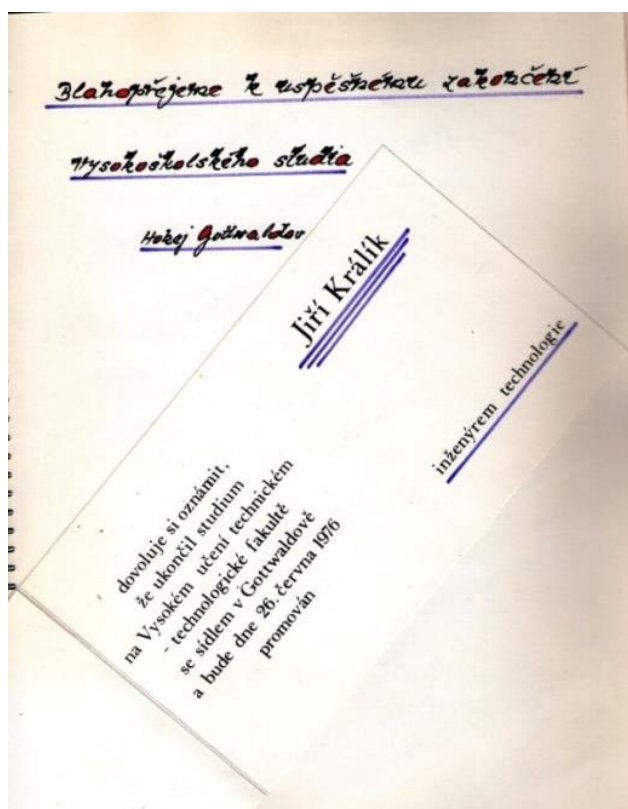
Obr. č. 11 – Nová rolba v sezoně 1973/74

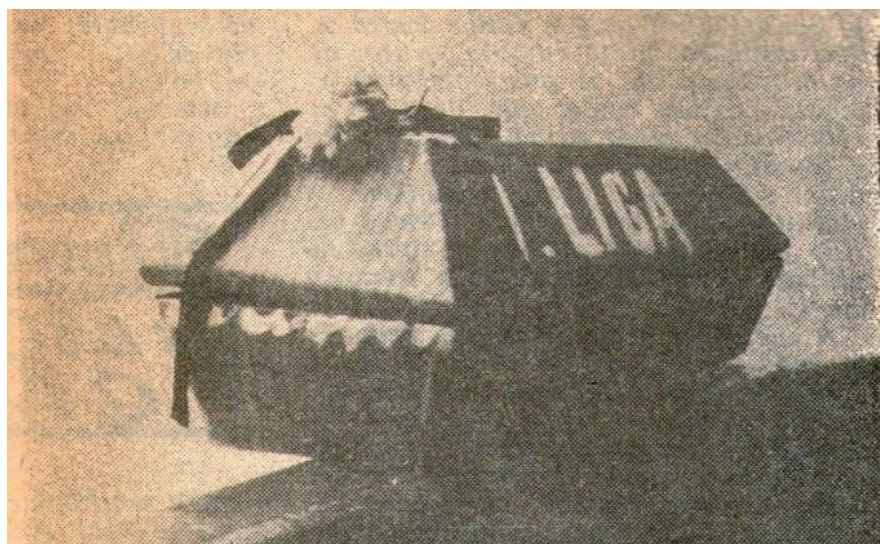
Obr. č. 12 – První vydání předzápasového programu „Hoši bojovat“ (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 13 – Jiří Králík se stává inženýrem (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 14 – Lidová tvořivost fanoušků a rakev na zlínské střídačce (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 15 – Bronzové mužstvo ze sezony 1984/85

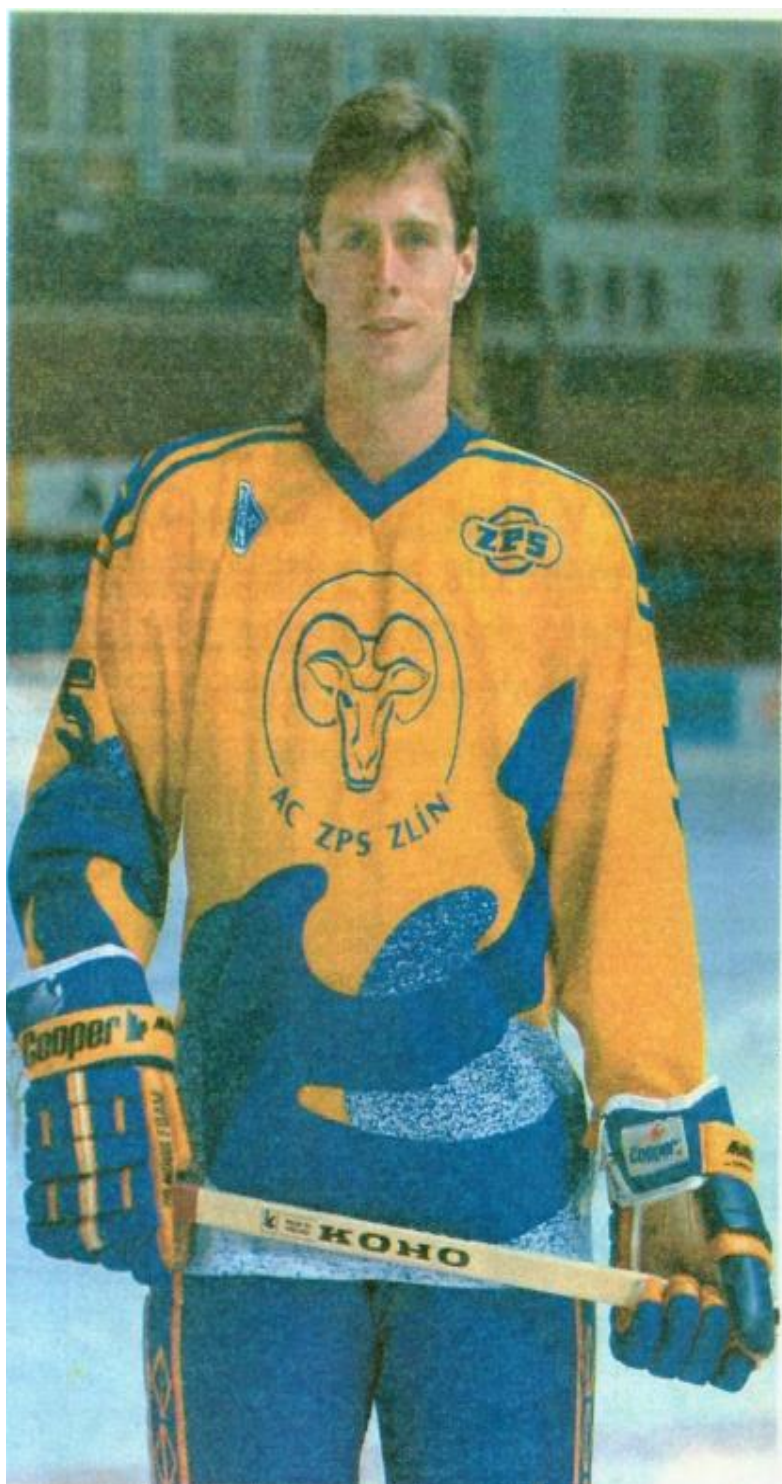
Obr. č. 16 – Poslední rozloučení s Luděkem Čajkou před zimním stadionem (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 17 – Mužstvo v sezoně 1990/91 s novými dresy s logem berana (Zdroj archiv klubu)

Obr. č. 18 – První cizinec v týmu – Kanadčan Adam Legget (Zdroj Zlínské hokejové noviny)

Obr. č. 19 – Zlínské mužstvo získává svůj první titul (Zdroj www.hokej.zlin.cz)

